

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Nr. 17/17

Datë: 25.06.2021

Në mbështetje të nenit 92 paragrafi 4. dhe të nenit 93 paragrafi (4) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, duke u bazuar në nenin 4 të Rregullores Nr. 02/2021 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, në pajtim me nenin 19 të Rregullores së Punës së Qeverisë së Republikës së Kosovës Nr. 09/2011, Qeveria e Republikës së Kosovës, në mbledhjen e mbajtur më 25 qershor 2021, merr këtë:

V E N D I M

1. Aprovohet Koncept Dokumenti për Sanksionet e Shënjestruara Kundër Shkelësve të Huaj të Drejtave të Njeriut.
2. Obligohet Ministria e Drejtësisë dhe institucionet tjera kompetente për zbatimin e këtij vendimi, në pajtim me Rregulloren e Punës së Qeverisë.
3. Vendimi hyn në fuqi ditën e publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Albin KURTI

Kryeministër i Republikës së Kosovës

Iu dërgohet:

- Zëvendëskryeministrave
- Të gjitha ministrive (ministrave)
- Sekretarit të Përgjithshëm të ZKM-ës
- Arkivit të Qeverisë

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

MINISTRIA E DREJTËSISË
MINISTARSTVO PRAVDE / MINISTRY OF JUSTICE

**KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR
SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT**

(Akti Global 'Magnitsky')

Maj, 2021

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

Përmbajtja

<i>Përmbledhje e koncept dokumentit</i>	<i>4</i>
<i>Hyrje</i>	<i>6</i>
Kapitulli 1: Përkufizimi i problemit.....	7
<i>Kapitulli 1.1: Historiku i rastit Magnitsky.....</i>	<i>7</i>
<i>Kapitulli 1.2: Standardet evropiane</i>	<i>9</i>
<i>Kapitulli 1.3: Korniza e politikave dhe e legjislacionit të Kosovës</i>	<i>11</i>
<i>Kapitulli 1.4: Elaborimi i problemit kryesor</i>	<i>18</i>
<i>Kapitulli 1.5: Palët e interesuara.....</i>	<i>22</i>
Kapitulli 2: Objektivat	25
Kapitulli 3: Opsionet	25
<i>Kapitulli 3.1: Opsioni asnjë ndryshim.....</i>	<i>26</i>
<i>Kapitulli 3.2: Opsioni për ndryshimin dhe plotësimin e kornizës ekzistuese ligjore</i>	<i>26</i>
<i>Kapitulli 3.3: Opsioni për miratimin e ligjit të veçantë për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut</i>	<i>27</i>
Kapitulli 4: Identifikimi dhe vlerësimi i ndikimeve të ardhshme	39
<i>Kapitulli 4.1: Sfidat me mbledhjen e të dhënave</i>	<i>47</i>
Kapitulli 5: Komunikimi dhe konsultimi.....	47
Kapitulli 6: Krahësimi i opsioneve	48
<i>Kapitulli 6.1: Planet e zbatimit për opsionet e ndryshme</i>	<i>50</i>
<i>Kapitulli 6.2: Tabela e krahasimit me të tre opsionet</i>	<i>51</i>
Kapitulli 7: Konkluzionet dhe hapat e ardhshëm.....	52
<i>Kapitulli 7.1: Dispozitat për monitorimin dhe vlerësimin.....</i>	<i>54</i>
<i>Shtojca 1: Forma e vlerësimit për ndikimin ekonomik</i>	<i>55</i>
<i>Shtojca 2: Forma e vlerësimit për ndikimet shoqërore.....</i>	<i>58</i>
<i>Shtojca 3: Forma e vlerësimit për ndikimet mjedisore.....</i>	<i>62</i>
<i>Shtojca 4: Forma e vlerësimit për ndikimin e të drejtave themelore.....</i>	<i>65</i>

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË
NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

Përmbledhje e koncept dokumentit

Informacionet e përgjithshme	
Titulli	Koncept Dokumenti për Sanksionet e Shënjestruara Kundër Shkelësve të Huaj të të Drejtave të Njeriut (Akti Global 'Magnitsky').
Ministria bartëse	Ministria e Drejtësisë; Departamenti për Integrim Evropian dhe Koordinim të Politikave (DIEKP)
Personi kontaktues	Lulzim Beqiri, Drejtore, Departamenti për Integrim Evropian dhe Koordinim të Politikave (DIEKP), Ministria e Drejtësisë
PVPQ	Koncept Dokumenti është i paraparë në listën e koncept dokumenteve për vitin 2020.
Prioriteti strategjik	Programi i Qeverisë së Republikës së Kosovës 2021 - 2025

Vendimi	
Çështja kryesore	Sanksionimi i Shënjestruar për Shkelësit e Huaj të të Drejtave të Njeriut
Përmbledhje e konsultimeve	Procesi i konsultimeve paraprake për Koncept Dokument u zhvillua në periudhën nga 14 janari 2021 deri më 4 shkurt 2021. Komentet e pranuar gjatë kësaj faze të konsultimeve janë shqyrtuar nga ana e grupit punues dhe ato komente që janë konsideruar relevante janë inkadruar në Koncept Dokument. Theksohet se nuk ka pasur ndonjë mosmarrëveshje të theksuar sa i përket substancës së Koncept Dokumentit me ministrinë e tjera të linjës dhe akterët tjerë relevant. Ky Koncept dokument është publikuar për konsultim në platformën online të konsultimeve publike nga data 16.02.2021 deri më 10.03.2021, përmes së cilës janë pranuar komente shtesë nga ato të mëhershmet në fazën e konsultimeve paraprake.
Opsioni i propozuar	Opsioni 3 - Ndryshimi i kornizës ligjore përmes miratimit të ligjit të veçantë për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut.

Ndikimet kryesore të pritshme	
Ndikimet buxhetore	Zbatohet në kuadër të kufijve aktual buxhetor
Ndikimet ekonomike	Nuk ka ndikime relevante të pritshme në këtë kategori.
Ndikimet shoqërore	Nuk ka ndikime të pritshme të theksuara në këtë kategori.

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

Ndikimet mjedisore	Nuk ka ndikime relevante të pritshme në këtë kategori.
Ndikimet ndër-sektoriale	Ndikimet e ndërlidhura më të rëndësishme kanë të bëjnë me të drejtat dhe liritë e njeriut, përkatësisht të drejtat pronësore dhe liria në të bërit biznes, e drejta në mbrojtje efektive gjyqësore dhe qasje në të dhëna.
Ngarkesat administrative për kompanitë	Nuk vlen.
Testi i NVM-ve	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta relevante.

Hapat e ardhshëm

Afatshkurtër	Hartimi i Projektligjit për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut.
Afatmesëm	1. Trajnimi i zyrtarëve të përfshirë në zbatim, dhe 2. Rrjetëzimi me shtetet tjera dhe organizatat ndërkombëtare për zbatimin e ligjit të ri për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut.

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

Hyrje¹

Figura 1: Tabela me informacione të përgjithshme për koncept dokumentin

Titulli	Koncept Dokumenti për Sanksionet e Shënjestruara Kundër Shkelësve të Huaj të të Drejtave të Njeriut
Ministria bartëse	Ministria e Drejtësisë, Departamenti për Integrim Evropian dhe Koordinim të Politikave (DIEKP)
Personi kontaktues	Lulzim Beqiri Drejtore, Departamenti për Integrim Evropian dhe Koordinim të Politikave (DIEKP), Ministria e Drejtësisë
PVPQ	Koncept Dokumenti është i paraparë në listën e Koncept Dokumenteve të vitit 2021
Prioriteti strategjik	Objektiva 2: Reformimi i sistemit të drejtësisë penale, civile dhe administrative, Programi i Qeverisë së Republikës së Kosovës 2021-2025
Grupi punues	1. Lulzim Beqiri, Kryesues, Departamenti për Integrim Evropian dhe Koordinim të Politikave, Ministria e Drejtësisë; 2. Ardian Bajraktari, Zëvendësues i SP-së, Ministria e Drejtësisë; 3. Delfin Pllana, Zëvendësdyrektori i përgjithshëm; 4. Vaton Dërguti, Gjyqtar në Gjykatën e Apelit; 5. Zejnullah Gashi, Prokuror/KPK; 6. Besim Kelmendi, Prokuror/ZKPSH; 7. Albert Avdiu, Zyrtar i Lartë për koordinim të politikave/MPB; 8. Çlirim Hajdini, Shefi i Sektorit për Çështje Ligjore, Policia e Kosovës; 9. Muharrem Ajeti, AKI; 10. Lindita Ademi, Zyrtare e Lartë Ligjore, AKK; 11. Flutra Blakqori, Udhëheqëse e Sektorit për Çështje Ligjore dhe Bashkëpunim Ndërkombëtarë/NjIF; 12. Eris Hana, Kabineti i Ministrisë/MD; 13. Gentrita Bajrami, Zyrtare e Lartë për Integrim Evropian, DIEKP/MD; 14. Noliana Kusari, Zyrtare e Lartë Ligjore, DL/MD; 15. Florentina Beqiraj, Koordinatore e Njesisë për të drejtat e njeriut; 16. Qëndresa Mustafa, Zëvendëse e Udhëheqësit për Komunikim Publik/MD; 17. Alberita Hyseni, Zyrtare e Lartë Ligjore/ZKM; 18. Gëzim Bislimi, Analist i Lartë i Buxhetit/MF; 19. Alba Boshnjaku, Sekretariati Koordinues i Qeverisë;

¹ Shprehjet të cilat përdoren në këtë dokument për personat fizik në njërin gjini, nënkuptojnë shprehje të njëjta edhe në gjininë tjetër.

20. Gresa Selimaj, <i>Udhëheqëse e Divizionit për gjyqësor dhe të drejtat themelore/MIE.</i>
--

Kapitulli 1: Përkufizimi i problemit

Kapitulli 1.1: Historiku i rastit Magnitsky

Legjislacioni 'Magnitsky' i referohet ligjeve të cilat vendosin sanksione të shënjestruara për shtetasit e huaj të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut dhe ata të përfshirë në veprat serioze të korrupsionit që rezultojnë në abuzim të të drejtave të njeriut. Fokusi kryesor i legjislacionit 'Magnitsky' qëndron në ndëshkimin e personave të përfshirë, qoftë në mënyrë direkte apo në mënyrë indirekte (përmes korrupsionit), në shkeljen e të drejtave të njeriut.² Ndaj, së këndejmi, kur në Koncept Dokument përdoren termet shkelësit/shkelje e të drejtave të njeriut, lexuesi duhet t'i mendojë të dy kategoritë: të huajt e përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut dhe ata të përfshirë në veprat serioze të korrupsionit derivat i të cilave është shkelja e të drejtave të njeriut.

Gjenezën e legjislacionit 'Magnitsky' e gjejmë në Shtetet e Bashkuara të Amerikës të cilat në vitin 2012 u bënë shteti i parë që vendosi sanksione të tilla. Pas Shteteve të Bashkuara të Amerikës, praktikën e vendosjes së sanksioneve të shënjestruara për shkelësit e huaj të të drejtave të njeriut, e ndjekën edhe shtete të tjera si Mbretëria e Bashkuar, Kanada, Rusia, Lituania, Letonia, dhe Estonia. Emërtimi i legjislacionit 'Magnitsky' lidhet me vdekjen fatkeqe të avokatit rus- Sergei Magnitsky.³ Rasti i avokatit Magnitsky, në fakt, është katalizatori i miratimit të këtij legjislacionit, për çfarë arsye i njëjti meriton shtjellim të mjaftueshëm në kuadër të këtij Koncept Dokumenti.

Sergei Magnitsky ishte auditor në firmën ligjore Firestone Duncan në Moskë. Gjatë kohës së tij në Firestone Duncan, Magnitsky kishte punuar për Hermitage Capital Management (HCM), fond ky i huaj i investimeve i akuzuar për evazion fiskal dhe mashtrim tatimor nga Ministria e Punëve të Brendshme e Rusisë. Në vitin 2007, Ministria e Punëve të Brendshme kishte urdhëruar bastisjen e zyrave të HCM dhe Firestone Duncan nën pretendimin se një kompani e cila menaxhohej nga HCM, nuk kishte paguar taksat. Përkundër faktit që urdhri i kërimit kishte lejuar vetëm konfiskimin e dokumenteve relevante për këtë rast, policia ruse kishte konfiskuar të gjitha dokumentet tatimore të kompanive, së bashku me vulat e shumë kompanive të tjera që paguanin taksat të larta në Rusi. Jo shumë kohë më vonë, HCM ishte njoftuar lidhur me ekzistimin e një aktgjykimi

² Shih <https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2017/07/14/the-magnitsky-act-explained/>.

³ Shih <https://www.nhc.nl/the-magnitsky-act-comes-to-the-eu-a-human-rights-sanctions-regime-proposed-by-the-netherlands/>.

kundër kompanisë sipas të cilit HCM kishte borxh të papaguar prej qindra miliona dollarësh. Sergei Magnitsky ishte caktuar për hetimin e këtij rasti.⁴

Gjatë hetimit, Magnitsky kishte gjetur se materialet e konfiskuara gjatë operacionit kërkimorë, policia i kishte ndarë me kriminelë të organizuar rus. Këta të fundit, kishin përdorur materialet e konfiskuara për të marrë kontrollin e tre kompanive ruse nën menaxhimin e HCM dhe për të rikuperuar jo ligjërisht 240 milion dollarë të taksave të paguara nga HCM. Magnitsky, ndër tjerash, kishte gjetur se dokumentet e konfiskuara gjatë bastisjes ishin përdorur për të falsifikuar ndryshime në pronësinë e HCM dhe kontrata në bazë të të cilave HCM kishte detyrime prej 1 miliardë dollarësh për kompanitë e saj 'guaskë'.⁵

Pas konkludimit të hetimit, HCM kishte njoftuar autoritetet kompetente ruse lidhur me të gjeturat e Magnitskyt. Në vend të inicimit të hetimeve për zyrtarët policorë të përfshirë në rast, autoritetet ruse arrestuan Sergei Magnitskyn me akuzën se ky i fundit kishte bashkëpunuar me HCM për të realizuar mashtrim dhe evazion fiskal. Sergei Magnitsky ishte mbajtur më shumë se njëmbëdhjetë muaj në burgim pa gjykim. Gjatë kësaj kohe, Magnitskyt i ishin ndaluar vizitat familjare, ishte torturuar dhe i ishte mohuar ndihma mjekësore. Më 16 nëntor të vitit 2009, vetëm 8 ditë para se ai do të duhej të ishte liruar nga burgu nëse nuk do të paraqitej në gjyq, Sergei Magnitsy vdiq në qelinë e burgut.⁶

Lajmet rreth trajtimit të Sergei Magnitskyt dhe vdekjes së tij pasuese në burg provokuan zemërim të madh në bashkësinë ndërkombëtare dhe nxitën reagim global ndaj shkeljeve të të drejtave të njeriut. Siç u përmend më lartë, SHBA-të ishin vendi i parë që vendosi sanksione të shënjestruara për personat që dyshohej se ishin përgjegjës për vdekjen e Magnitskyt përmes Aktit 'Magnitsky' të miratuar në vitin 2012. Në vitin 2016, Akti 'Magnitsky' u ndryshua me qëllim të zgjerimit të fushë veprimtarisë së tij. Akti Global 'Magnitsky' tanimë përfshin të gjithë shkelësit e të drejtave të njeriut pavarësisht kombësisë së tyre. Zemërimi rreth rastit të Sergei Magnitsky nuk kaloi pa u vënë re as nga Këshilli i Evropës dhe Bashkimi Evropian. Të dy strukturat nxorën rezoluta përmes të cilave i bënë thirrje shteteve anëtare që të vendosin sanksione të cilat shënjestrojnë shkelësit e të drejtave të njeriut.

Së këndejmi, Koncept Dokumenti do të analizojë nevojën dhe mundësinë e prezantimit të sanksioneve të tilla në kornizën ligjore të Kosovës. Fokus i veçantë gjatë kësaj analize

⁴ Shih <http://russian-untouchables.com/rus/docs/P01E.pdf>.

⁵ Shih <http://russian-untouchables.com/rus/docs/P01E.pdf>.

⁶ Shih <http://russian-untouchables.com/rus/docs/P01E.pdf>.

do t'i kushtohet standardeve evropiane dhe praktikave më të mira të cilat parashohin sanksione të shënjestruara për shkelësit e të drejtave të njeriut.

Kapitulli 1.2: Standardet evropiane

Gjatë përgatitjes së këtij Koncept Dokumenti, Ministria e Drejtësisë ka marrë parasysh një numër të instrumenteve ndërkombëtare që ndërlidhen me sanksionimin e shkelësve të të drejtave të njeriut. Marrë parasysh fushëveprimin e këtij Koncept Dokumenti, hulumtimi i bërë për qëllime të këtij seksioni është përqendruar kryesisht në legjislacionin e nxitur nga rasti Magnitsky.

Reagimi i parë i Këshillit të Evropës lidhur me rastin Magnitsky erdhi në vitin 2014 përmes **Rezolutës 1996 (2014)**⁷. Kjo Rezolutë i bëri thirrje autoriteteve kompetente ruse që të hetojnë rrethanat e vdekjes së Sergei Magnitsky dhe të shqyrtojnë mundësinë e inicimit të procedurës penale për zyrtarët e përfshirë në vdekjen e tij. Relevante për qëllime të këtij Koncept Dokumenti është fakti që Këshilli i Evropës, përmes kësaj Rezolute, inkurajoi të gjitha shtetet anëtare që të inkurajojnë autoritetet kompetente ruse për hapjen e hetimeve për rastin e Sergei Magnitsky.

Rezoluta 1996 (2014), fatkeqësisht, nuk i prodhoi rezultatet e dëshiruara. Pas vlerësimit të nivelit të zbatimit të rekomandimeve të saj, Komiteti për Çështje Ligjore dhe të Drejta të Njeriut i Këshillit të Evropës gjeti se Federata Ruse nuk kishte bërë progres në implementimin e saj. Në fakt, autoritetet ruse kishin bërë të kundërtën duke vazhduar ushtrimin e presionit në kolegët e Magnitskyt dhe familjarët e tij. Në adresim të këtij shqetësimi, Këshilli i Evropës në vitin 2019, nxjerri **Rezolutën 2252 (2019)**⁸.

Rezoluta 2252 (2019) riafirmon angazhimin e Këshillit të Evropës për ndëshkimin e shkelësve të të drejtave të njeriut dhe ruajtjen e sundimit të ligjit. Përmes kësaj Rezolute, Këshilli i Evropës i bënë thirrje të gjitha shteteve anëtare, shteteve observuese dhe shteteve të tjera bashkëpunëtoresh, që të nxjerrin legjislacion për ndëshkimin e shkelësve të të drejtave të njeriut, persona këta të cilët në vendin e origjinës mund të mos ndëshkohen për shkaqe politike apo në bazë të praktikave korruptive. Rezoluta propozon si sanksione të përshtatshme mohimin e vizave dhe ngrirjen e llogarive të personave të dyshuar për abuzime të rënda me të drejtat e njeriut.

⁷ Shih <https://pace.coe.int/en/files/20409/html>.

⁸ Shih <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=25352&lang=en>.

Krahas rezolutave të sipërpërmendura, i rëndësishëm për analizën e këtij Koncept Dokumenti është edhe vendimi i Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut e cila në nëntor 2019 vendosi kundër Rusisë në rastin *Magnitsky dhe të tjerë kundër Rusisë*⁹. Në këtë rast, Gjykata vlerësoi se autoritetet ruse kishin kryer shkelje të së drejtës për jetë (Neni 2 i KEDNJ), të drejtës për të mos iu nënshtruar torturës (Neni 3), të drejtës për liri dhe siguri (Neni 5 (3)), të drejtës për proces të rregullt dhe prezumim të pafajësisë (Neni 6 (1) dhe 6 (2)).

Krahas Këshillit të Evropës, përpjekje për vendosjen e një regjimi të përbashkët për ndëshkimin e shkelësve të të drejtave të njeriut gjejmë edhe në nivel të Bashkimit Evropian. Në shkurt të vitit 2019, Parlamenti Evropian miratoi **Rezolutën (2019/2580)**¹⁰ mbi regjimin evropian të sanksioneve për shkelësit e të drejtave të njeriut. Përmes kësaj Rezolute, Parlamenti Evropian dënon ashpër shkeljet e të drejtave të njeriut në të gjithë globin. Njëkohësisht, i bën thirrje Këshillit të vendosë një regjim të sanksioneve autonome, fleksibile dhe reaguese në të gjithë BE-në për shenjestrimin e çdo individ, akteri shtetëror dhe jo-shtetëror, dhe subjekti tjetër përgjegjës ose të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut.

Më së fundi, më 7 dhjetor 2020, Këshilli i Bashkimit Evropian miratoi **Vendimin (CFSP) 2020/1999**¹¹ dhe **Rregulloren 2020/1998**¹² mbi masat kufizuese ndaj personave të përfshirë në shkelje serioze të të drejtave të njeriut. Këto dy akte detyruese ofrojnë bazë ligjore për shqiptimin e masave kufizuese kundër personave të përfshirë në shkelje serioze të të drejtave të njeriut në cilindo vend të botës. Vendimi (CFSP) 2020/1999 dhe Rregullorja 2020/1998, në fakt, përbëjnë regjimin e parë global dhe gjithëpërfshirës të sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të të drejtave të njeriut të miratuar nga ana e Bashkimit Evropian. Miratimi i një regjimi të tillë thekson edhe një herë se promovimi dhe mbrojtja e të drejtave të njeriut mbetet gur themeli kryesor i politikës së Bashkimit Evropian. Ky regjim aplikohet, ndër tjerash, kundër personave të cilët kryejnë shkelje serioze të të drejtave të njeriut të tilla si: torturë dhe trajtime apo dënime të tjera mizore, çnjerëzore apo poshtëruese, sllavëri, ekzekutime dhe vrasje jashtëgjyqësore, të përsheptuara, ose arbitrare, zhdukje të forcuara të personave, ndalime apo arreste klandestine. Sanksionet të cilat mund t'u shqiptohen personave të përfshirë në abuzime të tilla të të njeriut janë ngrirje fondesh dhe resurseve të tjera ekonomike, ndalimi i vënies së fondeve dhe

⁹ Shih [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"itemid":\["001-195527"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{).

¹⁰ Shih https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0215_EN.html#def_1_21.

¹¹ Shih <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2020:410I:FULL&from=ES#ntr1-LI2020410EN.01000101-E0001>.

¹² Shih <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2020:410I:FULL&from=ES#ntr1-LI2020410EN.01000101-E0001>.

resurseve ekonomike në dispozicion të personave fizik apo juridik të listuar në listën e zezë, dhe ndalimi i hyrjes apo udhëtimit nëpër shtetet e Bashkimit Evropian.

Vlen të theksohet se Regjimi i Sanksioneve Globale të të Drejtave të Njeriut i Bashkimit Evropian¹³ nuk synon të shënjestrojë një shtet konkret apo popullatën e tij. Përkundrazi, këto sanksione kanë për shënjestër politikat dhe aktivitetet specifike të shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut dhe dekurajimin e aktivitetet joligjore. Zhvillimi i këtij regjimi të sanksioneve globale në nivel të Bashkimit Evropian është proces tejet kompleks i cili përfshinë akterë të ndryshëm. Çdo vendim për miratimin, ndryshimin, heqjen, apo rinovimin e sanksioneve të shënjestruara merret prej Këshillit pas ekzaminimit të hollësishëm nga grupet përkatëse të ekspertëve të Këshillit. Pas kësaj, Shërbimi Evropian i Veprimit të Jashtëm komunikon dhe bashkëpunon me shtetet anëtare të Bashkimit Evropian për zbatimin e vendimeve dhe rregulloreve të kësaj fushe. Përfundimisht, të vetëdijshëm se një regjim i sanksioneve globale funksionon më së miri kur ato zbatohen nga një gamë e gjerë e partnerëve ndërkombëtarë, Bashkimi Evropian bashkëpunon edhe me vendet e tjera të cilat kanë miratuar politika të ngjashme ndëshkimore kundrejt shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut, të tilla si SHBA, Australia, Norvegjia, etj.

Kapitulli 1.3: Korniza e politikave dhe e legjislacionit të Kosovës

Në Republikën e Kosovës, deri në këtë datë, ekziston një nivel i normimit lidhur me të huajt, prezencën e tyre në Republikën e Kosovës, sanksionet ndaj të huajve si dhe çështje tjera të ndërlidhura. Kjo kornizë ligjore, e cila është objekt elaborimi edhe në tabelën e mëposhtme, përbëhet nga aktet ligjore si në vijim:

1. Ligji për të Huajt;
2. Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për të Huajt;
3. Ligji për Shtetësinë e Kosovës;
4. Ligji për Azil;
5. Ligji për Zbatimin e Sanksioneve Ndërkombëtare;
6. Ligji Nr. 04/L-076 për Policinë,
dhe
7. një numër aktesh nënligjore që derivojnë nga ky legjislacion.

Gjithashtu, përveç kësaj kornizë ligjore, ndërlidhur me temën që trajtohet në këtë Koncept Dokument, është edhe Projektligji për Zbatimin e sanksioneve financiare ndërkombëtare të shënjestruara, i cili ka kaluar fazën e konsultimeve publike.¹⁴

¹³ Shih https://eeas.europa.eu/topics/sanctions-policy/423/european-union-sanctions_en.

¹⁴ Projektligji mund të gjendet në linkun në vijim: <https://konsultimet.rks-gov.net/viewConsult.php?ConsultationID=40723>

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

Në kuadër të tabelës vijuese trajtohen edhe akte të tjera ligjore të cilat aktualisht nuk kanë të bëjnë me çështjen e sanksioneve ndaj shkelësve të huaj, mirëpo shihen nga grupi punues si akte mbi të cilat do shtrihet ndikimi lidhur me analizën dhe eventualisht integrimin e dispozitave 'Magnitsky'. Pra, aktet ligjore potencialisht të ndërlidhura me sanksionet ndaj shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut shkelës janë:

1. *Kodi Penal i Republikës së Kosovës;*
2. *Kodi i Procedurës Penale i Republikës së Kosovës;*
3. *Ligji për Kompetencat e Zgjeruara për Konfiskimin e Pasurisë;*
4. *Ligji për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar dhe të Konfiskuar;*
5. *Ligji për Investimet e Huaja.*

Kësisoj, në tabelën si më poshtë numërohen aktet ligjore dhe nënligjore relevante për çështjen e trajtuar në këtë Koncept Dokument, identifikohen institucionet që janë përgjegjëse për zbatim dhe kompetencat përkatëse të këtyre institucioneve.

Figura 2: Dokumentet përkatëse të politikave, ligjet dhe aktet nënligjore

Dokument i politikave, ligj ose akti nën-ligjor	Lidhja me Gazetën Zyrtare	Institucioni(-et) shtetëror (e) përgjegjës(e) për zbatim	Roli dhe detyrat e Institucionit(-eve)
Ligji nr. 04/L-219 për të Huajt	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=887 6	Ministria e Punëve të Brendshme Misionet diplomatike dhe konsullore Policia Kufitare Komisioni i ankesave lidhur me lëshimin e dokumenteve të udhëtimit Agjencia e Kosovës për Inteligjencë Gjykata	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: DSHAM në kuadër të MPB-së, ndër të tjera bën lëshimin e fletudhëtimeve në rrethanat e parapara me ligj, vazhdimin e vizave, dhe shqyrtimin e kërkesave për leje qëndrim. Zbatimi i legjislacionit: lëshojnë fletudhëtime për të huajt në rastet që i përcakton ligji. Zbatimi i legjislacionit: bën lëshimin e vizave në pikën e kalimit kufitar, në rastet përjashtimore të parapara me ligj. Zbatimi i legjislacionit: vendos lidhur me ankesat për refuzimin e lëshimit dhe marrjen e dokumentit të udhëtimit. Zbatimi i legjislacionit: realizon kontrollet e sigurisë lidhur me të huajt për qëllime të sigurisë shtetërore si dhe jep pëlqimin paraprak për dhënien e vizës në raste të përcaktuara me ligj. Zbatimi i legjislacionit: Shqyrton çështjet relevante për të huajt në konfliktin administrativ.

Ligji nr. 06/L-036 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr. 04/L-219 për të Huajt	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=16333	Ministria e Punëve të Brendshme	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: në raste të caktuara me ligj shpall person të padëshiruar të huajin, mund të rishikojë kërkesën për hyrje, vizë ose leje qëndrim. Po ashtu me pëlqimin e Ministrisë së Punëve të Jashtme mund të caktoj personel për Migrim në misionet jashtë vendi. DSHAM në kuadër të MPB-së, merr vendim lidhur me kërkesat për leje qëndrim për punë, mund ta ndalojë aplikuesin në Qendrën e Mbajtjes, si dhe kryen detyra të tjera të përcaktuara me ligj.
Udhëzimi Administrativ nr. 01/2014 ¹⁵	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=10166	Ministria e Punëve të Jashtme Misionet diplomatike dhe konsullore	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: përgjegjëse për zhvillimin e procedurave lidhur me lëshimin e vizave për të huajt.
Udhëzimi Administrativ (MPB) nr. 04/2020 ¹⁶	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8876	Ministria e Punëve të Brendshme Policia Kufitare	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: lëshon vendim lidhur me refuzimin e hyrjes së të huajve në Republikën e Kosovës.
Ligji nr. 04/L-215 për Shtetësinë e Kosovës	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8873	Ministria e Punëve të Brendshme	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: përgjegjëse për zhvillimin e procedurave dhe vendimmarrjen lidhur me fitimin dhe humbjen e shtetësisë dhe procedura të tjera të ndërlidhura, si dhe mirëmbajtjen regjistrin e shtetasve.

¹⁵ Udhëzimi Administrativ për Procedurat e lëshimit të vizave për të huajt nga misionet diplomatike dhe konsullore të Republikës së Kosovës.

¹⁶ Udhëzimi Administrativ për Refuzimin e hyrjes në Republikën e Kosovës. Ky Udhëzim Administrativ është në proces të plotësimit-ndryshimit me qëllim të përcaktimit të sistemit e alertit, në përputhje me *acquis* – Rregulloren 1987/2006.

Ligji nr. 06/L- 026 për Azil	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=16389	Ministria e Punëve të Brendshme	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: Kompetente për dhënien e mbrojtjes së përkohshme. DSHAM-i që vepron në kuadër të MPB-së është përgjegjës për vendosje në shkallën e parë lidhur me aplikacionin për mbrojtje ndërkombëtare. Zbatimi i legjislacionit: përgjegjës për shqyrtimin e ankesave të drejtuara kundër vendimeve të DSHAM-së. Zbatimi i legjislacionit: Shqyrton vendimet administrative lidhur me çështjen e azilit.
Ligji nr. 03/L-183 për Zbatimin e Sanksioneve Ndërkombëtare	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2674	Ministria e Punëve të Jashtme	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: Përgjegjës për zbatimin e sanksioneve ndërkombëtare brenda kufijve të kompetencave të saj. Bashkërendon zbatimin e sanksioneve ndërkombëtare në Republikën e Kosovës dhe siguron informacione rreth çështjeve relevante për zbatimin e sanksioneve ndërkombëtare.
Kodi nr. 06/L-074 Kodi Penal i Republikës së Kosovës	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=18413	Ministria e Drejtësisë Gjykatat	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: Kur konfiskimi i pasurisë ose mjetit që është përfituar me vepër penale nuk është i mundur, gjykata urdhëron kryesin e veprës për të paguar një shumë të barasvlershme ose Gjykata do të konfiskoje çdo pasuri të të pandehurit me vlerë të barasvlershme.

Kodi nr. 04/L-123 i Procedurës Penale	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=286 1	Ministria Drejtësisë Gjykatat Prokurori i Shtetit	e	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: shqyrtojnë kërkesat e prokurorisë për urdhërimin e sekuestrit, për lëshimin e masave të përkohshme, për lëshimin e urdhrit kufizues, si dhe vendos për konfiskimin e pasurisë. Zbatimi i legjislacionit: bën identifikimin dhe gjurmimin e pasurisë së kundërligjshme, kufizimin e përkohshëm të pasurisë, parashtron kërkesat gjegjëse gjykatës, etj.
Ligji nr. 06/L-087 për Kompetencat e Zgjeruara për Konfiskimin e Pasurisë	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=18337	Ministria Drejtësisë Gjykatat Prokurori i shtetit	e	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: ndër të tjera vendos lidhur me kërkesën për verifikim të pasurisë dhe kërkesa të tjera të prokurorit, mban seancë dëgjimore për verifikim të pasurisë si dhe mund të vazhdojë procedurat penale dhe procedurat për konfiskimin e zgjeruar të pasurisë në rastet e përcaktuara me ligj. Zbatimi i legjislacionit: i autorizuar të paraqes kërkesën për verifikimin e pasurisë së të dënuarit, dhe të provojë pronësinë e të pandehurit, mund të iniciojë hetim për konfiskim, të kërkojë urdhër për zbulim të informacionit, mund t'i propozoj gjykatës vazhdimin e procedurës penale dhe procedurën për konfiskim etj.
Ligji nr. 05/L-049 për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar dhe të Konfiskuar	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12360	Ministria Drejtësisë AAPSK	e	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: AAPSK ruan dhe administron pasurinë e sekuestruar ose të konfiskuar në bashkëpunim me prokurorinë, gjykatën, apo organet tjera.

Ligji nr. 04/L-220 për Investimet e Huaja	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8982	Ministria e Tregtisë dhe Industrisë	Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: Mirëmban regjistrin e investuesve të huaj. AIPN e cila vepron në kuadër të MTI, ndër të tjera, është përgjegjëse për mbrojtjen, dhe promovimin e investimeve
Projektligji për Zbatimin e sanksioneve financiare ndërkombëtare të shënjestruara	https://konsultimet.rks-gov.net/viewConsultationID=40723	Gjykata Ministria e Punëve të Jashtme Ministria e Punëve të Brendshme, Prokuroria e Shtetit, Agjencia e Kosovës për Inteligjencë, NjIF-K, Dogana, ATK, Departamenti për Kontrollin e Mallrave Strategjike	Zbatimi i legjislacionit: shqyrton kontestet lidhur me investimet e huaja. Hartimi i legjislacionit dhe mbikëqyrja e zbatimit Zbatimi i legjislacionit: Kontakti me shtetin e huaj në rastet e listimit sipas kërkesës së shtetit të huaj Zbatimi i legjislacionit: Propozimi për përcaktimin e personave në listën vendore të sanksioneve financiare ndërkombëtare të shënjestruara, ose për delistim. NjIF-K bën gjithashtu monitorimin e zbatimit të sanksioneve të tilla. Zbatimi i legjislacionit: Shqyrtimi i propozimeve dhe marrja e vendimit për listim të personave të përcaktuar në listën vendore, ose për delistim.

Kapitulli 1.4: Elaborimi i problemit kryesor

Në Kosovë, veçanërisht pas çlirimit në vitin 1999, vërehet një prezencë e madhe e personave të huaj, të cilët vizitojnë ose kanë vendqëndrim në Kosovë, për arsye ekonomike, turistike ose të tjera. Ata hyjnë në Kosovë dhe zhvillojnë aktivitetin e tyre ekonomik, në përputhje me legjislacionin në fuqi. Në këtë drejtim, paraqitet rreziku që persona të huaj, të cilët kanë qenë ose vazhdojnë të përfshihen në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut në vende të ndryshme të botës, të jenë prezent në Kosovë. Prezenca e tyre mund të jetë fizike ose përmes aktivitetit ekonomik, gjegjësisht pronave të luajtshme dhe paluajtshme, llogarive bankare, pronësisë ose aksioneve në shoqëri tregtare, marrëveshjeve ose transaksione me personat vendor, dhe të tjera.

Numri i saktë i personave të kësaj kategorie në Kosovë aktualisht nuk është i njohur. Kjo për faktin se prezenca e tyre nuk është e sanksionuar në mënyrë të veçantë me kornizën ligjore të Kosovës. Për më tepër, siç shpjegohet më poshtë, deri tani nuk ka një koordinim të mirëfilltë institucional për të identifikuar në mënyrë gjithëpërfshirëse personat e tillë. Fjala është për personat të cilët zakonisht janë zyrtarë të lartë ose të ndërlidhur me ta, dhe nuk i nënshtrohen hetimit ose sanksioneve penale në shtetet e tyre ose shtetet tjera, dhe në anën tjetër Kosova nuk ka juridiksion që ata t'i ndjek penalisht. Pra, ata mbesin të pa ndëshkuar për veprat e tyre, situatë kjo e cila mund t'i shtyjë ata që të përsërisin vepra të tilla.

Grupi punues është i mendimit se me paraqitjen e sanksioneve të tilla, jo vetëm që do të mund të identifikoheshin rastet veçse ekzistuese nga kjo kategori në Kosovë, mirëpo edhe do të dekurajoheshin shkelësit potencial të ardhshëm të të drejtave të njeriut.

Në vijim është paraqitur pema e problemit e cila shqyrton shkaqet dhe efektet që prodhon ky problem.

Figura 3: Pema e problemit që paraqet problemin kryesor, shkaqet e tij dhe efektet

Efektet	Rrezikimi i sigurisë kombëtare, politikës së jashtme dhe ekonomisë së Kosovës
Problemi kryesor	Prezenca e mundshme në Kosovë e personave të huaj të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut

Shkaqet: Mangësitë ligjore për sanksione të shënjestruara ndaj këtyre personave

Grupi punues ka gjetur se mangësitë ligjore për sanksione të shënjestruara ndaj shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut përbënë shkakun kryesor të problematikës së shtjelluar në kuadër të këtij Koncept Dokumenti. Legjislacioni ekzistues vendor nuk konsiderohet se siguron garantim efektiv të sigurisë kombëtare dhe kolektive lidhur me shkelësit e huaj të të drejtave të njeriut për të drejtën e hyrjes dhe qëndrimit në Republikën e Kosovës, dhe të drejtat tjera shoqëruuese. Pra, ndërkohë që një numër shtetesh po bëjnë avancim sa i përket sanksioneve të shënjestruara, kur kthehemi kah legjislacioni vendor, shohim se Kosova nuk ka dispozita të qarta dhe të mjaftueshme sa i përket ndëshkimit të shënjestruar të huajve që janë shkelës të drejtave të njeriut.

Vlen të ritheksohet se Kosova ka ligj për zbatimin e sanksioneve ndërkombëtare¹⁷ të vendosura nga Kombet e Bashkuara ose nga organizata të tjera ndërkombëtare, por që nuk mbulon çështjen e sanksioneve të shënjestruara, siç u cek më lartë.

Megjithatë, në pjesët tjera të legjislacionit, vërehet se është trajtuar, në një mënyrë apo në tjetrën vendosja e sanksioneve përballë shkelësve të huaj. Kështu, *Ligji për Azilin*, parasheh se e statusi i refugjatit nuk do t'i njihet personave, për të cilët ka arsye serioze të konsiderohet se kanë kryer krim serioz jo-politik jashtë Republikës së Kosovës.¹⁸ Tutje, *Ligji për Shtetësinë*, parasheh që askush nuk mund të fitojë shtetësinë e Republikës së Kosovës, nëse dhënia e shtetësisë është në kundërshtim me interesat e shtetit, e sidomos me ato të sigurisë së brendshme dhe të jashtme, apo në kundërshtim me interesat sa i përket marrëdhënieve ndërkombëtare të Republikës së Kosovës.¹⁹

Nga viti 2018, kemi edhe një avancim në legjislacionin vendor²⁰ në drejtim të sanksioneve të shënjestruara për të huajt e cilësuar 'persona të padëshiruar'.²¹ Kësisoj, *Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për të Huajt* identifikon rrethanat se kur dhe cilët të huaj mund të shpallen persona të padëshiruar. Më konkretisht, ligji përcakton që:

"Ministri i Punëve të Brendshme, për interesa të rëndësishme të shtetit, të rendit kushtetues dhe atij juridik, të sigurisë shtetërore e të rendit publik...shpall person të padëshiruar një të huaj nëse:.. 1.2. është anëtar i organizatave terroriste, ose përkrah e

¹⁷ Ligji Nr. 03/L-183 për Zbatimin e Sanksioneve Ndërkombëtare.

¹⁸ Ligji Nr. 06/L- 026 për Azil , neni 8.

¹⁹ Ligji Nr. 04/L-215 për Shtetësinë e Kosovës, neni 9.

²⁰ Ligji Nr. 06/L -036 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 04/L-219 për të Huajt.

²¹ ibid. Neni 17.

kryen veprime kundër shtetit ligjor; 1.3. përbën kërcënim për vendin, ose cenon marrëdhëniet e Republikës së Kosovës me shtete të tjera;... 1.5. është i përfshirë në krimin e organizuar, në trafikimin e qenieve njerëzore, drogë, si dhe në çdo trafik tjetër të paligjshëm, sipas të dhënave të marra nga institucionet përgjegjëse të sigurisë kombëtare".²²

Tutje, në ligj definohet se të huajt të shpallur person i padëshiruar, sipas kriterëve si më lartë, i refuzohet hyrja apo qëndrimi në Republikën e Kosovës.²³ Për më tepër, gjatë muajit shtator të këtij viti, është miratuar edhe një akt nënligjor i cili synon të rregulloj refuzimin e hyrjes në Republikën e Kosovës,²⁴ për të huajt që nuk i përmbushin kushtet e përcaktuara ligjore, më konkretisht, mënyrës se si realizohet ky refuzim.

Për më shumë, Ministria e Punëve të Jashtme, ka nisur një iniciativë për hartimin e Projektligjit për Zbatimin e sanksioneve financiare ndërkombëtare të shënjestruara. Ky Projektligj aktualisht ka kaluar fazën e konsultimit publik dhe pritët të miratohet nga Qeveria. Dallimi në mes tij dhe politikës që e trajton ky Koncept Dokument, është sa i përket fushëveprimit. Projektligji synon të përcaktoj sanksione financiare, gjegjësisht ngrirjen e aseteve, për personat e ndërlidhur me terrorizëm dhe aktivitetet e armëve të shkatërrimit në masë. Personat e përfshirë në shkelje të të drejtave të njeriut, janë aktualisht jashtë fushëveprimit të këtij Projektligji.

Duke konsideruar gjithë aktet ligjore dhe Projektligjin si më lartë, ajo që rezulton është se ndonëse legjislacioni në fuqi në Republikën e Kosovës normon në një masë sanksionet e shënjestruara ndaj të huajve të padëshiruar, sanksionet e shënjestruara të natyrës 'Magnitsky' mungojnë. Madje, edhe dispozitat ekzistuese sa i përket sanksionimit të shkelësve të huaj gjinden të shpërndara në një numër instrumentesh ligjore gjë që nuk e lehtëson situatën sa i përket qasjes në zbatim.

Analiza e bërë për nevojat e këtij Koncept Dokumenti evidenton nevojën për të paraparë procedurat, specifikat, kriteret e detajuara lidhur me shpalljen si person i padëshiruar, si dhe standardet minimale të mbrojtjes procedurale dhe sigurisë juridike ndaj personave përballë të cilëve drejtohen sanksionet e shënjestruara. Duke reflektuar në sundimin e ligjit, është e ditur se sanksionimi i duhur i kriminalitetit bëhet duke atakuar jo vetëm subjektin që kryen veprimtari joligjore por edhe pasurinë e tij, sidomos atë të fituar nga këso veprimtarie. Andaj, sado që të flitet për sanksione që shënjestrojnë shkelësit e huaj, efekti optimal i mbrojtjes së sigurisë kombëtare, por edhe shmangies së cenimit të

²² ibid.

²³ ibid. parag. 2.

²⁴ Udhëzimi Administrativ (MPB) Nr. 04/2020 për Refuzimin e Hyrjes në Republikën e Kosovës.

ekonomisë vendore do arrihej me ngrirjen e pasurisë së personave të tillë, apo edhe me ndalimin e investimeve që vijnë nga ta.

Lidhur me të parën, theksohet se askund në legjislacionin për të huajt të Kosovës e sidomos lidhur me të huajt e shpallur të padëshiruar nuk parashihet ngrirja e pasurisë. Kësisoj, konsiderohet se ekziston mungesë ligjore në Republikën e Kosovës edhe sa i përket sanksionimit pasuror të shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut. Po ashtu sa i përket të dytës, pra çështjes së investimeve, korniza aktuale ligjore në vendin tonë nuk ofron ndalesa të lidhura për personalitetin e të huajve, siç është kjo me rastin e shpalljes person i padëshiruar.

Mangësitë ligjore të prezantuara më lartë, pra mundësojnë që në Kosovë të jenë potencialisht prezent persona të huaj të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut. Kjo ka efekte të caktuara shoqërore dhe ekonomike. Më konkretisht, me prezencën e tyre rrezikohet fillimisht siguria kombëtare. Personat nga kjo kategori, me aktivitetin e tyre në Kosovë, potencialisht mund të përfshihen në veprime të caktuara, qoftë me persona tjerë të huaj ose në bashkëpunim me personat vendor, që cenojnë stabilitetin e institucioneve të Kosovës dhe sigurinë e qytetarëve të saj. Gjithashtu, politika e jashtme e Kosovës, mund të ndikohet negativisht në mungesë të informacionit dhe sanksionimit të personave në kategorinë e cekur si më lartë. Kontributi i Kosovës në sigurinë kolektive, pa sanksionuar këta persona, mbetet gjithashtu i limituar. Përfundimisht, edhe ekonomia e Kosovës mund të dëmtohet, nga prezenca e këtyre personave, të cilët potencialisht mund të përfshihen në veprime të ngjashme ose tjera, të ndaluara, edhe në Kosovë.

Në ndërkohë, Qeveria e Kosovës, duke dëshmuar angazhimin e Republikës së Kosovës për të kërkuar përgjegjësi për shkeljet e të drejtave të njeriut në botë, së fundmi me datë 2 prill 2021 ka sanksionuar katër zyrtarë të lartë dhe një entiteti kinez lidhur me shkeljet e të drejtave të njeriut ndaj pakicave etnike dhe fetare në rajonin Xinjiang të Kinës. Këto sanksione të Qeverisë së Republikës së Kosovës janë në kuadër të sanksioneve të miratuar nga Bashkimi Evropian dhe masat restriktive konsistojnë në ndalimin e udhëtimit në territorin e Kosovës si dhe ngrirjen e pasurive të mbajtura në territorin e Kosovës të këtyre personave. Po ashtu, me këtë Vendim Qeverisa ua ka ndaluar personave apo entiteteve në Kosovë, që të vënë në dispozicion fonde - në mënyrë të drejtpërdrejtë apo tërthorazi - me personat dhe entitetin e sanksionuar. Sugjerimi, sipas Qeverisë, bazohet në pjesëmarrjen e tyre ndaj shkeljeve të të drejtave të minoriteteve etnike dhe religjioze në Xinjiang, duke përfshirë: ndalime arbitare masive dhe abuzimeve të rënda fizike kundër ujqurëve, popullsi kryesisht myslimane në Xinjiang si dhe pakicave të tjera etnike dhe fetare në këtë rajon. Marrja e një vendimi të tillë, sipas Qeverisë, kontribuon në vazhdimin e bashkëpunimit të ngushtë me SHBA-në, si aleate të rëndësishme strategjike, BE-në dhe partnerët e tjerë në mbrojtjen e vlerave të përbashkëta. Në lidhje me këtë çështje, vlen të përmendet që më 22 mars, BE-ja kishte njoftuar se kishte sanksionuar, Chen Mingguo, drejtor të Byrosë së Sigurisë Publike të Xinjiang, njëherësh zëvendëskryetari i Rajonit Autonom të Ujqurëve në Xinjiangut (XUAR), ish-kreun e XUAR, Zhu Haiful si dhe Wang Mingshan and Wang Junzheng - dy zyrtarë të lartë të administratës kineze në XUAR. Po ashtu ishte sanksionuar edhe një kompani ndërtuese.

Kapitulli 1.5: Palët e interesuara

Figura e mëposhtme liston palët e interesit të identifikuar në bazë të përkufizimit të problemit. Figura gjithashtu tregon nëse ato janë prekur nga shkaqet, efektet ose të dyja. Përveç kësaj, kolona e fundit në përmbledhje tregon se si ato janë të prekura. Kapitulli 5 jep informacionin se si janë konsultuar këto palë të interesuara.

Figura 4: Pasqyrë e palëve të interesuara bazuar në përkufizimin e problemit

Emri i palës së interesuar	Shkaku-qet me të cilat është e lidhur pala	Efekti-et me të cilat është e lidhur pala	Mënyra me të cilën pala është e lidhur me këtë shkak (shkaqe) apo efektin (efektet)
----------------------------	--	---	---

Ministria e Punëve të Jashtme	Mangësitë ligjore	Rrezikimi i politikës së jashtme	Ministria e Punëve të Jashtme është autoriteti kompetent për të udhëhequr me politikën e jashtme.
Ministria e Punëve të Brendshme	Mangësitë ligjore	Rrezikimi i sigurisë kombëtare dhe ekonomisë së Kosovës	Ministria e Punëve të Brendshme është autoriteti kompetent për ruajtjen e sigurisë kombëtare. Komisioni i ankesave lidhur me lëshimin e dokumenteve të udhëtimit është autoriteti kompetent për të vendosur lidhur me ankesat për refuzimin e lëshimit dhe marrjen e dokumentit të udhëtimit.
Gjykatat	Mangësitë ligjore	Rrezikimi i sigurisë kombëtare dhe ekonomisë së Kosovës	Gjykatat janë autoriteti kompetent për dhënien e vendimit për konfiskim dhe ngrirje të llogarisë.
Prokurori i Shtetit	Mangësitë ligjore	Rrezikimi i sigurisë kombëtare dhe ekonomisë së Kosovës	Prokurori i Shtetit është autoriteti kompetent për dhënien e urdhrat fillestar për konfiskim dhe ngrirje të llogarive.
Policia e Kosovës	Mangësitë ligjore	Rrezikimi i sigurisë kombëtare dhe ekonomisë së Kosovës	Policia e Kosovës është autoriteti kompetent për konfiskimin e pasurisë. Policia kufitare është autoriteti kompetent për refuzimin e hyrjes në territorin e Kosovës.
Policia Kufitare	Mangësitë ligjore	Rrezikimi i sigurisë kombëtare dhe ekonomisë së Kosovës	Agjencia për Administrimin e Pasurisë së Konfiskuar apo të Sekuestruar është autoriteti kompetent për të menaxhuar me pasurinë e konfiskuar dhe sekuestruar.
Agjencia për Administrimin e Pasurisë së Konfiskuar apo të Sekuestruar	Mangësitë ligjore	Rrezikimi i ekonomisë së Kosovës	Banka Qendrore është autoriteti kompetent për ngrirjen e llogarive bankare.
Banka Qendrore e Kosovës	Mangësitë ligjore	Rrezikimi i ekonomisë së Kosovës	

Agjencia e Kosovës për Inteligjencë	Mangësitë ligjore	Rrezikimi i politikës së jashtme, sigurisë kombëtare dhe ekonomisë së Kosovës	Agjencia e Kosovës për Inteligjencë është autoriteti kompetent për siguri dhe inteligjencë në Kosovë. Kjo Agjenci bën identifikimin e kërcënimeve që rrezikojnë sigurinë e Kosovës.
Njësia për Inteligjencë Financiare	Mangësitë ligjore	Rrezikimi i ekonomisë së Kosovës	Njësia për Inteligjencë Financiare është autoriteti kompetent për kërkimin, marrjen, analizimin dhe shpërndarjen tek autoritet kompetente dhe bërjen publike të informacionit në lidhje me pastrimin potencial të parave dhe financimin e terrorizmit.

Kapitulli 2: Objektivat

Në Kapitullin 1 është përkufizuar problemi kryesor, shkaku i tij dhe efektet. Gjithashtu janë listuar politikat dhe legjislacioni relevant, si dhe janë përcaktuar palët e interesit. Në këtë kapitull përcaktohen objektivat që synohen të arrihen përmes kësaj politike.

Së pari, objektivi strategjik i kësaj politike, është forcimi i shtetit, avancimi i demokracisë, luftimi i dukurive negative dhe në veçanti krimit dhe korrupsionit, që rrjedh nga dokumenti kryesor planifikues i Qeverisë.²⁵ Kjo politikë synon gjithashtu të kontribuojë në sigurinë kolektive dhe të promovojë Kosovën si vend që avokon për mbrojtjen e të drejtave njeriut. Si objektive specifike në kuadër të këtyre objektivave strategjike, është krijimi i infrastrukturës së duhur për të parandaluar ose sanksionuar në mënyrë të shënjestruar prezencën e personave të huaj, të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut. Kjo do të arrihet përmes masave të shqyrtuara në Kapitullin 3 të këtij Koncept Dokumenti.

Figure 5: Objektivat relevante të Qeverisë

Objektivi relevant	Emri i dokumentit përkatës të planifikimit (burimi)
<i>Objektivi strategjik</i> – Reformimi i sistemit të drejtësisë penale, civile dhe administrative	Programi i Qeverisë së Republikës së Kosovës 2021-2025.
<i>Objektivi specifik</i> – Deri në fund të vitit 2023, Kosova ka infrastrukturën e duhur për të parandaluar ose sanksionuar në mënyrë të shënjestruar prezencën e personave të huaj të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut..	Sipas këtij Koncept Dokumenti.
<i>Qëllimi i politikës</i> - Sanksionimi i Shënjestruar për Shkelësit e Huaj të të Drejtave të Njeriut	Sipas këtij Koncept Dokumenti.

Kapitulli 3: Opsionet

Së këndejmi, Koncept Dokumenti trajton tre opsione kryesore lidhur me vendosjen e sanksioneve të shënjestruara për shkelësit e të drejtave të njeriut. Opsioni *pa asnjë ndryshim* i cili parasheh ruajtjen e *status quo*; opsioni për *ndryshimin dhe plotësimin e kornizës ekzistuese ligjore* i cili fokusohet në plotësimin e Ligjit për të Huajt me sanksione të shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut; dhe së fundi opsioni me

²⁵ Programi i Qeverisë së Republikës së Kosovës 2020-2023, faqe 4. I qasshëm në: <https://kryeministri-ks.net/wp-content/uploads/2020/06/Programi-Qeverises-2020-2023-final-05062020.pdf>.

ndryshime legislative i cili parasheh miratimin e një ligji të veçantë për sanksionet e shënjestruara kundër shkelësve të të drejtave të njeriut.

Kapitulli 3.1: Opsioni asnjë ndryshim

Opsioni asnjë ndryshim nënkupton që nuk do të merren kurrfarë masa as zbatuese dhe as legislative për të adresuar problemin kryesor, të shpjeguar më lartë. Me opsionin pa asnjë ndryshim do të vazhdonte të ekzistoj problemi kryesor lidhur me mungesën e legjislacionin adekuat për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara për shkelësit e të drejtave të njeriut. Rrjedhimisht, efektet të cilat mund t'i prodhojë prania e këtij problemi, do të vazhdojnë të mbesin rrezik potencial.

Siç është elaboruar më lartë në kuadër të kapitullit për problemin kryesor, ndonëse Kosova ka një mori ligjesh të cilat sanksionojnë shkelësit e të drejtave të njeriut, fushëveprimi i këtyre ligjeve kufizohet kryesisht në shtetasit kosovarë, ose në të huajt mbi të cilat gjykatat tona kanë juridiksion t'i ndjekin penalisht. Deri më tani, nuk ekziston ndonjë ligj i cili vendosë sanksione të shënjestruara për shtetasit e huaj për të cilët ekzistojnë dyshime se kanë kryer apo janë të përfshirë në shkeljen e të drejtave të njeriut. Mungesa e dispozitave të tilla ligjore lejon prezencën, qoftë fizike apo përmes aktivitetit ekonomik të shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut. Rrjedhimisht, prezenca e tyre rrezikon sigurinë kombëtare, ekonominë legjitime dhe politikën e jashtme të Kosovës.

Kapitulli 3.2: Opsioni për ndryshimin dhe plotësimin e kornizës ekzistuese ligjore

Opsioni për ndryshimin dhe plotësimin e kornizës ekzistuese ligjore shtjellon mundësinë e ndryshimit dhe plotësimit të Ligjit për të Huajt. Integrimi i sanksioneve të shënjestruara në kuadër të plotësimit/ndryshimit të Ligjit për të Huajt do mund të bëhet në dy forma. Fillimisht, si opsion është të plotësohet dhe ndryshohet ligji në fjalë në aso forme që të shtohet një kapitull i ri enkas për adresimin e sanksioneve të shënjestruara. Alternativë tjetër, do të ishte që ligji për plotësim ndryshim të shënjestronte nenet ekzistuese të ligjit të cilat janë relevante dhe ato t'i plotësonte/ndryshonte, për të integruar normimin e sanksioneve të shënjestruara.

Me cilëndo nga format që të vendoset të procedohet, në Ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit aktual për të Huajt, do duhej përcaktuar modalitetet lidhur me sanksionet e shënjestruara ndaj shkelësve të huaj, përshtatshëmrisht, siç janë paraparë më poshtë, krahas opsionit 3.

Logjika e futjes së dispozitave me sanksioneve të shënjestruara në kuadër të Ligjit për të Huajt qëndron në faktin se si me dispozitat "Magnitsky" ashtu edhe me ligjin në fjalë trajtohet fushë veprimtari e ngjashme, përkatësisht të dyja adresojnë qasjen ndaj të huajve dhe kushtet për prezencën e tyre përbrenda territorit të Republikës së Kosovës.

Megjithatë, ndonëse integrimi i sanksioneve të shënjestruara si pjesë e legjislacionit vendor është e mundur dhe e pranueshme të realizohet përmes alternativës së plotësim/ndryshimeve ligjore, ekzistojnë edhe rezerva sa i përket benefiteve që zgjedhja e këtij modeli mund të sjellë. Në këtë drejtim, duhet konsideruar se Ligji për të Huajt tashmë veçse është plotësua/ndryshuar një herë. Ekzistimi i më shumë akteve ligjore për të njëjtën çështje që rezulton nga ndryshimi dhe plotësimi i ligjit bazik, pa ekzistuar praktika e paraqitjes zyrtare të versionit të konsoliduar të ligjeve në vendin tonë do mund të shkaktonte paqartësi.

Si përfundim, ky model mund të konsiderohet, mirëpo nuk garanton kuptueshmërinë dhe si rrjedhojë implementimin e duhur të sanksioneve të shënjestruara ndaj të shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut.

Kapitulli 3.3: Opsioni për miratimin e ligjit të veçantë për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut

Ky opsion shqyrton mundësinë e miratimit të një ligji të veçantë fushëveprimi i të cilit konsiston në vendosjen e sanksioneve të shënjestruara kundrejt shkelësve të të drejtave të njeriut. Ky ligj do të hartohet mbi bazën e praktikave më të mira të shteteve të cilat kanë adoptuar legjislacionin 'Magnitsky' (shih Figurën 6).

Miratimi i opsionit 3 si përfitim kyç do të ofronte rregullimin e një fushe tejet të rëndësishme në një instrument të vetëm ligjor. Kjo jo vetëm që do të lehtësonte punën e organeve zbatuese të ligjit, mirëpo edhe do të përmirësonte sigurinë e përgjithshme juridike lidhur me sanksionet e shënjestruara.

Përmes miratimit të një ligji të veçantë për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara, në krahasim me ndryshimin dhe plotësimin e ligjeve ekzistuese, Kosova do t'i bashkohej më fuqimisht grupit gjithnjë e në rritje të shteteve të cilat ndëshkojnë abuzimin me të drejtat e njeriut dhe korrupsionin serioz. Njëkohësisht, miratimi i një ligji të veçantë për sanksionet e shënjestruara për shkelësit e të drejtave të njeriut do të dëshmonte vendosmërinë e Kosovës për mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të njeriut.

Ligji i ri për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara për shkelësit e të drejtave të njeriut parashihet të forcojë tutje kornizën ligjore të Kosovës në fushën e të drejtave të njeriut duke përcaktuar, ndër tjerash:

- **Kriteret për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara.** Në vijë me shtetet evropiane të cilat kanë vendosur sanksione të tilla, ligji i ri do të përcaktojë shkeljet e rënda të të drejtave të njeriut dhe korrupsionin serioz si kushte eksplicite për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara. Me qëllim të transparencës dhe sigurisë juridike, ligji i ri do të ofrojë definicione të qartë të të dy këtyre kriterëve. Definicionet mund të hartohen si më poshtë:
 - o *Shkelja e rëndë e të drejtave të njeriut* përfshin shkelje të të drejtave të njeriut të njohura ndërkombëtarisht, të kodifikuara si torturë ose trajtim a dënim mizor, çnjerëzor ose degradues, paraburgim i zgjatur pa ngritje të aktakuzës dhe mbajtje të gjykimit, shkaktim i zhdukjes së personave nga rrëmbimi dhe ndalim klandestin i atyre personave, si dhe mohime të tjera flagrante të së drejtës për jetë, liri ose siguri të personit.
 - o *Korrupsioni serioz* përfshin keqpërdorimin e pasurive të shtetit, shpronësimin e pasurive private për përfitime personale, korrupsionin në lidhje me kontratat qeveritare ose nxjerrjen e burimeve natyrore, ose ryshfetin; transferimin ose lehtësimin e transferimit të të ardhurave nga korrupsioni.
- **Llojet e sanksioneve të shënjestruara.** Janë dy lloje të sanksioneve të vendosura nga shtetet të cilat kanë legjislacion 'Magnitsky' në kuadrin e tyre ligjore: mohimi i hyrjes së të huajve në territorin e shtetit të tyre dhe ngrirja e aseteve të të huajve që gjenden në territorin e shtetit të tyre. Ngjashmërisht, ligji i ri do të përcaktonte mohimin e hyrjes në Kosovë dhe ngrirjen e aseteve që ndodhen në Kosovë, duke përfshirë edhe ndalimin vënies së fondeve dhe resurseve ekonomike në dispozicion të personave fizik apo juridik të shënjestruar. Si sanksion i lidhur me mohimin e hyrjes, mund të shqyrtohet edhe revokimi i vizave për personat të cilëve i janë aprovuar vizat para përfshirjes së tyre në listën e zezë.
- **Autoritetin kompetent për përpilimin e listës së zezë.** Ligji përcakton Qeverinë e Kosovës si autoritet kompetent për përpilimin e listës. Ligji do të sigurojë se autoriteti kompetent për futjen e individëve në listën e zezë duhet të ketë kompetenca për ta përdorë informacionin e marrë vetëm për qëllim të përpilimit të kësaj liste. Ky autoritet do të lejohet të shkëmbejë informacion me institucionet tjera përkatëse brenda vendit, si dhe autoritetet kompetente të vendeve tjera,

veçanërisht me ato që e kanë nxjerrë versionin e tyre të Ligjit Magnitsky, komitetin e sanksioneve të OKB-së dhe institucionet përkatëse të BE-së - të gjitha në përputhje dhe brenda kufijve të përcaktuar me të drejtën kombëtare. Ligji i ri gjithashtu do të parasheh detyrimin për rishikimin e listës së zezë nga ky autoritet në baza gjashtë mujore.

- **Autoritetin kompetent për vendosje rreth sanksionit të propozuar.** Në përgjithësi sugjerohet që për këtë lloj të sanksioneve, autoriteti që mbledh informacionin të jetë i ndryshëm nga ai që vendos për sanksionet. Është shqyrtuar mundësia e caktimit të Kuvendit (organit legjislativ) si organ për vendosjen e sanksioneve. Kjo është e rëndësishme, për të siguruar paanshmëri politike, duke marrë parasysh që opozita është e përfshirë në punën e Kuvendit dhe potencialisht do të siguronte kontribut të drejtpërdrejtë në sanksione të tilla. Një opsion tjetër, do të ishte që vendimmarrja t'i besohet Qeverisë. Megjithatë, vlen të theksohet se fakti që autoriteti që mbledh informacionin duhet të jetë i ndryshëm nga autoriteti që merr vendimin nuk do të thotë domosdoshmërisht se ata duhet të jenë pjesë të degëve të ndryshme të pushtetit shtetëror. Për shembull, në Lituanë, Ministria e Punëve të Jashtme identifikon shkelësit e mundshëm të të drejtave të njeriut, ndërsa Ministria e Punëve të Brendshme vendos për përcaktimet për listën e zezë. Ideja e një komisioni parlamentar që mbikëqyr procedurën është opsion i mirë. Një opsion tjetër do të ishte krijimi i një komisioni multi-disiplinar të përbërë nga përfaqësues të degëve të ndryshme të pushtetit shtetëror (për shembull, një gjyqtar, dy deputetë, njëri nga opozita, një përfaqësues i Ministrisë së Punëve të Brendshme dhe një përfaqësues i shoqërisë civile).
- **Identifikimin e personave të huaj të përfshirë në listën e zezë.** Informacioni i përpiktë dhe i saktë identifikues është thelbësor për të siguruar që sanksionet e shënjestruara të mos ndikojnë në persona dhe subjekte që nuk janë shënjestruar. Ndaj, ligji i ri do të detyrojë autoritetin kompetent për përpilimin e listës së zezë që të identifikojë në mënyrë të saktë personin e shënjestruar. Secili propozim për futje në listën e zezë duhet të mbështetet nga deklaratat e arsyeve duke përfshirë sa më shumë që të jetë e mundur burime të veçanta të informacionit të besueshëm dhe të verifikueshëm që mbështesin rastin. Kurdo që është e mundur, organi që vendos për kërkesën duhet të gjejë të paktën dy burime të veçanta informacioni. Çdo informacion duhet të vlerësohet plotësisht dhe me kujdes si i vetëm dhe në lidhje me të gjitha informacionet e tjera që kanë të bëjnë me rastin. Informacioni identifikues për individët dhe subjektet duhet të standardizohet për aq sa është e mundur. Në lidhje me personat fizikë, informacioni duhet të përfshijë në veçanti

emrat (aty ku vlen edhe në gjuhën origjinale) me transliterim të duhur siç parashihet në dokumentet e udhëtimit, pseudonimet, gjininë, datën dhe vendin e lindjes, kombësinë dhe adresën aktuale, numrin identifikues ose numrin e pasaportës. Lidhur me grupet, personat ose subjektet juridike, informacioni duhet të përmbajë emrin e plotë, vendin kryesor të biznesit, vendin e regjistrimit të zyrës, datën dhe numrin e regjistrimit. Në rastet kur sanksionet e kanë si cak jo vetëm individin por edhe anëtarët e familjes së tij/saj, në parim, fëmijët e tyre nën moshën 18 vjeç nuk duhet të shënjestrohen.

- **Burimet e informacioneve për qëllime të përpilimit të listës së zezë.** Hulumtimi i realizuar për qëllime të këtij Koncept Dokumenti ka identifikuar dy lloje të burimeve të cilat autoriteti kompetent mund t'i marrë parasysh gjatë përpilimit të listës së zezë: burimet e brendshme dhe burimet e jashtme. Agjencia Kosovare e Inteligjencës, Ministria e Punëve të Brendshme dhe Ministria e Punëve të Jashtme hyjnë në kategorinë e parë të burimeve me informatat të cilat këto të fundit posedojnë si rezultat i funksionit të tyre. Në kuadër të burimeve të jashtme, në anën tjetër, autoriteti kompetent mund të shqyrtojë informatat të besueshme të publikuara apo të ofruara nga shtetet e tjera. Këtu vlen të nënvizohet se deri më tani, nuk ka asnjë procedurë zyrtare për ndarjen e informacionit ndërmjet vendeve që zbatojnë legjislacion Magnitsky dhe çdo procedurë e tillë duhet të diskutohet dhe rregullohet në mënyrë bilaterale nga vendet që zbatojnë legjislacionin si çdo marrëveshje tjetër për bashkëpunimin bilateral. Krahas kësaj, shtete mund të marrin informata edhe nga organizatat jo-qeveritare të cilat monitorojnë shkeljet e të drejtave të njeriut. Së fundi, dokumentet gjyqësore dhe faturat e transaksioneve financiare mund të ofrojnë informata të dobishme gjatë përpilimit të kësaj liste. Gjithashtu, varësisht prej besueshmërisë së tyre, si burime mund të cilësohen edhe artikuj e lajmeve dhe gazetave të ndryshme.
- **Largimin nga lista e sanksioneve.** Në rastet kur (i) ekziston një informacion i besueshëm se personi nuk është përfshirë në aktivitetin për të cilin është sanksionuar; (ii) personi është ndjekur penalisht për aktivitetin për të cilin ishin zbatuar sanksionet; (iii) personi ka demonstruar në mënyrë të besueshme, ndryshim të rëndësishëm të sjelljes, ka pësuar në mënyrë të përshtatshme për aktivitetin për të cilin është sanksionuar, dhe është zotuar në mënyrë të besueshme që nuk do të angazhohet në një aktivitet të shkeljes së të drejtave të njeriut, dhe kur (iv) përfundimi i sanksioneve është në interes të sigurisë kombëtare të Kosovës; atëherë ligji për sanksionet e shënjestruara kundrejt shkelësve të të

drejtave të njeriut do të përcaktojë largimin e tyre nga lista e zezë nga ana e të njëjtit autoritet kompetent për përfshirjen e këtyre personave në listë.

- **Garancitë procedurale për vendosjen e sanksioneve.** Ashtu si çdo masë që kufizon të drejtat dhe liritë personale, edhe vendosja dhe zbatimi i sanksioneve të shënjestruara sipas këtij ligji do të garantojë gjykimin e drejtë dhe të paanshëm, të drejtën për mjet efektiv juridik dhe proporcionalitetin e sanksionit me objektivin e regjimit të sanksioneve. Njëkohësisht, ligji do të përcaktojë mundësinë për kompensim në rast të ndëshkimit të gabuar.
- **Shqyrtimin gjyqësor të përfshirjes në listën e zezë.** Efektiviteti i regjimit të sanksioneve mund të forcohet më tutje përmes mbikëqyrjes gjyqësore. Jurisprudenca e Gjykatës së Drejtësisë të Bashkimit Evropian (GJED) në lidhje me masat kufizuese të vendosura nga BE mund të jetë e dobishme për të siguruar parimet themelore për zbatimin e regjimit të sanksioneve dhe, në këtë mënyrë, të përmirësojë efektivitetin e tyre. Rrjedhimisht, Ligji i ri do të përcaktojë mundësinë për kontestimin e vendimit për përfshirjen në listën e zezë pranë gjykatës kompetente. Sigurimi i mbikëqyrjes gjyqësore të çdo vendimi nga çdo agjenci qeveritare kur ai prek të drejtat ose liritë personale të një individi duhet të jetë në përputhje me standardin e mbrojtjes së të drejtave të njeriut të vendosur nga Këshilli i Evropës dhe BE. Meqenëse Ligji Magnitsky ndikon në shtetasit e huaj, i njëjti autoritet gjyqësor që mbikëqyr zbatimin e të drejtave dhe detyrimeve të shtetasve të huaj mund ta merr përsipër detyrën të mbikëqyrjes së regjimit të sanksioneve.
- **Raportimin në Kuvendin e Kosovës.** Me qëllim të evitimit të përdorimit arbitrar të kompetencave që ofron ky ligj, do të parashihet detyrimi i Qeverisë së Kosovës për të raportuar pranë Kuvendit listën e personave të huaj të sanksionuar, kriteret, llojet e sanksioneve dhe personat ndaj të cilëve kanë përfunduar sanksionet.
- **Publikimin e listës së zezë.** Praktikat e shteteve në lidhje me publikimin e listës së zezë së personave kundrejt të cilëve janë vendosur sanksionet e shënjestruara nuk janë të qëndrueshme. Përderisa disa shtete kanë publikuar listën e zezë, disa të tjera kanë vlerësuar se publikimi i kësaj liste nuk është në interesin publik. Koncept Dokumenti ka identifikuar disa praktika lidhur me publikimin e listës së zeze. Praktika e shtetit burimor të këtij legjislacionit, SHBA-ve, për shembull, parasheh që lista e zezë e së cilës është publike. Krahas SHBA-së, Britania e Madhe emëron personat që i nënshtrohen sanksioneve financiare në listat publike, ndërsa personat që u nënshtrohen ndalimeve të hyrjes nuk emërohen publikisht. Estonia,

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

Lituania dhe Letonia publikojnë listën e tyre Magnitsky dhe ato pasqyrojnë listën e SH.B.A-së.

Ligji i ri do të transpozonte Vendimin (CFSP) 2020/1999 dhe Rregulloren 2020/1998 të BE-së, si dhe do të bazohet në praktikat më të mira të vendeve të shtjelluara në këtë Koncept Dokument (shih Figurën 6 më poshtë).

Tabela në vijim prezanton një analizë krahasuese të shteteve të cilat kanë plotësuar kornizën e tyre ligjore me sanksione të shënjestruara qoftë përmes adoptimit të modelit të parë apo atij të dytë.

Figura 6. Analizë krahasuese e shteteve të cilat kanë miratuar legjislacion 'Magnitsky'

SHTETI	LEGJISLACIONI	KRITERET PËR VENDOSJEN E SANKSIONEVE	SANKSIONET	FUSHË M I L L
SHBA	Sergei Magnitsky- Akti i Sundimit të Ligjit dhe Llogaridhënies (2012)	I huaji është përgjegjës për ndalimin, abuzimin ose vdekjen e Sergei Magnitsky, ka qenë i përfshirë në përpjekjet për të fshehur përgjegjësinë ligjore për ndalimin, abuzimin ose vdekjen e Sergei Magnitsky, ka përfutur financiarisht nga ndalimi, abuzimi ose vdekja e Sergei Magnitsky, ose ka qenë i përfshirë në komplotin kriminal të zbuluar nga Sergei Magnitsky. I huaji është përgjegjës për vrasje jashtëgjyqësore, torturë ose shkelje të tjera të rënda të të drejtave të njeriut të njohura ndërkombëtarisht, të kryera kundër individëve në ndonjë vend të huaj që kërkojnë: a) të ekspozojnë aktivitetet joligjore të zyrtarëve të Qeverisë së Federatës Ruse; b) të mbajnë, ushtrojnë, mbrojnë dhe promovojë të drejtat dhe liritë e njeriut të njohura ndërkombëtarisht, siç janë liria e fesë, shprehjes, ndërkombëtarisht, tubimit dhe të drejtën për gjykim të drejtë dhe zgjedhje demokratike; I huaji ka vepruar si agjent i apo në emër të të huajit për kryerjen e ndonjërit prej aktiviteteve të përshkruara në paragrafin 1 dhe 2 (shih më lartë).	Ngrirje e asetëve Mohim i vizave	Shtetasit Federatë

Estonia	<u>Ligji i detyrimit për t'u larguar dhe ndalimit të hyrjes (2016)</u>	I huaji ka marrë pjesë ose ka kontribuar në shkeljen e të drejtave të njeriut në një shtet të huaj, që ka rezultuar në vdekje ose lëndim të rëndë të personit, dënim pa bazë të personit për vepër të frymëzuar nga motive politike ose pasoja të tjera të rënda.	Mohim i vizave	Global
SHBA	<u>Akti Global 'Magnitsky' (2016)</u>	I huaji është përgjegjës për vrasje jashtëgjyqësore, torturë ose shkelje të tjera të rënda të të drejtave të njeriut të njohura ndërkombëtarisht, të kryera kundër individëve në ndonjë vend të huaj që kërkojnë: a) të ekspozojnë aktivitetet joligjore të zyrtarëve qeveritarë; b) të mbajnë, ushtrojnë, mbrojnë dhe promovojnë të drejtat dhe liritë e njeriut të njohura ndërkombëtarisht, siç janë liria e fesë, shprehjes, asociimit, tubimit dhe të drejtën për gjykim të drejtë dhe zgjedhje demokratike; I huaji ka vepruar si agjent i apo në emër të të huajit për kryerjen e ndonjërit prej aktiviteteve të përshkruara në paragrafin 1 (shih më lartë); I huaji është zyrtar qeveritar ose bashkëpunëtorë i afërt i zyrtarit qeveritar që është përgjegjës ose bashkëpunëtor në urdhërimin, kontrollimin, ose ndonjë formë tjetër të drejtimit të akteve të korrupsionit të nivelit të lartë, duke përfshirë këtu përdorimin e detyrës për përfitime personale, korrupsion në lidhje me kontratat qeveritare ose nxjerrjen e burimeve natyrore,	Ngrirje e aseteve Mohim i vizave	Global

		marjen e ryshfetit, ose lehtësimin ose transferimin e produkteve të korrupsionit në juridiksione të huaja; I huaji ka sponsorizuar ose ofruar mbështetje financiare, materiale, teknologjike, ose ka ofruar mallra apo shërbime në mbështetje të një aktiviteti të përshkruar në paragrafin (3).	
Mbretëria e Bashkuar	Amandamentet 'Magnitsky' në Aktin për financat kriminale (2017)	I huaji ka kryer abuzim ose shkelje të rëndë e të drejtave të njeriut si torture, trajtim a dënim mizor, çnjerëzor ose degradues të një personi me arsyetimin se ai person ka kërkuar të marrë, ushtrojë, mbrojë ose promovojë të drejtat e njeriut, ose ka kërkuar të ekspozojë veprimtari të paligjshme të ndonjë zyrtari publik.	Ngrirje e aseteve Global
Kanada	Akti për drejtësi për viktimat e zyrtarëve të huaj të korruptuar (2017)	I huaji është përgjegjës për vrasje jashtëgjyqësore, torturë ose shkelje të tjera të rënda të të drejtave të njeriut të njohura ndërkombëtarisht, të kryera kundër individëve në ndonjë vend të huaj që kërkojnë: a) të ekspozojnë aktivitetet joligjore të zyrtarëve qeveritarë; b) të mbajnë, ushtrojnë, mbrojnë dhe promovojë të drejtat dhe liritë e njeriut të njohura ndërkombëtarisht, siç janë liria e fesë, shprehjes, asociimit, tubimit dhe të drejtën për gjykim të drejtë dhe zgjedhje demokratike; I huaji ka vepruar si agjent i apo në emër të të huajit për kryerjen e ndonjërit prej aktiviteteve të përshkruara në paragrafin 1 (shih më lartë);	Ngrirje e aseteve Mohim i vizave Global

		I huaji është zyrtar qeveritar ose bashkëpunëtorë i afërt i zyrtarit qeveritar që është përgjegjës ose bashkëpunëtor në urdhërimin, kontrollimin, ose ndonjë formë tjetër të drejtimit të akteve të korrupsionit të nivelit të lartë, duke përfshirë këtu përdorimin e detyrës për përfitime personale, korrupsion në lidhje me kontratat qeveritare ose nxjerrjen e burimeve natyrore, marrjen e ryshfetit, ose lehtësimin ose transferimin e produkteve të korrupsionit në juridiksione të huaja; I huaji ka sponsorizuar ose ofruar mbështetje financiare, materiale, teknologjike, ose ka ofruar mallra apo shërbime në mbështetje të një aktiviteti të përshkruar në paragrafin (3).		
Lituania	Ligji për ndryshimin e plotësimit e nenit 133 të Ligjit nr Ix-2206 për Statusin Juridik të të Huajve (2017)	Shtetasi i huaj ka kryer vepër penale të rëndë ose serioze ndaj një personi në një shtet të huaj duke shkelur kështu të drejtat dhe liritë universale të njeriut; ka kryer vepër penale të natyrës korruptive ose vepër penale me indikacione të pastrimit të parave siç përcaktohet në ligjet ose kontratat ndërkombëtare të Republikës së Lituanisë; ose ka nxitur ose ka marrë pjesë ndryshe në kryerjen e veprave të tilla penale dhe/ose për këto arsye i huaji është vendosur në listën kombëtare të moslejimit të hyrjes në një shtet tjetër anëtar të BE-së, shtet anëtar të Asociacionit Evropian të Tregtisë së Lirë ose një vendi të Organizatës së Traktatit të Atlantikut të Veriut.	Mohim i vizave	Global

Letonia	Rezoluta Parlamentare (2018)	Shtetasi i huaj paraqet kërcënim për sigurinë kombëtare ose politikën publike të Lituanisë. Personi i shënjestruar ka kryer shkelje serioze të të drejtave të njeriut dhe krime të tilla si skemat e mëdha të mashtrimit financiar dhe korrupsion.	Mohim i vizave	Personat përfshirë vdekjen Magnitski
Gjibraltari	'Amandamentet 'Magnitsky' në Aktin mbi të ardhurat e krimit (2015)	I huaji ka torturuar apo ka trajtuar në ndonjë mënyrë tjetër mizore dhe degraduese personin i cili ka synuar të: (i) ekspozojë aktivitetet ilegale të ndërmarrja nga një zyrtarë publik apo nga ndonjë person tjetër gjatë ushtrimit të funksionit publik; (ii) të fitojë, ushtrojë, mbrojë apo të promovojë të drejtat dhe liritë themelore. I huaji ka torturuar apo trajtuar në mënyrë tjetër mizore dhe degraduese personin pikërisht për ndonjërin prej arsyeve të parapara më lartë. I huaji ka qenë zyrtarë publik ose ushtues i ndonjë funksioni tjetër publik apo person tjetër që nuk hynë në këtë kategorinë e sipërme si rezultat i insistimit apo konfirmimit të një zyrtari publik apo person tjetër në funksion publik.	Ngrirje e asetëve	Global
Mbretëria e Bashkuar	Amandamentet 'Magnitsky' në Aktin e Sanksioneve dhe Ndalimit të Pastrimit të Parave (2018)	Shtetasi i huaj ka kryer shkelje të rënda të të drejtave të njeriut të cilat përfshijnë: torturimin e personit që ka kërkuar të ekspozojë veprimtari të paligjshme të zyrtarit publik, ose torturimin e personit që kishte kërkuar	Mohim i vizave	Global

		mbrojtjen e drejtave të njeriut ose lirive themelore, nga zyrtari publik ose personi që vepron në një cilësi zyrtare.	
--	--	---	--

Kapitulli 4: Identifikimi dhe vlerësimi i ndikimeve të ardhshme

Në kuadër të këtij kapitulli paraqiten ndikimet më të rëndësishme që janë identifikuar lidhur me opsionet e analizuara në këtë Koncept Dokument.

Ndërkaq, shtojcat 1 deri 4 paraqesin vlerësimin e të gjitha ndikimeve në përputhje me mjetet për identifikimin e ndikimeve ekonomike, shoqërore, mjedisore dhe ndikimeve të të drejtave themelore. Këto mjete janë të listuara në Manualin për Hartimin e Koncept Dokumenteve. Katër shtojcat gjithashtu tregojnë vlerësimin e rëndësisë së ndikimeve të ndryshme dhe nivelin e preferuar të analizës.

Në tabelën e mëposhtme listohen ndikimet më të rëndësishme të identifikuara të opsionit të parë.

Figura 7: Ndikimet më të rëndësishme të identifikuara për kategorinë e ndikimit për opsionin 1

Kategoritë e ndikimeve	Ndikimet përkatëse të identifikuara
	Opsioni 1
Ndikimet ekonomike	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta
Ndikimet shoqërore	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta
Ndikimet mjedisore	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta
Ndikimet në të drejtat themelore	<i>-Të drejtat pronësore dhe liria e të bërit biznes</i> Opsioni 1, përkatësisht opsioni asnjë ndryshim, konsiderohet të ketë ndikim në të drejtat themelore të njeriut pasi që kontribuohet në amnistimin dhe kësisoj stimulimin e shkelësve të huaj. Kësisoj, Kosova do mund të dështojë në përgjegjësinë e saj për të kontribuar në sigurinë e brendshme mirëpo edhe atë kolektive.
Ndikimi gjinor	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta.
Ndikimet e barazisë sociale	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta.
Ndikimet tek të rinjtë	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta.
Ndikimet në ngarkesën administrative	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta.
Ndikimi i NMV-ve	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta.

Ndikimet më të rëndësishme që mund të shfaqen nëse vendoset, për adresimin e problemit të evidentuar në këtë Koncept Dokument, përmes ndryshimeve ligjore do të trajtohen në kuadër të tabelës vijuese. Ky elaborim do vlejë njëkohësisht për opsionin 2 dhe 3.

Figura 8: Ndikimet më të rëndësishme të identifikuarra për kategorinë e ndikimit për opsionet 2 dhe 3

Kategoritë e ndikimeve	Ndikimet përkatëse të identifikuarra – opsioni 2 dhe 3
Ndikimet ekonomike	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta
Ndikimet shoqërore	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta
Ndikimet mjedisore	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta
Ndikimet në të drejtat themelore	<i>-Të drejtat pronësore dhe liria në të bërit biznes-</i> Opsionet e ndryshimit të kornizës ligjore të Republikës së Kosovës, ashtu sic janë prezantuar në këtë dokument, konsiderohet se mund të ketë ndikim në të drejtën në pronë të të huajve që janë shkelës të të drejtave themelore të njeriut dhe në lirinë e tyre në të bërit biznes. Për të analizuar ndikimin që rezulton nga shqiptimi i sanksioneve të shënjestruara ndaj këtyre shkelësve, në kuadër të analizës në këtë Koncept Dokument, janë elaboruar raste eminente nga jurisprudenca e Gjykatës së Bashkimit Evropian nga ku janë nxjerrë disa parime që vlen të konsiderohet me rastin e normimit dhe shqiptimit të sanksioneve të shënjestruara. Kështu, rasti i bashkuar, C-402/05 P dhe C-415/05 P²⁶, i njohur si <i>Kadi I</i>, i cili u shqyrtua pranë Gjykatës Evropiane të Drejtësisë, bën fjalë për apelimin e dy personave që ishin shënjestër i sanksioneve të shënjestruara, e veçanërisht i ngrirjes së pasurisë, nga Bashkimi Evropian, pas cilësimit si mbështetës të mundshëm të Al-Qaida. Gjykata në këtë rast gjeti se parashtruesve i ishte shkelur e drejta në pronësi.

²⁶ Shih:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=67611&pageIndex=0&doclang=EN&mode.>

	Në këtë drejtim, Gjykata doli me konstatimet: - E drejta në pronë është shumë e rëndësishme por nuk është absolute; - E drejta në pronë duhet shikuar në lidhje me funksionin e saj në shoqëri dhe mund të kufizohet për arsye të interesit publik; - Kufizimi, në raport me arsyen e kufizimit, nuk duhet të jetë jo proporcional dhe i papërballueshëm ashtu që të dëmtoj edhe esencën e së drejtës në pronë; - Për të vlerësuar kufijtë e të drejtës së pronë, duhet konsideruar Konventa Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut, Protokoli I, neni 1, që e parasheh këtë të drejtë; - Duhet mbajtur një balancë në mes të interesit publik dhe atij personal të individit; - Lidhur me rastin konkret, në bazë të kërkesës së personit, mund të vendoset që të mos ngrihet pasuria që është e nevojshme për të përmbushur nevojat esenciale si: ushqimi, mjekimi, qiraja, taksat, etj; - Procedurat e aplikueshme duhet të jenë të atilla që arsyeshmërisht i mundësojnë personit të atakuar që të adresoj shqetësimet e tij para organit kompetent. Ngjashëm, rasti T-306/01²⁷ (Ahmed Ali Yusuf dhe Fondacioni Ndërkombëtar Al Barakaat kundër Këshillit të Bashkimit Evropian)²⁸ ka të bëjë me sanksione për ndërlidhje me grupe terroriste, të vendosura nga Bashkimi Evropian ndaj personit fizik dhe juridik, ku si sanksion përfshihej edhe ngrirja e pasurisë. Ata për këtë gjë i'u drejtuan gjykatës kompetente të Bashkimit Evropian. Lidhur me pretendimet për shkeljen e të drejtës pronësore, gjykata konstatoi si vijon:
--	---

²⁷ Shih:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=59905&pageIndex=0&doclang=en&mode>.

²⁸ Shih:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=59905&pageIndex=0&doclang=en&mode>.

	- E drejta në pronë hyn në kuadër të së drejtës ndërkombëtare dhe vetëm një devijim arbitrar nga ajo do konsiderohej në kundërshtim me normat <i>jus cogens</i>. - Ngrirja e aseteve, për ndryshim nga konfiskimi, nuk ndikon substancialisht në të drejtën e pronësisë, por atakon vetëm shfrytëzimin e pronës; - Ekzistojnë mekanizma për rishikimin periodik të nevojës për sanksionet e vendosura; - Pala në cdo kohë mund të paraqes për rishikim rastin e tij tek organet kompetente. Gjykata vlerësoi se sanksioni i ndërmarrë në këtë rast nuk është ndërhyrje arbitrare, e papërshtatshme, apo jo proporcionale në të drejtën e pronësisë. Tutje në Rastin T - 256/11²⁹, C - 220/14 P (<i>Ahmed Abdelaziz Ezz dhe të tjerët kundër Këshillit</i>)³⁰ shqyrtohet ligjshmëria e sanksioneve të vendosura ndaj një personi i cili konsiderohet se ka shpërdoruar fondet shtetërore të Egjiptit. Sipas Këshillit të Bashkimit Evropian ky keqpërdorim ishte aq i rëndë saqë e privoi popullin egjiptian nga përfitimet e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik dhe social dhe minoi proceset demokratike në vend. Ndërkaq gjykata në këtë rast, doli me këto konstatime lidhur me të drejtën në pronë: Kufizimi i ushtrimit të së drejtës së pronës duhet në çdo rast t'i plotësojë kushtet: - Masat kufizuese të vendosura duhet të kenë bazë ligjore; - Kufizimi duhet t'i referohet një qëllimi me interes të përgjithshëm, të njohur si i tillë nga Bashkimi Evropian. Ky qëllim do duhet të jetë në mbështetje të demokracisë, shtetit të së drejtës dhe të drejtave të njeriut, si dhe zhvillimit të qëndrueshëm të vendeve në zhvillim me qëllimin thelbësor të çrrënjësjes së varfërisë;
--	---

²⁹ Shih: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62011TJ0256&from=HR>

³⁰ Shih: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62011TJ0256&from=HR>

	- Rikonfirmoi se, kufizimi duhet të jetë vetëm në atë shkallë që është e nevojshme dhe proporcionale me qëllimin që synohet të arrihet. - Rikonfirmoi që vendosja e masave kufizuese duhet të udhëhiqet nga parimi i proporcionalitetit. Rasti T-715/14 (<i>Rosneft kundër Këshillit të Bashkimit Evropian</i>)³¹ është i kohëve të fundit dhe konsiderohet mjaft i rëndësishëm në kuadër të sanksioneve të shënjestruara të Bashkimit Evropian. Në kuadër të këtij rasti u trajtua e drejta në pronë por edhe liria për të bërë biznes. Faktet e rastit flasin për Rosneft, një kompani ruse, e cila u ankua pranë gjykatës kompetente të Bashkimit Evropian kundër masave kufizuese të vendosura ndaj saj. Gjykata në këtë rast ri konfirmoi se: - e drejta në pronë dhe liria e të bërit biznes nuk janë absolute dhe mund të kufizohet për arsye të interesit publik; - Parimi i proporcionalitetit duhet të respektohet – masat e ndërmarra që ndikojnë në të drejtat pronësore duhet të jenë të përshtatshme në drejtim të objektivës së synuar dhe nuk duhet të shkojnë përtej asaj çfarë është e nevojshme. - <i>E drejta në mbrojtje efektive gjyqësore dhe qasje në të dhëna</i> – Opsioni i 3-të i Koncept Dokumentit gjykohet se mund të ketë ndikim potencial edhe në të drejtën në mbrojtje efektive gjyqësore dhe qasje në të dhëna. Në shërbim të analizës krahas këtij Koncept Dokumenti, jurisprudenca e Gjykatës së Bashkimit Evropian është shqyrtuar po ashtu sa i përket të drejtave në fjalë, për të nxjerrur konsiderimet që duhen pasur parasysh me rastin e hartimit të legjislacionit sa i përket sanksioneve të shënjestruara për shkelësit e huaj.
--	---

³¹ Shih:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=205646&pageIndex=0&doclang=en&mode>

Vërehet se e drejta në mbrojtje efektive gjyqësore dhe në qasje në të dhëna janë po ashtu janë mjaft të trajtuara nga jurisprudenca e Gjykatës së Bashkimit Evropian.

Rasti T-715/14, i elaboruar më lartë, përveç të drejtës në pronë, përmban konstatime edhe lidhur me mbrojtjen efektive gjyqësore. Këtu parashtuesi, Rosneft, shpalosi para gjykatës pretendimin se sanksionet e vendosura kundër tij nuk janë në përputhje me detyrimin për të deklaruar arsyet dhe, si rrjedhojë, për të siguruar të drejtën për proces të rregullt dhe mbrojtje efektive gjyqësore. Sipas Rosneft, deklaratat e arsyeve të ofruara në aktin me të cilin ai shënjestrohet nuk janë të mjaftueshme për të siguruar rishikimin e legalitetit të sanksioneve ndaj tij. Po ashtu ai kishte theksuar se kundërshtimin e masave në gjykatë u detyrua ta bëj në një kohë shumë të shpejtë, dhe ndërkohë që ndaj tij aplikoheshin sanksionet përgjatë gjithë zhvillimit të procedurave pranë gjykatës.

Gjykata në këtë drejtim konstatoi:

- Deklarata e arsyeve për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara duhet të shtjellohet në mënyrë të tillë që t'u mundësojë subjekteve të përfshira që t'i kuptojnë arsyet qartësisht dhe të vlerësojnë se a ja vlen ta sfidojnë sanksionimin e bërë në gjykatë;
- Rrethanat e rastit përcaktojnë se çfarë përfshihet në kuadër të secilës deklaratë të arsyeve;
- Se a është e mjaftueshme deklarata e arsyeve vlerësohet jo vetëm për nga volumi por edhe përmbajtja dhe të gjitha rregullat ligjore përkatëse;
- Respektimi i të drejtës në mbrojtje, përfshin të drejtën për t'u dëgjuar dhe të drejtën për qasje në dosje, duke i'u nënshtruar ndërkohë interesave legjitime për ruajtjen e konfidencialitetit.
- Shkaqet madhore që kanë të bëjnë me sigurinë e Bashkimit Evropian apo të shteteve anëtare mund të kufizojnë shpalosjen e informacionit apo disa provave ndaj palës së atakuar.

	- E drejta në mbrojtje nuk do të thotë që palës së atakuar me sanksion duhet t'i shpalosen të gjitha dokumentet jo konfidenciale pa kërkesën e tij, përderisa atij i është shpalosur informacion i mjaftueshëm sa t'i ofrojë hapësirë të shpreh pikëpamjet e veta. Në Rastin T-423/13 (<i>Good Luck Shipping LCC kundër Këshillit të Bashkimit Evropian</i>)³² gjykata konstatoi që Këshilli nuk arriti të sigurojë arsye të bazuara mirë për të vendosur ngrirjen e pasurive të një kompanie private të transportit me seli në Dubai. Në këtë aktgjykim, Gjykata fillimisht rikonfirmoi se pala duhet të informohet për arsyet e futjes në listë për sanksione të shënjestruara, dhe të ketë të drejtë t'i paraqes në mënyrë efektive qëndrimin e saj mbi çështjen. Po ashtu, gjykata konstatoi se: - Është detyrë e autoritetit kompetent të Bashkimit Evropian që të përcaktojë, në rast të një kundërshtimi, se arsyet në të cilat është mbështetur kur ka vendosur masat kufizuese kundër personit në fjalë janë të bazuara mire; - Si rregull, ligjshmëria e masave të kontestuara mund të vlerësohet vetëm në bazë të elementeve të fakteve dhe ligjit mbi të cilat ato janë shqiptuar dhe jo në bazë të informacionit që është sjellë në dijeni të institucionit të Bashkimit Evropian pas miratimit të atyre masave. Rasti T - 307/12 dhe T - 408/13 (<i>Adib Mayaleh kundër Këshillit të Bashkimit Evropian</i>)³³ shqyrton ligjshmërinë e masave kufizuese të vendosura ndaj një individi i cili konsiderohej përgjegjës për ofrimin e mbështetjes ekonomike dhe financiare ndaj regjimit sirian duke qenë guvernator i Bankës Qendrore të Sirisë. Aktgjykimi përshkruan dhe rikonfirmon parimet në vijim: - Subjekti që vendos masa kufizuese kërkohet të informojë personin që shënjestrohet nga masat për arsyet specifike pse masat ndaj tij duheshin miratuar dhe të përcaktohen
--	---

³² Shih: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62013TJ0423&from=EN>

³³ Shih: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62012TJ0307&from=EN>

	çështjet faktike dhe të ligjit që përbëjnë bazën ligjore për masat në fjalë. - Nën arsyen e sigurisë së përgjithshme lejohet ndalimi i zbulimit të informacionit të caktuar. - Këshilli ia komunikon vendimin e tij personit të atakuar me sanksion, duke përfshirë arsyet për përfshirjen e tij në listë, qoftë drejtpërdrejt, nëse dihet adresa, ose përmes publikimit të njoftimit, duke ia siguruar mundësinë për të paraqitur qëndrimet e tij/saj. - Sipas praktikës gjyqësore, respektimi i të drejtave të mbrojtjes dhe, në veçanti, të drejtës për t'u dëgjuar, në lidhje me masat kufizuese, nuk kërkon që autoritetet e Bashkimit Evropian t'ia komunikojnë arsyet për futjen në listë të personit fizik a juridik në fjalë para se ta përfshijnë atë në listën për vendosjen e masave kufizuese. - E drejta për t'u dëgjuar para miratimit të akteve që mbajnë masa kufizuese në lidhje me personat tashmë të mbuluar prej tyre presupozon që Këshilli të ketë pranuar prova të reja kundër atyre personave. - Duke shqyrtuar rastet pranë Gjykatës së Drejtësisë së Bashkimit Evropian të përfshira më lartë, dhe të tjera raste që përkrahin këto konstatime, mund të vlerësojmë se opsioni i tretë i këtij Koncept Dokumenti mund të ketë ndikim tek të drejtat dhe liritë e njeriut si: e drejta në pronë, liria e të bërit biznes, pastaj e drejta në mbrojtje efektive gjyqësore dhe qasje në të dhëna. Megjithatë, sipas Gjykatës së Drejtësisë së Bashkimit Evropian, këto të drejta mund të kufizohen, me kusht që kufizimet të korrespondojnë me objektivat e interesit publik dhe të mos përbëjnë ndërhyrje disproporcionale dhe të pa tolerueshme, në lidhje me qëllimin e ndjekur duke dëmtuar vetë esencën e të drejtave të garantuara.
Ndikimi gjinor	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta.
Ndikimet e barazisë sociale	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta.
Ndikimet tek të rinjtë	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta.

Ndikimet në ngarkesën administrative	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta.
Ndikimi i NMV-ve	Nuk ka ndikime të drejtpërdrejta.

Kapitulli 4.1: Sfidat me mbledhjen e të dhënave

Gjatë hartimit të Koncept Dokumentit nuk janë paraqitur sfida të theksuara në mbledhjen e të dhënave. Kjo thënë, ndonëse, hartimi i këtij Koncept Dokumenti është bërë gjatë periudhës së kufizimeve për shkak të pandemisë COVID-19, si pasojë e së cilës edhe takimet e grupit punues dhe akterëve të tjerë relevant kanë qenë të limituara. Në këtë drejtim, informatat e nevojshme për zhvillimin e analizës dhe hartimin e këtij Koncept Dokumenti janë siguruar përmes hulumtimit në formë elektronike, kjo sa i përket legjislacionit ekzistues vendor, praktikave të vendeve tjera dhe akteve juridike e jurisprudence ndërkombe. Përveç kësaj, të dhëna mjaft të vlefshme janë siguruar edhe falë kontribuesve të tjerë relevant, gjegjësisht partnerëve ndërkombe në këtë proces.

Kapitulli 5: Komunikimi dhe konsultimi

Në këtë kapitull është paraqitur plani i realizuar i aktiviteteve të komunikimit dhe konsultimit për këtë Koncept Dokument. Pjesa më e madhe, e palëve të brendshme të interesuara (ato të paraqitura në Figurën 4 nga Kapitulli mbi Përkufizimin e Problemit), kanë qenë pjesë e grupit punues dhe kanë hartuar apo janë konsultuar gjatë hartimit të dokumentit.

Konsultimi paraprak sipas Rregullores së Punës së Qeverisë është zbatuar nga data 14 janar deri më 4 shkurt 2021. Në këtë fazë komente janë pranuar nga: Zyra Ligjore e Zyrës së Kryeministrit, Agjencia për Barazi Gjinore, Policia e Kosovës dhe Zyra e BE-së në Kosovë. Komentet e tyre specifike do të paraqiten në raportin e konsultimit publik, ku gjithashtu theksohet se cilat janë marrë parasysh ose jo.

Ky Koncept dokument gjithashtu ishte lansuar në platformën online të konsultimeve publike nga data 16.02.2021 deri më 10.03.2021. me anë të së cilës janë pranuar komente nga OJQ 'Kosumatori', të cilat janë marrë parasysh.

Figura 9: Përmbledhje e aktiviteteve të komunikimit dhe konsultimit të kryera për një koncept dokument

Procesi i konsultimit ka synuar:

- Marrjen e opinionit nga palët e interesuara lidhur me politikën e re në aspekt të përgjithshëm, si dhe me masat specifike dhe elementet tjera të saj në veçanti (për më shumë shihni Kapitullin 3 të këtij Dokumenti – Opsionet).

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

Qëllimi kryesor	Grupi i synuar	Aktiviteti	Komunikimi/njoftimi	Afati indikativ	Buxheti i nevojshëm	Personi përgjegjës
Konsultimi i institucioneve relevante	Institucionet e Kosovës	Konsultimi paraprak	Përmes e-mailit	Janar - Shkurt, 2021	Kosto administrative	Lulzim Beqiri, MD
Konsultimi i palëve të jashtme të interesuara	Të gjitha palët e interesuara	Publikimi i konsultimit në portalin për konsultim publik	Përmes platformës	Shkurt - Mars, 2021	Kosto administrative	Lulzim Beqiri, MD
Konsultimi i palëve të jashtme të interesuara	Të gjitha palët e interesuara	Konsultimi publik	Përmes e-mailit	Shkurt - Mars, 2021	Kosto administrative	Lulzim Beqiri, MD

Kapitulli 6: Krahësimi i opsioneve

Për adresimin e problemit të parashtruar në këtë Koncept Dokument, tre opsione janë marrë në konsideratë: opsioni pa asnjë ndryshim, opsioni për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për të Huajt, dhe opsioni për miratimin e një ligji të veçantë për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara. Meqenëse të tre këto opsione janë trajtuar hollësisht në kapitullin 3, kjo pjesë e Koncept Dokumentit do të fokusohet shkurtimisht në krahasimin e tyre duke marrë për bazë përparësitë dhe disavantazhet e tyre dhe duke u mbështetur në analizën shumë kriterëshe. Kriteret të cilat janë marrë parasysh janë si në vijim:

- Promovimi dhe mbrojtja e të drejtave të njeriut;
- Identifikimi i prezencës së personave të huaj të përfshirë në shkelje të rëndë të të drejtave të njeriut dhe korrupsion serioz;
- Mundësia e sanksionimit të personave të huaj të përfshirë në shkelje të rëndë të të drejtave të njeriut dhe korrupsion serioz;
- Kosto për zbatimin e opsionit.

Opsioni 1 i cili nuk propozon ndërmarrjen e ndonjë ndryshimi, por në vend të kësaj parashihet ruajtjen e *status quo*, nuk ngërthen në vete ndonjë përfitim. Me miratimin e këtij opsioni, mungesa e bazës ligjore për shqiptimin e sanksioneve të shënjestruara për shkelësit e të drejtave të njeriut do të vazhdojë të mbetet problem i shprehur. Rrjedhimisht, nuk do të vërehet ndonjë avancim në promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut. Krahas kësaj, sfidat që kanë të bëjnë me identifikimin e prezencës së personave të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut dhe vepra të korrupsionit serioz, pamundësia e ndëshkimit të tyre, inkurajimi i mundshëm i këtyre

personave për vazhdimin e veprave të kundërligjshme, gjithashtu do të vazhdojnë të mbesin prezente. Si pasojë, rrezikimi potencial i sigurisë kombëtare, politikës së jashtme, dhe ekonomisë legjitime të Kosovës do të mbetet çështje problematike. Siç duket, fakti që ky opsion nuk kërkon ndonjë kosto shtesë për implementimin e tij, del të jetë përfitimi i vetëm i këtij opsioni.

Në krahasim me opsionin e parë, opsioni i dytë i cili propozon plotësimin e Ligjit për të Huajt me sanksione të cilat shënjestrojnë shkelësit e huaj të të drejtave të njeriut, pritet të ofrojë përfitime më të mëdha. Fillimisht, plotësimi i kornizës ekzistuese ligjore me sanksione shtesë të cilat shënjestrojnë shkelësit e huaj të të drejtave të njeriut, pa dyshim se do të ndikojë pozitivisht në promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut. Njëkohësisht, plotësimi i kornizës ligjore me sanksione të tilla ngërthen në vete edhe vendosjen e strukturave dhe procedurave të cilat do të mundësojnë identifikimin dhe ndëshkimin e personave të huaj të përfshirë në shkelje të të drejtave të njeriut dhe vepra të korrupsionit serioz. Megjithatë, përkundër këtyre, vlen të theksohet këtu se fushë-veprimtaria e Ligjit për të Huajt i cili propozohet të ndryshohet me këtë opsion, shkon shumë më tej sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të të drejtave të njeriut. Ndaj, plotësimi i Ligjit për të Huajt me dispozita të karakterit 'Magnitsky' mund të dërgojë në ndërlikimin e tepruar të ligjit duke rrezikuar, si rrjedhojë, paqartësi në zbatimin e dispozitave të tij.

Së fundi, opsioni i tretë pritet të ofrojë përfitimet më të mëdha lidhur me problemin e identifikuar. Së pari, miratimi i legjislacionit 'Magnitsky', do t'i dekurajonte shkelësit e të drejtave të njeriut të tentojnë të hyjnë në territorin e Kosovës apo të ushtrojnë aktivitetin e tyre ekonomik këtu. Miratimi i një legjislacioni të tillë dërgon mesazh të fortë lidhur përkushtimin e Kosovës për promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut. Këtu vlen të theksohet se grupi punues është i mendimit se njëri prej përfitimeve më të rëndësishme që ngërthen në vete miratimi i opsionit të tretë, konsiston në faktin që Kosova do të bëhej model në rajon dhe më gjerë për mbrojtjen dhe provimin e të drejtave të njeriut. Për më tepër, normimi në fjalë, do të dërgonte përafrimin e legjislacionit vendor me atë të BE-së një hap më tej, duke marrë parasysh aktet e BE-së së miratuara së fundi, përkatësisht Vendimin (CFSP) 2020/1999 dhe Rregulloren 2020/1998 mbi masat kufizuese ndaj personave të përfshirë në shkelje serioze të të drejtave të njeriut (megjithatë kjo vlen edhe për opsionin 2). Krahas kësaj, miratimi i legjislacionit 'Magnitsky' do të mundësonte edhe identifikimin e personave të huaj prezent në territorin e Kosovës, persona këta të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut dhe vepra të korrupsionit serioz. Kujtojmë që aktualisht numri i personave të tillë në Kosovë mbetet i panjohur pikërisht për shkak të mungesës së një legjislacioni 'Magnitsky'. Tutje, krahas identifikimit,

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

legjislacioni 'Magnitsky' do t'i pajiste institucionet e Kosovës me kompetencë për shqiptimin e sanksioneve të shënjestruara kundrejt personave të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut dhe vepra të korrupsionit serioz. Këto sanksione, jo vetëm që do të ruanin sigurinë kombëtare të Kosovës dhe politikën e saj të jashtme, mirëpo njëkohësisht do të evitonin mundësinë e kompromentimit të ekonomisë legjitime të vendit. Së fundi, vlen të theksohet se kostot për zbatimin e këtij opsioni janë kryesisht administrative, kosto këto të cilat kanë të bëjnë më hartimin e ligjit të ri apo ndryshimin e Ligjit për të Huaj.

Në vijim të këtij Koncept Dokumenti janë paraqitur planet e zbatimit për opsionin e dytë i cili parasheh përmirësimin e zbatimit të kornizës aktuale ligjore dhe opsionin e tretë i cili parasheh plotësimin e kornizës ligjore me sanksione shënjestruese për shkelësit e të drejtave të njeriut. Natyrshëm, Koncept Dokumenti nuk ofron plan të zbatimit për opsionin e parë meqë ky opsion parasheh ruajtjen e *status quo*. Krejt në fund, Koncept Dokumenti krahason të tre opsionet duke u mbështetur në analizën shumë kriterëshe dhe duke marrë parasysh planet e zbatimit të tyre.

Kapitulli 6.1: Planet e zbatimit për opsionet e ndryshme

Figura 10: Plani i zbatimit për Opsionin 2 dhe 3

Qëllimi i Politikës	Sanksionimi i Shënjestruar për Shkelësit e Huaj të Drejtave të Njeriut							Shifra e kostos së pritur	
Objektivi strategjik	Forcimi i shtetit, avancimi i demokracisë, luftimi i dukurive negative, veçmas krimit dhe korrupsionit								
	Produktet, aktivitetet, viti dhe organizata/departamenti përgjegjës								
Objektivi Specifik 1 Deri në fund të vitit 2023, Kosova ka infrastrukturën e duhur për të parandaluar ose sanksionuar në mënyrë	Produkti Ligji për plotësim-ndryshimin e Ligjit për të Huajt ose Ligji i ri								
			Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni /departamenti përgjegjës	
		Aktiviteti 1.1.1 Hartimi i Ligjit	x					MD	
		Aktiviteti 1.1.2 Konsultimi i Ligjit	x					MD	

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

	Aktiviteti 1.1.3 Komunikim i i Ligjit tek institucione t përgjegjëse për zbatim	x					MD	
	Aktiviteti 1.1.4 Trajnimi i zyrtarëve të përfshirë në zbatim		x	x	x	x		
	Aktiviteti 1.1.5 Rrjetëzimi me shtetet tjera dhe organizatat ndërkombëtare për zbatimin e Ligjit		x	x	x	x		

Kapitulli 6.2: Tabela e krahasimit me të tre opsionet

Figura 11: Krahasimi i opsioneve

Mjeti i krahasimit: Analiza shumë kriterëshe			
Ndikimet relevante	Opsioni 1: Asnjë ndryshim	Opsioni 2: Ndryshimi dhe plotësimi i kornizës ekzistuese ligjore	Opsioni 3: Miratimi i ligjit të veçantë për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut
Promovimi dhe mbrojtja e të drejtave të njeriut	---	+	+++

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

Identifikimi i prezencës së personave të huaj të përfshirë në shkelje të rëndë të të drejtave të njeriut dhe korrupsion serioz	-			+			+++		
Mundësia e sanksionimit të personave të huaj të përfshirë në shkelje të rëndë të të drejtave të njeriut dhe korrupsion serioz	-			+			+++		
Kosto për zbatimin e opsionit	++			-+			-+		
Vlerësimi i ndikimit të pritshëm buxhetor	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 1	Viti 2	Viti 3
Përfundimi	Nuk rekomandohet			Nuk rekomandohet			Rekomandohet		

Kapitulli 7: Konkluzionet dhe hapat e ardhshëm

Në bazë të këtyre që u theksuan më lartë, grupi punues është i mendimit që Opsioni 3 i paraqitur në këtë Kapitullin 3 të këtij Koncept Dokumenti është opsioni më i përshtatshëm nga shumë aspekte, për arritjen e objektivave të Qeverisë. Kështu që, Qeverisë së Republikës së Kosovës i propozohet miratimi i këtij Koncept Dokumenti me Opsionin 3 të rekomanduar, gjegjësisht hartimin e Ligjit të ri për vendosjen e sanksioneve

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

të shënjestruara për shkelësit e huaj të të drejtave të njeriut dhe zbatimit të aktiviteteve tjera të parapara në planin e zbatimit të cekur më poshtë.

Figura 62: Plani i zbatimit të opsionit të preferuar

Qëllimi i Politikës	Sanksionimi i Shënjestruar për Shkelësit e Huaj të Drejtave të Njeriut							Shifra e kostos së pritur	
Objektivi strategjik	Forcimi i shtetit, avancimi i demokracisë, luftimi i dukurive negative, veçmas krimit dhe korrupsionit								
	Produktet, aktivitetet, viti dhe organizata/departamenti përgjegjës								
Objektivi Specifik 1 Deri në fund të vitit 2023, Kosova ka infrastrukturën e duhur për të parandaluar ose sanksionuar në mënyrë të shënjestruar prezencën e personave të huaj të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut.	Produkti Ligji i ri për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara për shkelësit e huaj të drejtave të njeriut		Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni /departamenti përgjegjës	
		Aktiviteti 1.1.1 Hartimi i Ligjit	x					MD	
		Aktiviteti 1.1.2 Konsultimi i Ligjit	x					MD	
		Aktiviteti 1.1.3 Komunikimi i Ligjit tek institucionet përgjegjëse për zbatim	x					MD	
		Aktiviteti 1.1.4 Trajnimi i zyrtarëve të përfshirë në zbatim		x	x	x	x		

KONCEPT DOKUMENTI PËR SANKSIONET E SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË NJERIUT (Akti Global 'Magnitsky')

		Aktiviteti 1.1.5 Rrjetëzi mi me shtetet tjera dhe organiza tat ndërko mbëtare për zbatimin e Ligjit		x	x	x	x		

Kapitulli 7.1: Dispozitat për monitorimin dhe vlerësimin

Zbatimi i aktiviteteve të parapara në Planin e Veprimit por edhe këtij Ligji në përgjithësi, do të monitorohen nga Ministria e Drejtësisë. Në vitin 2026 është paraparë të përgatitet një raport ex-post, i cili do të pasqyroj të gjeturat nga zbatimi dhe informoj politikë-bërjen e ardhshme në këtë fushë.

Shtojca 1: Forma e vlerësimit për ndikimin ekonomik

Kategoria e ndikimeve ekonomike	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Vendet e punës ³⁴	A do të rritet numri aktual i vendeve të punës?		x		I lartë/i ulët	
	A do të zvogëlohet numri aktual i vendeve të punës?		x			
	A do të ndikojë në nivelin e pagesës?		X			
	A do të ndikojë në lehtësimin e gjetjes së një vendi të punës?		X			
Bërja e biznesit	A do të ndikojë në qasjen në financa për biznes?		X			
	A do të largohen nga tregu produkte të caktuara?		X			
	A do të lejohen në treg produkte të caktuara?		X			
	A do të detyrohen bizneset të mbyllen?		X			
Ngarkesa administrative	A do të krijohen biznese të reja?		X			
	A do të detyrohen bizneset t'i përbushin detyrimet e dhënies së informatave të reja?		X			
	A janë thjeshtuar detyrimet e dhënies së informatave për bizneset?		X			
	A pritët të ndryshojnë flukset aktuale të importit?		X			
Tregtia						

³⁴ Kur ndikon në vendet e punës, gjithashtu do të ketë edhe ndikime shoqërore.

	A pritjet të ndryshojnë flukset aktuale të eksportit?	X				
Transporti	A do të ketë efekt në mënyrën e transportit të pasagjerëve dhe/ose mallrave?	X				
	A do të ketë ndonjë ndryshim në kohën e nevojshme për të transportuar pasagjerë dhe/ose mallra?	X				
	A pritjet që kompanitë të investojnë në veprimtari të reja?	X				
Investimet	A pritjet që kompanitë t'i anulojnë ose shtyjnë për më vonë investimet?	X				
	A do të rriten investimet nga diaspora?	X				
	A do të zvogëlohen investimet nga diaspora?	X				
	A do të rriten investimet e huaja direkte?	x				
	A do të zvogëlohen investimet e huaja direkte?	x				
	A do të rritet çmimi i biznesit të produkteve, siç është energjia elektrike?	x				
	A do të ulët çmimi i inputeve të bizneseve, siç është energjia elektrike?	x				
Konkurrueshmëria	A ka gjasa që të promovohen inovacioni dhe hulumtimi?	x				
	A ka gjasa që inovacioni dhe hulumtimi të pengohen?	x				
	A janë kompanitë e prekura kryesisht NVM?	x				

Çmimet dhe konkurrenca	A do të rritet numri i mallrave dhe shërbimeve në dispozicion për biznesin apo konsumatorët?		x			
	A do të zvogëlohet numri i mallrave dhe shërbimeve në dispozicion për biznesin apo konsumatorët?		x			
	A do të rriten çmimet e mallrave dhe shërbimeve ekzistuese?		x			
	A do të ulen çmimet e mallrave dhe shërbimeve ekzistuese?		x			
Ndikimet ekonomike rajonale	A do të ndikohet ndonjë sektor i veçantë i biznesit?		x			
	A është ky sektor i koncentruar në një rajon të caktuar?		x			
Zhvillimi i përgjithshëm ekonomik	A do të ndikohet rritja e ardhshme ekonomike?		x			
	A mund të ketë ndonjë efekt në normën e inflacionit?		x			

Shtojca 2: Forma e vlerësimit për ndikimet shoqërore

Kategoria e ndikimeve shoqërore	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Vendet e punës ³⁵	A do të rritet numri aktual i vendeve të punës?		x		I lartë/i ulët	
	A do të zvogëlohet numri aktual i vendeve të punës?		x			
	A ndikohen vendet e punës në një sektor të caktuar të biznesit?		x			
	A do të ketë ndonjë ndikim në nivelin e pagesës?		x			
	A do të ketë ndikim në lehtësimin e gjetjes së një vendi të punës?		x			
Ndikimet shoqërore rajonale	A janë ndikimet shoqërore të përqendruara në një rajon apo qytete të veçanta?		x			
	A ndikohen të drejtat e punëtorëve?		x			
Kushtet e punës	A parashihen apo shfuzizohen standardet për punën në kushte të rrezikshme?		x			
	A do të ketë ndikim mbi mënyrën e zhvillimit të dialogut social ndërmjet punonjësve dhe punëdhënësve?		x			
	A do të ketë ndikim mbi varfërinë?		x			
Përfshirja sociale	A ndikohet qasja në skemat e mbrojtjes sociale?		x			
			x			

³⁵ Kur ndikim në vendet e punës, gjithashtu do të ketë edhe ndikime ekonomike.

Shëndeti dhe siguria publike ³⁶	A trajtohet çdo person në mënyrë të barabartë?	x					
	A do të informohet më mirë publiku në lidhje me çështje të caktuara?	x					
	A ndikon opsioni në mënyrën se si funksionojnë partitë politike?		x				
	A do të ketë ndonjë ndikim në shoqërinë civile?		x				
	A do të ketë ndonjë ndikim në jetën e njerëzve, siç është jetëgjatësia apo shkalla e vdekshmërisë?		x				
	A do të ketë ndikim në cilësinë e ushqimit?		x				
	A do të rritet apo zvogëlohet rreziku shëndetësor për shkak të substancave të dëmshme?		x				
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në nivelet e zhurmës apo cilësinë e ajrit, ujit dhe/ose tokës?		x				
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në përdorimin e energjisë?		x				
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në deponimin e mbeturinave?		x				
	A do të ketë ndikim në mënyrën e jetesës së njerëzve, siç janë nivelet e interesimit për sport, ndryshimet në		x				

³⁶ Kur ka ndikim në shëndet publik dhe siguri, atëherë rregullisht ka ndikime mjedisore.

	ushqyeshmëri, ose ndryshimet në përdorimin e duhanit ose alkoolit?						
	A ka grupe të veçanta që përballen me rreziqe shumë më të larta se të tjerat (të përcaktuar sipas faktorëve, të tillë si moshë, gjinia, aftësia e kufizuar, grup shoqëror apo rajoni)?			x			
Krimi dhe siguria	A ndikohen gjasat që të kapen kriminelët?			x			
	A ndikohet fitimi i mundshëm nga krimi?			x			
	A ndikon në nivelet e korrupsionit?			x			
	A ndikohet kapaciteti i zbatimit të ligjit?			x			
	A ka ndonjë efekt në të drejtat dhe sigurinë e viktimave të krimit?			x			

Shitojca 3: Forma e vlerësimit për ndikimet mjedisore

Kategoria e ndikimeve mjedisore	Ndikimi kryesor	A pritet të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Klima dhe mjedisi i qëndrueshëm	A do të ketë ndikim në emetimin e gazrave serë (dioksid karboni, metani etj.)?		x		I lartë/i ulët	
	A do të ndikohet konsumi i karburanteve?		x			
	A do të ndryshojë shumëllojshmëria e burimeve që përdoren për prodhimin e energjisë?		x			
	A do të ketë ndonjë ndryshim në çmim për produktet mjësore ndaj mjedisit?		x			
	A do të bëhen më pak ndotëse disa aktivitete të caktuara?		x			
Cilësia e ajrit	A do të ketë ndikim në emetimin e ndotësve të ajrit?		x			
Cilësia e ujit	A ndikon opsioni në cilësinë e ujërave të ëmbla?		x			
	A ndikon opsioni në cilësinë e ujërave nëntokësore?		x			
	A ndikon opsioni në burimet e ujit të pijshëm?		x			
Cilësia e tokës dhe shfrytëzimi i tokës	A do të ketë ndikim në cilësinë e tokës (në lidhje me acidifikimin, ndotjen, përdorimin e pesticideve apo herbicideve)?		x			

	A do të ketë ndikim në erozionin e tokës?									
	A do të humbet tokë (përmes ndërtimit, etj.)?									
	A do të fitohet tokë (përmes dekontaminimit, etj.)?									
	A do të ketë ndonjë ndryshim në shfrytëzimin e tokës (p.sh. nga shfrytëzimi pyjor në shfrytëzim bujqësor apo urban)?									
Mbeturinat dhe riciklimi	A do të ndryshojë sasia e mbeturinave të krijuara?									
	A do të ndryshojnë mënyrat në të cilat trajtohen mbeturinat?									
	A do të ketë ndikim në mundësitë për riciklimin e mbeturinave?									
	A ndikon opsioni në përdorimin e burimeve të ripërtëritshme (rezervave të peshkut, hidrocentraleve, energjisë diellore etj.)?									
Përdorimi i burimeve	A ndikon opsioni në përdorimin e burimeve, të cilat nuk janë të ripërtëritshme (ujërat nëntokësore, mineralet, qymyri etj.)?									
	A do të ketë ndonjë efekt në gjasat për rreziqe, të tilla, si zjarret, shpërthimet apo aksidentet?									
Shkalla e rreziqeve mjedisore	A do të ndikojë në gatishmërinë në rast të fatkeqësive natyrore?									
	A ndikohet mbrojtja e shoqërisë nga fatkeqësitë natyrore?									

Biodiversiteti, flora dhe fauna	A do të ketë ndikim në speciet e mbrojtura apo të rrezikuara apo në zonat ku ato jetojnë?		x			
	A do të preket madhësia apo lidhjet midis zonave të natyrës?		x			
	A do të ketë ndonjë efekt në numrin e specieve në një zonë të caktuar?		x			
Mirëqenia e kafshëve	A do të ndikohet trajtimi i kafshëve?		x			
	A do të ndikohet shëndeti i kafshëve?		x			
	A do të ndikohet cilësia dhe siguria e ushqimit të kafshëve?		x			

Shënjëzimi 4: Forma e vlerësimit për ndikimin e të drejtave themelore

Kategoria e ndikimit në të drejtat themelore	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Dinjiteti	A ndikon opsioni në dinjitetin e njerëzve, në të drejtën e tyre për jetë apo në integritetin e një personi?		x			
Liria	A ndikon opsioni në të drejtën e lirisë së individëve?		x			
	A ndikon opsioni në të drejtën e një personi për privatësi?	x		U	L	U
	A ndikon opsioni në të drejtën për t'u martuar apo krijuar familje?		x			
	A ndikon opsioni në mbrojtjen ligjore, ekonomike ose shoqërore të individëve apo familjes?		x			
Të dhënat personale	A ndikon opsioni në lirinë e mendimit, ndërgjegjes apo fesë?		x			
	A ndikon opsioni në lirinë e shprehjes?		x			
	A ndikon opsioni në lirinë e tubimit ose asociimit?		x			
	A përfshin opsioni përpunimin e të dhënave personale?	x		U	L	U
	A janë të drejtat e individit për qasje, korrigjim dhe kundërshtim të garantuara?	x		U	L	U
	A është e qartë dhe e mbrojtur mirë mënyra në të cilën përpunohen të dhënat personale?	x		U	L	U

Azili	A ndikon ky opsioni në të drejtën për azil?		X				
Të drejtat pronësore	A do të ndikohen të drejtat e pronësisë?	X		U	L	L	
	A ndikon opsioni në lirinë për të bërë biznes?	X		U	L	L	
Trajtimi i barabartë ³⁷	A e mbron opsioni parimin e barazisë para ligjit?	X					
	A ka gjasa që grupe të caktuara do të dëmtohen në mënyrë direkte apo indirekte nga diskriminimi (p.sh. ndonjë diskriminim në bazë gjinore, racore, ngjyre, etnie, opinioni politik ose tjetër, moshe ose orientimi seksual)?		X				
	A ndikon opsioni në të drejtat e personave me aftësi të kufizuara?		X				
Të drejtat e fëmijëve	A ndikon opsioni në të drejtat e fëmijëve?		X				
Administrimi i mirë	A do të bëhen procedurat administrative më të komplikuara?		X				
	A ndikohet mënyra në të cilën administrata merr vendime (transparenca, afati procedural, e drejta për qasje në një dosje, etj.)?		X				
	Për të drejtën penale dhe ndëshkimet e parashikuara: a ndikohen të drejtat e të paditurit?		X				
	A ndikohet qasja në drejtësi?	X		U	L	L	

³⁷ Barazia gjinore trajtohet në Vlerësimin e Ndikimit Gjinor.

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

**MINISTRIA E DREJTËSISË
MINISTARSTVO PRAVDE/MINISTRY OF JUSTICE**

**RAPORT KONSULTIMI
PËR DRAFT KONCEPT DOKUMENTIN PËR SANKSIONET E
SHËNJESTRUARA KUNDËR SHKELËSVE TË HUAJ TË TË DREJTAVE TË
NJERIUT**

Mars, 2021

Hyrje

Koncept Dokumenti për Sanksionet e Shënjestruara Kundër Shkelësve të Huaj të të Drejtave të Njeriut shtjellon mundësinë e prezantimit të sanksioneve të shënjestruara për personat e huaj të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut dhe vepra të korrupsionit serioz. Si i tillë, Koncept Dokumenti ofron analizë krahasimore të kornizës ligjore të shteteve të cilat kanë vënë sanksione të tilla përmes legjislacionit 'Magnitsky' dhe analizë të kornizës vendore legjislative për të parë mundësinë e prezantimit të sanksioneve të shënjestruara në kuadër të saj.

Legjislacioni 'Magnitsky' i referohet ligjeve të cilat vendosin sanksione të shënjestruara për shtetasit e huaj të përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut dhe ata të përfshirë në veprat serioze të korrupsionit që rezultojnë në abuzim të të drejtave të njeriut. Fokusi kryesor i legjislacionit 'Magnitsky' qëndron në ndëshkimin e personave të përfshirë, qoftë në mënyrë direkte apo në mënyrë indirekte (përmes korrupsionit), në shkeljen e të drejtave të njeriut. Ndaj, kudo që në Koncept Dokument përdoren termet shkelësit/shkelje e të drejtave të njeriut, lexuesi duhet t'i mendojë të dy kategoritë: të huajt e përfshirë në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut dhe ata të përfshirë në veprat serioze të korrupsionit derivat i të cilave është shkelja e të drejtave të njeriut.

Në Kosovë, veçanërisht pas çlirimit në vitin 1999, vërehet një prezencë e madhe e personave të huaj, të cilët vizitojnë ose kanë vendqëndrim në Kosovë, për arsye ekonomike, turistike ose të tjera. Ata hyjnë në Kosovë dhe zhvillojnë aktivitetin e tyre ekonomik, në përputhje me legjislacionin në fuqi. Në këtë drejtim, paraqitet rreziku që persona të huaj, të cilët kanë qenë ose vazhdojnë të përfshihen në shkelje të rënda të të drejtave të njeriut në vende të ndryshme të botës, të jenë prezent në Kosovë. Prezenca e tyre mund të jetë fizike ose përmes aktivitetit ekonomik, gjegjësisht pronave të luajtshme dhe paluajtshme, llogarive bankare, pronësisë ose aksioneve në shoqëri tregtare, marrëveshjeve ose transaksione me personat vendor, dhe të tjera.

Numri i saktë i personave të kësaj kategorie në Kosovë aktualisht nuk është i njohur. Kjo për faktin se prezenca e tyre nuk është e sanksionuar në mënyrë të veçantë me kornizën ligjore të Kosovës. Për më tepër, siç shpjegohet më poshtë, deri tani nuk ka një koordinim të mirëfilltë institucional për të identifikuar në mënyrë gjithëpërfshirëse personat e tillë. Fjala është për personat të cilët zakonisht janë zyrtarë të lartë ose të ndërlidhur me ta, dhe nuk i nënshtrohen hetimit ose sanksioneve penale në shtetet e tyre ose shtetet tjera, dhe në anën tjetër Kosova nuk ka juridiksion që ata t'i ndjek penalisht. Pra, ata mbesin të pa ndëshkuar për veprat e tyre, situatë kjo e cila mund t'i shtyjë ata që të përsërisin vepra të tilla.

Koncept Dokumenti jep tre opsione për adresimin e kësaj situate: opsioni pa asnjë ndryshim, opsioni për ndryshimin dhe plotësimin e kornizës ekzistuese ligjore, dhe

opsioni për miratimin e një ligji të veçantë për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut. Përfundimisht, Koncept Dokumenti i propozon Qeverisë së Republikës së Kosovës miratimin e opsionit të tij të tretë.

Finalizimi i draftit të këtij Koncept Dokumenti, është pasuar nga procesi i konsultimit i cili është bërë në formë elektronike dhe përmes takimeve me përfaqësuesit e grupeve të interesit. Koncept Dokumenti, gjithashtu, i është nënshtruar edhe konsultimeve me publikun ku mundësinë për të dhënë komente e kanë pasur të gjithë qytetarët e Republikës së Kosovës dhe ekspertë të ndryshëm përmes platformës elektronike për konsultime me publikun. Konsultimi i këtij draft Koncept Dokumentit është bërë në pajtim të plotë me Rregulloren Nr.05/2016 për standardet minimale për procesin e konsultimit publik.

Ecuria procesit të konsultimit

Koncept Dokumentit për sanksionet e shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut është publikuar për konsultim me publikun në platformën elektronike për konsultimet me datë 16 shkurt 2021 dhe ka qenë i hapur për komente deri me datë 10 mars 2021. Sipas Rregullores për standardet minimale të konsultimit publik, Draft Koncept dokumenti në fjalë është publikuar së bashku me Dokumentin e Konsultimit për Koncept dokumentin i cili në formë të shkurtër ka paraqitur informatat e përmbledhura për Koncept dokumentin, qëllimet, objektivat, opsionet dhe hapësirën për konsultim, informatat për hapat pas përfundimit të procesit të konsultimit etj.

Metodat e Konsultimit	Datat/kohëzgjatja	Numri i pjesëmarrësve/kontribuesve
1. Konsultimet me shkrim / në mënyrë elektronike;	15 ditë pune	Kontribues - 4
2. Publikimi në ueb faqe/Platforma elektronike	15 ditë pune	Kontribues -1

Përmbledhje e kontributeve të pranuara gjatë procesit të konsultimit

Qëllimi kyç i procesit të konsultimit konsiston në komunikimin e Koncept Dokumentit me të gjitha institucionet relevante, organizatat e shoqërisë civile, dhe partnerët strategjikë ndërkombëtarë.

Komentet e pranuar gjatë fazës së konsultimeve paraprake dhe atyre me publikun janë shqyrtuar nga ana e grupit punues dhe ato komente që janë konsideruar relevante janë inkluadruar në Koncept Dokument. Theksohet se nuk ka pasur ndonjë mosmarrëveshje të theksuar sa i përket substancës së Koncept Dokumentit me ministritë e tjera të linjës dhe akterët tjerë relevant.

Kontributet për draft Koncept Dokumentin për sanksionet e shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut janë dhënë gjithashtu gjatë takimeve të zhvilluara me partnerët strategjik. Gjatë këtyre takimeve janë dhënë propozimet të cilat konsiderohen se janë relevante për temat e shqyrtuara në Koncept Dokument. Përveç kontributeve në takime, kontribute me shkrim janë dhënë gjithashtu propozime përmes komunikimit të drejtpërdrejtë nga ana e palëve të interesit.

Çështje tjera

Me qëllim të finalizimit të Draft Koncept Dokumentit për sanksionet e shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut është mbajtur takimi përmbyllës i grupit punues. Të gjitha kontributet e pranuar janë shqyrtuar veç e veç, ndërsa raporti i detajuar për komentet e pranuar, kontribuuesit dhe statusin e kontributeve janë paraqitur në formë të plotë në shtojcën nr. 1 të këtij raporti.

Hapat e ardhshëm

Draft Koncept Dokumenti për sanksionet e shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut është finalizuar, dhe është i gatshëm për të proceduar dhe miratuar në Qeveri.

Shtojca - tabela e detajuar me informatat për kontribuesit, arsyetimet për përgjigjet e pranuar dhe të refuzuara.

Koncept Dokumentit për sanksionet e shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut				
Temat e konsultimit dhe shqyrtimi i mundësive				
Temat e konsultimit	Komentet:	Kush ka komentuar	Status i komenteve Pranuar, Pjesërisht pranuar, Refuzuar	Komentet (Sqarimet janë obligative për komentet e refuzuara dhe ato pjesërisht të pranuar)
TEMA: Regjimi i sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të huaj të drejtave të njeriut	Propozimi për të përmirësuar zbatimin e legjislacionit që nuk adreson në mënyrë adekuate çështjen është i ngjashëm me opsionin një pa ndryshim dhe jep përshtypjen se hartuesi dështoi të propozojë tri opsione të arritshme. Ofrimi i një opsioni tjetër të zbatueshëm do të ishte gjithashtu në përputhje me Udhëzuesin dhe Doracakun për Hartimin e Koncept Dokumenteve (këtu e tutje: Udhëzuesi) i cili thotë "Kur opsioni për të përmirësuar implementimin dhe zbatimin e rregullave ekzistuese nuk shkon vlerë të mjaftueshme për krahasimin e opsioneve në Koncept Dokument, ai mund të zëvendësohet nga një opsion më i zbatueshëm.	Zyra e Bashkimit Evropian në Kosovë	Pranuar	

Opsioni i propozuar nga hartuesi i Koncept Dokumentit	Për më tepër, vihet re se nuk ka ndonjë referencë të qartë se cila zgjidhje sipas Kapitullit 3.3. është zgjedhur (megjithëse është treguar dhe mund të konkludohet se opsioni i tretë i hartimit të një pjese të veçantë të legjislacionit të ngjashëm me Ligjin Magnitsky është i preferuar). Prandaj, rekomandohet të përcaktohet qartë se cili do të ishte opsioni i preferuar. Kjo është gjithashtu e nevojshme në mënyrë që të zhvillohet Kapitulli 7 për konkluzionin dhe hapat tjerë pasi plani i zbatimit për opsionin e preferuar mungon. Më tej, specifikimi i opsionit të saktë të preferuar do të ishte në përputhje me Udhëzuesin që thotë "Kur konkluzioni i Koncept Dokumentit do të zhvillojë një ligj të ri, një akt nënligjor ose të ndryshojë rregullat ekzistuese, korniza e synuar për legjislacionin e ardhshëm duhet të të bëhet e qartë".		Pranuar	
TEMA: Korniza e politikave dhe legjislacionit të Kosovës	Propozoj që emërtimi i Projektligji të hiqet nga Draft-koncepti pasi që i njëjti është vetëm Projekt dhe nuk mund të bazohemi në rregullimet ligjore që bëhen përmes një Projektligji.	Zyra Ligjore, ZKM	Refuzuar	Projektligji ka kaluar fazën e konsultimeve publike dhe si i tillë është shqyrtuar gjatë analizës së bërë për qëllime të Koncept Dokumentit.

TEMA: Korniza e politikave dhe legjislacionit të Kosovës	Konsideroj se duhen të futen edhe dy ligje në këtë koncept dokument e duhen të merren për bazë: Ligji Nr. 05/L=020 për Barazi Gjinore date 28 Maj 2015, dhe Ligji 05/L-21 për Mbrojtjen nga Diskriminimi, date 28 Maj 2015.	Naser Ajeti, Policia e Kosovës	Pranuar	
Korniza e politikave dhe legjislacionit të Kosovës	Ne mendojmë që duhet edhe ligji për polici të përfshihet këtu pasi që me Nenin 10 ne detyrat dhe autorizimet e përgjithshme të policisë në piken 1.7 janë paraparë detyra të "menaxhoj dhe kontrolloj kufirin shtetërorë". Udhëzimi Administrativ (MPB) Nr. 04/2020 për Refuzimin e Hyrjes në Republikën e Kosovës, është në plotësim-ndryshim, pasi nuk ka qene e paraparë vendosja e alertit (Neni 3 pika Rregullore (KE) nr. 1987/2006 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 20 dhjetor 2006, "Për ngritjen, funksionimin dhe përdorimin e Sistemit Informativ Shengen të gjeneratës së dytë).	Clirim Hajdani, Policia e Kosovës	Pranuar	
TEMA: Emërtimi i Koncept Dokumentit	Nëse ne problemin kryesor dhe në përgjithësi keni të bëni me shkeljen e të drejtave të njeriut për të huajt në Kosove specifikojeni në titull sepse nuk po nënkupton që është vetëm për te	Leonora Selmani, ABGJ	Pranuar	

		huajt por edhe për te tjerët dhe atëherë duhet te zgjerohet koncepti ne terësi				
--	--	---	--	--	--	--

TEMA: Miratimi i ligjit veçantë për vendosjen e sanksioneve të shënjestruara kundër shkelësve të huaj të të drejtave të njeriut.	Edhe prodhimet, mallrat e shërbimet, edhe dokumentacionet e tyre përcjellëse të sanksionohen me përgjegjësi konform ligjeve të caktuara me të cilat sanksionohen; Edhe kreditë, grantet e projektet, donacionet e subvencionet...edhe të sanksionohen njësoj; Të merret parasysh edhe Ligji dhe Programi i mbrojtjes së konsumatorit; Edhe takimet, konferencat, B2B, workshopet, trajnimet, seminarat...të cilat (disa) diskriminojnë me mosrespektimin / moszbatimin e Ligjit mbi barazinë e gjuhëve...sikur bëhen me qëllime të caktuara ?!	OJQ 'Konsumat ori'		
Hapat e ardhshëm të afatmesëm të paraparë sipas Konceptit Dokumentit	Qartësimi / specifikimi i Ligjeve, UA-ve, vendimeve ekzistuese ku trajtohet kjo çështje. Zgjerimi i veprimit të "Sanksioneve" edhe në fushat, degët e sektorët tjerë / mospengimi / moskufizimi i veprimit. Të ketë ndikim, fuqi ligjore e zbatuese edhe në fushat, degët e sektorët e e misioneve ndërkombëtare, e në veçanti në fushën e Kushtetutës dhe të Ligjit mbi barazinë e gjuhëve.			
Prioriteti i strategjik				

Koncept Dokumentit	Mbrojtja e identitetit kombëtar, kulturor konform Kushtetutës dhe Ligjit mbi barazinë e gjuhëve.		
Korniza e politikave dhe legjislacionit të Kosovës	Ligji dhe programi për mbrojtjen e konsumatorit; Ligjet të cilat rregullojnë intereset, barazinë, ligjshmërinë në të gjitha fushat socio-ekonomike-tregtare-finansiare-publike duke pasur parasysh edhe dampingun, sistemin fiskal...me gjendjen reale / faktike dhe besueshmërinë në treg dhe para qytetarit konsumator; Ligji mbi Doganat, në veçanti pjesa e cila rregullon çështjen e dokumentacionit përçjellës të prodhimeve / mallrave / shërbimeve të parapara për eksport përputhshmëria e tyre me gjendjen reale dhe besueshmërinë e qytetarit konsumator; Kushtetuta e Republikës së Kosovës dhe Ligji mbi barazinë e gjuhëve; Ligjet e shteteve të origjinës. Disa individë (fizik e juridik) anashkalojnë çdo kontakt të mundshëm me ambasadën e Shtetit të tyre - që mund të merret si sinjal, i mjaftueshëm për pasigurinë dhe joushqeritetin / jokorrektesinë e tyre. Ligji për shtetasit e huaj - përmbushja e obligimit të tyre për tu paraqitur.		

Pema e problemit që paraqet problemin kryesor, shkaqet e tij dhe efektet	Indinjimi lidhur me ndjenjat kombëtare, të kulturës e gjuhës si shtyllë kryesore e dinjitetit kombëtar - që shkaktohet me mosrespektimin e gjuhëve sipas Ligjit mbi barazinë e gjuhëve, në fushën e ekonomisë, tregtisë, atë publike, komunikimit medial, tubimeve publike e jopublike...në formë gojore, të shkruar dhe audio-vizuale...si dhe kushtëzimit të kredive, subvencioneve, donacioneve, granteve. Angazhimi i pamjaftueshëm i institucioneve, mekanizmave e individëve (fizik e juridik) në trajtimin, paraqitjen, kundërshtimin...e rasteve.		
Pasqyrë e palëve interesuara bazuar në përkufizimin e problemit	MT; DMK; KMK; Qytetari konsumator i Republikës së Kosovës; MEF dhe Dogana.		

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada-Government

Ministria e Drejtësisë - Ministarstvo Pravde - Ministry of Justice

DATË/A:	17/06/2021
REFERENC-Ë:	
PËR/ZA/TO:	G. Arben Krasniqi, Zamenik Generalni Sekretar u KP
PËRMES/PREKO/THROUGH:	G-dja. Albulena HAXHIU, Ministarka pravde
NGA/OD/FROM:	Ardian BAJRAKTARI, Zamenik. Generalnog Sekretara, Ministarstvo pravde
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Predlog - tačka dnevnog reda

Poštovani g. Krasniqi,

Za sledeći sastanak Vlade Kosova predlažemo da se ova tačka uvrsti na dnevni red:
Razmatranje / odobravanje koncept dokumenta o ciljanim sankcijama protiv stranih
kršilaca ljudskih prava.

Uz zahtev možete naći:

1. Koncept Dokument;
2. Procena finansijskog uticaja (PFU);
3. Izjava o usklađenosti sa Poslovníkom Vlade i
4. Predlog-odluku.

S poštovanjem,

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Br.
Datum:

Na osnovu člana 92. stav 4. i 93. stav (4) Ustava Republike Kosova, na osnovu člana 4. Uredbe br. 02/2021 o oblastima administrativne odgovornosti Kancelarije premijera i ministarstava i članu 19 Poslovnika Vlade Republike Kosova br. 09/2011, na sastanku održanom sa _____, donese ovu:

PREDLOG - ODLUKA

1. Odobrava se koncept-dokument o ciljanim sankcijama protiv stranih kršilaca ljudskih prava.
2. Obavezuje se Ministarstvo pravde i druge nadležne institucije da sprovode iz tačke 1. ove odluke.
3. Odluka stupa na snagu danom potpisivanja.

Albin Kurti

Premijer Kosova

Šalje se:

- svim ministarstvima (ministrima)
- Generalnom Sekretaru KP
- Arhivi Vlade

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada-Government

Ministria e Drejtësisë - Ministarstvo Pravde - Ministry of Justice

DEKLARACIJA USAGLAŠENOSTI SA POSLOVNIKOM O RADU VLADE
BR. 09/2011

Izjavljujem da je Predlog za: Razmatranje / odobravanje Nacrta koncept dokumenta za ciljane sankcije protiv stranih kršilaca ljudskih prava prošao sve proceduralne faze predviđene Poslovníkom Vlade (Član 7), drugim pravnim aktima, podzakonskim aktima i preporučujemo odobrenje ovog koncept dokumenta.

Uz predlog je priložena dokumentacija koja sadrži sve podatke i neophodne informacije za donošenje odluke.

Predlog tačka je predviđena je u program rada Vlade i u skladu je sa rokom predviđenim programom.

Materijal je koordiniran između nadležnih ministarstava, agencija i relevantnih kancelarija i obavljene su konsultacije.

Albulena Haxhiu, Ministarka pravde

Ardian Bajraktari, Zam. Generalnog
Sekretara

Datum 17/06/2021

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

**MINISTRIA E DREJTËSISË
MINISTARSTVO PRAVDE /MINISTRY OF JUSTICE**

**IZVEŠTAJ KONSULTACIJE
O NACRT KONCEPT-DOKUMENTU O CILJANIM SANKCIJAMA PROTIV
STRANIH KRŠILACA LJUDSKIH PRAVA**

Mart, 2021

Uvod

Koncept dokument o ciljanim sankcijama protiv stranih kršilaca ljudskih prava razmatra o mogućnosti uvođenja ciljanih sankcija protiv stranih lica uključenih u teška kršenja ljudskih prava i dela ozbiljne korupcije. Kao takav, Koncept-dokument pruža uporednu analizu pravnog okvira država koje su takve sankcije uvele putem zakonodavstva „Magnitsky“ i analizu domaćeg zakonodavnog okvira kako bi se videla mogućnosti uvođenja ciljanih sankcija unutar njega.

Zakonodavstvo Magnitski odnosi se na zakone koji uvedu ciljane sankcije stranim državljanima koji su uključeni u ozbiljna kršenja ljudskih prava i onima koji su uključeni u teška dela korupcije koja rezultiraju kršenjem ljudskih prava. Glavni fokus zakonodavstva „Magnitsky“ leži u kažnjavanju osoba koje su direktno ili indirektno uključene (kroz korupciju) u kršenja ljudskih prava. Stoga, gde god se u koncept dokumentu koriste izrazi kršilac / kršilac ljudskih prava, čitalac treba da uzme u obzir obe kategorije: stranci koji su uključeni u ozbiljna kršenja ljudskih prava i oni koji su uključeni u teška dela korupcije čiji je derivat kršenje ljudskih prava.

Na Kosovu, posebno nakon oslobođenja 1999. godine, postoji veliko prisustvo stranaca koji posećuju ili borave na Kosovu iz ekonomskih, turističkih ili drugih razloga. Oni ulaze na Kosovo i obavljaju svoje ekonomske aktivnosti, u skladu sa važećim zakonom. S tim u vezi, postoji rizik da stranci, koji su bili ili su i dalje uključeni u ozbiljna kršenja ljudskih prava u raznim delovima sveta, budu prisutni na Kosovu. Njihovo prisustvo može biti fizičko ili putem ekonomske aktivnosti, odnosno pokretne i nepokretne imovine, bankovnih računa, vlasništva ili udela u preduzećima, ugovorima ili transakcijama sa domaćim licima, i ostale.

Tačan broj osoba u ovoj kategoriji na Kosovu trenutno nije poznat. Ovo je zbog činjenice da njihovo prisustvo nije posebno sankcionisano zakonskim okvirom Kosova. Štaviše, kao što je objašnjeno u nastavku, do sada ne postoji odgovarajuća institucionalna koordinacija koja bi sveobuhvatno identifikovala takve osobe. Reč je o osobama koje su obično viši zvaničnici ili saradnici sa njima i ne podležu istrage ili krivičnih sankcija u svojoj ili drugim državama, a sa druge strane Kosovo nema nadležnost da ih krivično goni. Dakle, oni ostaju nekažnjeni za svoja dela, ova situacija može ih naterati da ponove takva dela.

Koncept Dokument pruža tri mogućnosti za rešavanje ove situacije: mogućnost promene, mogućnost izmene i dopune postojećeg pravnog okvira i mogućnost usvajanja posebnog zakona za uvođenje ciljanih sankcija stranim kršiocima

ljudskih prava. Konačno, koncept dokument predlaže Vladi Republike Kosova da odobri svoju treću opciju.

Finalizacija nacarta ovog koncept dokumenta praćena je procesom konsultacija koji je obavljen u elektronskoj formi i kroz sastanke sa predstavnicima zainteresovanih strana. Koncept dokument je takođe bio predmet javnih konsultacija, gde su svi građani Republike Kosova i razni stručnjaci imali priliku da daju komentare putem elektronske platforme za javne konsultacije. Konsultacija ovog nacarta koncept dokumenta obavljena je u potpunosti u skladu sa Uredbom br. 05/2016 o minimalnim standardima za proces javnih konsultacija.

Napredak procesa konsultacija

Koncept dokument o ciljanim sankcijama protiv stranih kršilaca ljudskih prava objavljen je za javne konsultacije na platformi elektronskih konsultacija 16. februara 2021. i bio je otvoren za komentare do 10. marta 2021. Prema Uredbi o minimalnim standardima javnih konsultacija, Nacrt koncept dokumenta objavljen je zajedno sa konsultativnim dokumentom za koncept dokument koji je u kratkom obliku predstavio sažete informacije o koncept dokumentu, ciljeve, opcije i prostor za konsultacije, informacije o koracima nakon završetka procesa konsultacija itd.

Metode Konsultacije	Datumi/ trajanje	Broj učesnika / doprinosioca
1. Pismene konsultacije / elektronskim putem;	15 radnih dana	Doprinosioci - 4
2. Objava na veb stranici / Elektronska platforma	15 radnih dana	Doprinosioci -1

Rezime doprinosa primljenih tokom procesa konsultacija

Ključni cilj procesa konsultacija je komuniciranje koncept dokumenta sa svim relevantnim institucijama, organizacijama civilnog društva i međunarodnim strateškim partnerima.

Komentari koji su dobijeni tokom preliminarne faze konsultacija i oni sa javnošću su razmatrani od strane radne grupe a oni komentari koji su smatrani relevantnim su uključeni u Koncept dokumentu. Napominje se da nije bilo značajnih

neslaganja u vezi sa suštinom koncept dokumenta sa ostalim resornim ministarstvima i drugim relevantnim akterima.

Doprinosi o nacrt koncept dokumentu o ciljanim sankcijama protiv stranih prekršilaca ljudskih prava takođe su date tokom susreta sa strateškim partnerima. Tokom ovih sastanaka dati su predlozi koji se smatraju relevantnim za teme razmatrane u koncept dokumentu. Pored doprinosa u sastancima, pismeni doprinosi su dati takođe predlozi kroz direktnu komunikaciju od strane zainteresovanih strana.

Ostala pitanja

U cilju finalizacije Nacrta koncept dokumenta o ciljanim sankcijama protiv stranih kršilaca ljudskih prava, održan je zaključni sastanak radne grupe. Svi primljeni doprinosi su razmatrani odvojeno, dok je detaljan izveštaj o primljenim komentarima, doprinosiocima i statusu doprinosa u celini predstavljeni u Aneksu br. 1 ovog izveštaja.

Sledeći koraci

Nacrt koncept Dokumenta o ciljanim sankcijama protiv stranih kršilaca ljudskih prava je završen i spreman je za procesuiranje i odobrenje od strane Vlade.

Prilog - detaljna tabela sa informacijama o doprinosiocima, obrazloženjima za prihvaćene i odbijene odgovore.

Koncept-dokumenat o ciljanim sankcijama protiv stranih kršilaca ljudskih prava Teme konsultacija i razmatranje mogućnosti				
Teme konsultacija	Komentari:	Ko je komentari sa	Status komentara - Prihvaćen, Delimično prihvaćen, Odbijen	Komentari (pojašnjenja su obavezna za odbijene : delimično prihvaćene komentare)
TEMA: Režim ciljanih sankcija protiv stranih kršilaca ljudskih prava	Predlog za poboljšanje primene zakonodavstva koji ne adresira na adekvatan način ovo pitanje sličan je opciji 1 i ostavlja utisak da predlagrač nije predložio tri ostvarive mogućnosti. Pružanje druge izvodljive opcije takođe bi bilo u skladu sa Vodičem i Priručnikom za izradu Koncept-dokumenta (u daljem tekstu: Vodič) koji kaže „Kada opcija za poboljšanje implementacije i primene postojećih pravila ne dodaje dovoljnu vrednost upoređivanju opcija u koncept-dokumentu, može se zameniti primenljivijom opcijom.	Kancelarija Evropske unije na Kosovu	Prihvaćen	
Opcija koju je predložio				

izrađivač Koncept- dokumenata	Dalje, napominje se da ne postoji jasna referenca na koje rešenje prema Poglavlju 3.3. je odabrana (mada se pokazalo i može se zaključiti da se daje prednost trećoj opciji za izradu posebnog dela zakona sličnog zakonu Magnitskog). Zbog toga se preporučuje da se jasno definiše koja bi bila najpoželjnija opcija. Ovo je takođe neophodno kako bi se razvilo poglavlje 7 za zaključke i druge korake, jer nedostaje plan primene željene opcije. Dalje, specifikacija tačno preferirane opcije bila bi u skladu sa Vodičem koji kaže „Kada će zaključak koncept-dokumenta razviti novi zakon, podzakonski akt ili promeniiti postojeća pravila, predviđeni okvir za buduće zakonodavstvo trebalo bi da bude jasnija“.		Prihvaćen	
TEMA: Kosovski okvir politike i zakonodavst va	Predlažem da se naziv Nacrt-zakona ukloni iz Nacrt-koncepta, jer je isti je samo Nacrt i ne možemo se osloniti na pravne aranžmane napravljene kroz Nacrt-zakona.	Pravna kancelarija , KP	Odbijen	Nacrt-zakon je prošao fazu javnih konsultacija i kakav je razmotren tokom analize urađene za potrebe koncept-dokumenta.

TEMA: Kosovski okvir politike i zakonodavstva	Smatram da bi u ovaj koncept dokument trebalo uvrstiti još dva zakona koja bi se trebala uzeti kao osnova: Zakon br. 05 / L-020 o rodnoj ravnopravnosti od 28 maja 2015 godine i Zakon 05 / L-21 o zaštiti od diskriminacije od 28 maja 2015 godine.	Naser Ajeti, Kosovska Policija	Prihvaćen	
Kosovski okvir politike i zakonodavstva	Smatramo da ovde treba da bude uključen zakon o policiji jer su članom 10 u opštim dužnostima i ovlašćenjima policije u tački 1.7 predviđeni zadaci za „upravljanje i kontrolu državne granice“.	Clirim Hajdani, Kosovska Policija	Prihvaćen	
	Administrativno uputstvo (MUP) br. 04/2020 o odbijanju ulaska u Republiku Kosovo, nalazi se u amandmanu (dopunu-izmenu), jer nije bilo predviđeno izdavanje upozorenja (član 3 tačka Uredba (EZ) br. 1987/2006 Evropskog parlamenta i Saveta od 20 decembra 2006, „O uspostavljanju, radu i upotrebi druge generacije šengenskog informacionog sistema“).			
TEMA: Imenovanje koncept-dokumenta	Ako je glavni problem i generalno povezan sa kršenjem ljudskih prava za strance na Kosovu, navedite to u naslovu, jer to ne znači da je to samo za strance, već i za druge, a onda bi koncept u celini trebao biti proširen.	Leonora Selmani, ABGJ	Prihvaćen	

TEMA: Usvajanje posebnog zakona o postavljanju ciljanih sankcija protiv stranih kršilaca ljudskih prava.	Proizvodi, robaa i usluge, kao i prateća dokumentacija da budu odgovorno sankcionisani u skladu sa određenim zakonima kojima su sankcionisani; Čak i krediti, grantovi i projekti, donacije i subvencije ... čak mogu biti podjednako sankcionisani; Da se uzima u obzir i zakon i program zaštite potrošača; Čak i sastanci, konferencije, B2B, radionice, treninzi, seminari ... koji (neki) diskriminišu zbog nepridržavanja / nesprovođenja Zakona o ravnopravnosti jezika ... kao da se rade u određene svrhe?!	NVO 'Potrošač'		
Sledeći srednjoročni koraci predviđeni koncept-dokumentom	Pojašnjenje/specifikacija zakona, AU, postojećih odluka gde se rešava ovo pitanje.			
	Proširenje delovanja „Sankcija“ u drugim oblastima, granama i sektorima/neometanost/ne ograničavanje delovanja.			
	Da ima uticaj, pravnu i izvršnu vlast u oblastima, ograncima i sektorima međunarodnih misija, a posebno u oblasti Ustava i Zakona o jednakosti jezika.			
Strateški prioritet koncept-dokumenta	Zaštita nacionalnog i kulturnog identiteta u skladu sa Ustavom i Zakonom o ravnopravnosti jezika.			

Kosovski okvir politike i zakonodavstva	Zakon i program zaštite potrošača; Zakoni koji regulišu interese, jednakost, zakonitost u svim socio-ekonomsko-komercijalno-finansijsko-javnim oblastima, uzimajući u obzir dumping, fiskalni sistem ... sa stvarnim / činjeničnim stanjem i kredibilitetom na tržištu i pred građanima potrošačima; Carinski zakon, posebno deo koji uređuje pitanje prateće dokumentacije proizvoda / robe / usluga namenjenih izvozu, njihovu kompatibilnost sa stvarnim stanjem i kredibilitetom potrošača; Ustav Republike Kosovo i Zakon o jednakosti jezika; Zakoni zemalja porekla. Neki pojedinci (fizički i pravni) zaobilaze svaki mogući kontakt sa svojom državnom ambasadom - što se može uzeti kao signal dovoljan za njihovu nesigurnost i neiskrenost / netačnost. Zakon o stranim državljanima - ispunjavanje njihove obaveze da se pojave.		
Stablo problema	Negodovanje nad nacionalnim osećanjima, kulturom i jezikom kao glavnim stubom nacionalnog dostojanstva - izazvano nepridržavanjem jezika prema Zakonu o ravnopravnosti jezika, u oblasti privrede, trgovine, javnosti, medijske komunikacije, javnih i nejavnih okupljanja ... u usmenoj, pisanoj i audio-vizuelnoj formi ... kao i		

koje predstavljaju glavni problem, njegove uzroke i posledice	uslovljenost kredita, subvencija, donacija, grantova. Nedovoljno angažovanje institucija, mehanizama i pojedinaca (fizičkih i pravnih) u tretiranju, podnošenju, protivljenje slučajeva. MT; DMK; KMK; Potrošački građanin Republike Kosovo; MPF i carina.			
Pregled zainteresovanih strana zasnovan na definiciji problema				

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Vlada - Vlada - Government

MINISTARSTVO PRAVDE
MINISTARSTVO PRAVDE / MINISTRY OF JUSTICE

**KONCEPT DOKUMENT O CILJNIM SANKCIJAMA PROTIV KRŠIOCA
LJUDSKIH PRAVA**

(Globalni akt 'Magnitsky')

Maj, 2021

Përmbajtja

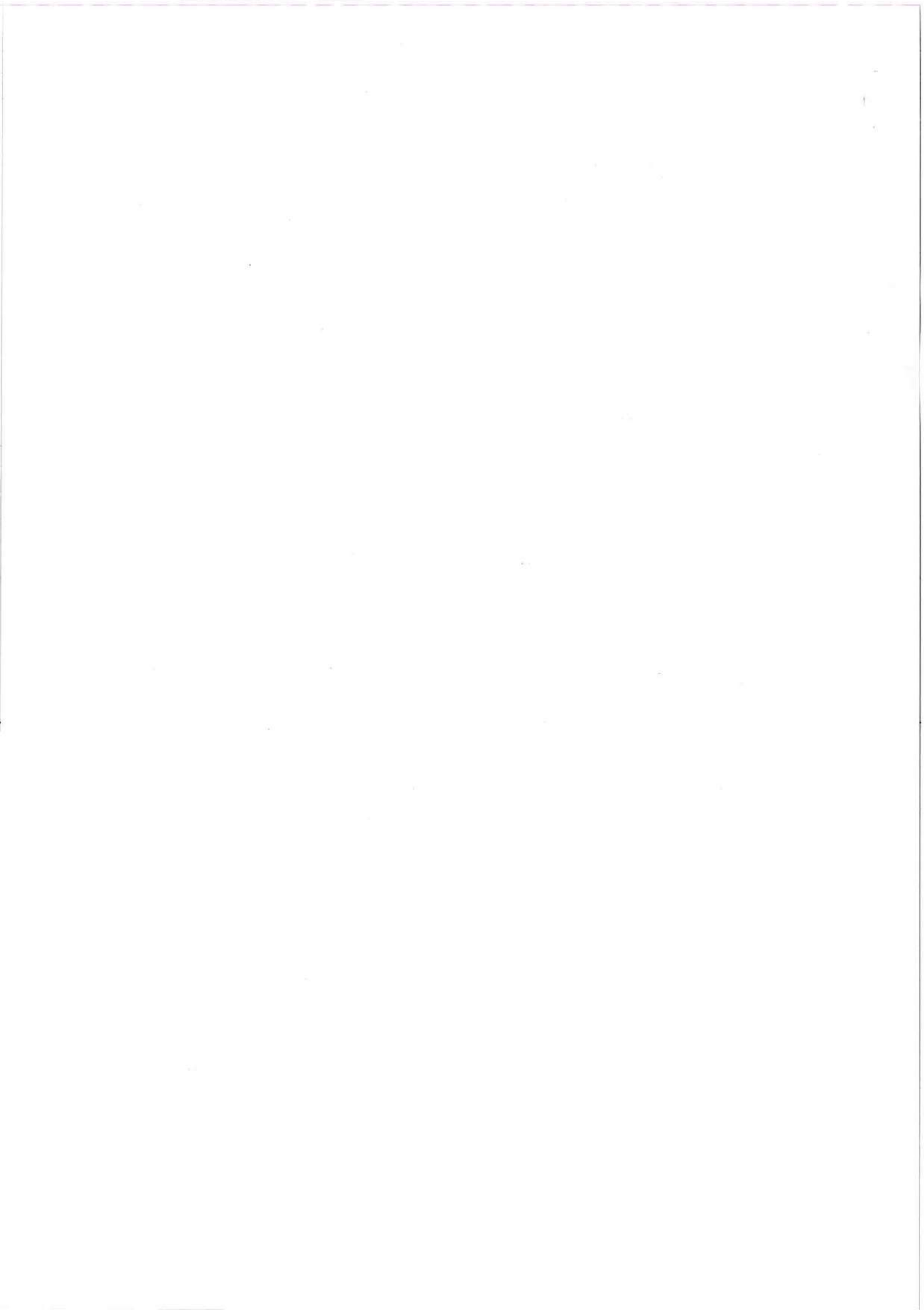
Sažetak koncept dokumenta	3
Uvod	Error! Bookmark not defined.5
Poglavlje 1: Definicija problema	56
1.1 Pozadina slučaja Magnitsky	6
1.2 Evropski standardi	78
1.3 Okvir kosovske politike i zakonodavstva	10
1.4 Razrada glavnog problema	16
1.5 Zainteresovane strane	20
Poglavlje 2: Ciljevi	2322
Poglavlje 3: Opcije	2322
Poglavlje 3.1: Opcija bez promena	2423
Poglavlje 3.2: Opcija za izmene dopune postojećeg zakonskog okvira.....	2423
Poglavlje 3.3: Opcija za usvajanje posebnog zakona o izricanju ciljanih sankcija stranih kršioca ljudskih prava.....	2524
Poglavlje 4: Utvrđivanje i procena budućih uticaja.....	34
Poglavlje 4.1: Izazovi sa prikupljanjem podataka.....	41
Poglavlje 5: Komunikacija i konsultacija.....	41
Poglavlje 6: Upoređivanje opcija.....	42
Poglavlje 6.1: Planovi primene za različite opcije	44
Poglavlje 6.2: Tabela poređenja sa sve tri opcije	45
Poglavlje 7.1: Odredbe za nadgledanje i procenu.....	4748
Shtojca 1: Obrazac za procenu ekonomskog uticaja	4849
Shtojca 2: Obrazac za procenu socijalnog uticaja	5152
Shtojca 3: Obrazac za procenu uticaja na životnu sredinu.....	5556
Shtojca 4: Obrazac za procenu uticaja osnovnih prava.....	5859

Sažetak koncept dokumenta

Opšte informacije	
Naslov	Koncept dokument o ciljanim sankcijama protiv kršioca ljudskih prava (Global Akt 'Magnitsky').
Nadležno ministarstvo	Ministarstvo pravde; Odeljenje za evropske integracije i koordinaciju politika (OEIKP)
Kontakt osoba	Lulzim Beqiri, Direktor, Odeljenje za evropske integracije i koordinaciju politika (OEIKP), Ministarstvo pravde
GPRV	Koncept dokument je predviđen na listi koncept dokumenata za 2020. godinu
Strateški prioritet	Cilj 2: Reforma krivičnog, građanskog i upravnog sistema pravosuđa, Program Vlade Republike Kosovo 2021 - 2025

Odluka	
Glavno pitanje	Ciljano sankcionisanje kršioca ljudskih prava
Rezime konsultacija	Preliminarni proces konsultacija za koncept dokumenta se odvijao se u periodu od 14. januara 2021. do 4. februara 2021. Radna grupa je pregledala komentare dobijene tokom ove faze konsultacija i oni komentari koji su smatrani relevantnim uključeni su u Koncept Dokumentu. Primećuje se da nije bilo značajnih neslaganja u vezi sa suštinom koncepta sa ostalim resornim ministarstvima i drugim relevantnim akterima. Ovaj koncept dokumenat je pokrenut za javne konsultacije putem mrežne platforme od 16.02.2021 do 10.03.2021, čime su primljeni dodatni specifični komentari, onima iz faze preliminarnih konsultacija.
Predložena opcija	Opcija 3 - Promena pravnog okvira usvajanjem posebnog zakona o izricanju ciljanih sankcija protiv stranih kršioca ljudskih prava. Opcija 3.

Glavni očekivani rezultati (da se popuni nakon konsultacija)	
Budžetske implikacije	Primenjuje se unutar tekuće budžetske linije
Ekonomске implikacije	Nema relevantne uticaje u ovoj kategoriji
Društvene implikacije	Nema relevantne uticaje u ovoj kategoriji
Implikacije na životnu sredinu	Nema relevantne uticaje u ovoj kategoriji
Međusektorske implikacije	Najvažniji međusobno povezani uticaji odnose se na ljudska prava i slobode, a to su imovinska prava i sloboda poslovanja, pravo na efikasnu sudsku zaštitu i pristup podacima.

KONCEPT DOKUMENT O CILJNIM SANKCIJAMA PROTIV KRŠIOCA LJUDSKIH PRAVA (Globalni akt 'Magnitsky')

Administrativne takse za kompanije	Nije primenljivo
Test za MSP	Nema relevantne uticaje u ovoj kategoriji

Sledeći koraci	
Kratkoročni	Nacrt zakona o izricanju ciljanih sankcija stranim prekršiocima ljudskih prava.
Srednjeročni	1. Obuka službenika uključenih u sprovođenje, i 2. Umrežavanje sa drugim državama i međunarodnim organizacijama radi primene novog zakona o nametanju ciljanih sankcija protiv stranih kršilaca ljudskih prava.

Uvod¹

Slika 1: Tabela sa opštim informacijama za koncept dokument

Naslov	Koncept dokument o ciljanim sankcijama protiv kršioca ljudskih prava
Nadležno ministarstvo	Ministarstvo pravde; Odeljenje za evropske integracije i koordinaciju politika (DIEKP)
Kontakt osoba	Lulzim Beqiri , Direktor, Odeljenje za evropske integracije i koordinaciju politika (DIEKP), Ministarstvo pravde
GPRV	Koncept dokument je predviđen na listi koncept dokumenata za 2021. godinu
Strateški prioritet	Cilj 2: Reforma krivičnog, građanskog i upravnog sistema pravosuđa, Program Vlade Republike Kosovo 2021 - 2025
Radna Grupa	1. <i>Lulzim Beqiri, Predsedavajući, Odeljenje za evropske integracije i koordinaciju politika, Ministarstvo pravde;</i> 2. <i>Ardian Bajraktari, Pravno odeljenje, Ministarstvo pravde;</i> 3. <i>Delfin Pllana, Zamenik generalnog direktora;</i> 4. <i>Vaton Dërguti, Sudija Apelacionog suda;</i> 5. <i>Zejnnullah Gashi, Tužilac/TVK;</i> 6. <i>Besim Kelmendi, Tužilac /KDT;</i> 7. <i>Albert Avdiu, Viši službenik za koordinaciju politike/MUP;</i> 8. <i>Çlirim Hajdini, Šef sektora za pravne poslove, Kosovska Policija;</i> 9. <i>Muharrem Ajeti/KOA;</i> 10. <i>Lindita Ademi, Viši pravni savetnik, KAK;</i> 11. <i>Flutra Blakqori, Šef sektora za pravna pitanja i međunarodnu saradnju /JFO;</i> 12. <i>Eris Hana, Kabinet Ministra/MP;</i> 13. <i>Gentrita Bajrami, Viši službenik za evropske integracije, DIEKP/MP;</i> 14. <i>Noliana Kusari, Viši pravni službenik, PO/MP;</i> 15. <i>Florentina Beqiraj, Koordinator Jedinice za ljudska prava;</i> 16. <i>Qëndresa Mustafa, Zamenik šefa javnih komunikacija /MP;</i> 17. <i>Alberita Hyseni, Viši pravni službenik/KP;</i> 18. <i>Gëzim Bislimi, Viši analitičar za budžet /MF;</i> 19. <i>Alba Boshnjaku, Koordinacioni sekretarijat vlade;</i> 20. <i>Gresa Selimaj, Šef Odeljenja za pravosuđe i osnovna prava/MEI.</i>

Poglavlje 1: Definisanje problema

¹ Izrazi korišćeni u ovom dokumentu za fizička lica jednog pola podrazumevaju iste izraze drugog pola.

Poglavlje 1.1: Pozadina slučaja Magnitsky

Zakonodavstvo „Magnistki“ odnosi se na zakone koji izriču ciljane sankcije stranim državljanima koji su umešani u ozbiljna kršenja ljudskih prava i onima koji su umešani u ozbiljna dela korupcije koja rezultiraju kršenjem ljudskih prava. Dakle, glavni fokus zakonodavstva „Magnitsky“ leži u kažnjavanju osoba koje su direktno ili indirektno umešane (kroz korupciju) u kršenja ljudskih prava². Stoga, kada se u koncept dokumentu koriste izrazi kršioc/ kršioc ljudskih prava, čitalac bi trebalo da uzme u obzir obe kategorije: strance koji su umešani u ozbiljna kršenja ljudskih prava i oni koji su umešani u teška krivična dela korupcije čiji je derivat kršenje ljudskih prava.

Geneza zakonodavstva „Magnistki“ može se naći u Sjedinjenim Državama, koje su 2012. godine postale prva zemlja koja je uvela takve sankcije. Posle Sjedinjenih Država, praksu izricanja ciljanih sankcija kršiocima ljudskih prava sledile su i druge zemlje poput Ujedinjenog Kraljevstva, Kanade, Rusije, Litvanije, Letonije i Estonije. Naziv zakona „Magnitsky“ povezan je sa nesrećnom smrću ruskog advokata - Sergeja Magnistkija.³ Slučaj advokata Magnitskog je u stvari katalizator za usvajanje ovog zakona, zbog čega zaslužuje dovoljnu razradu u okviru ovog koncept dokumenta.

Sergej Magnitski je bio revizor u advokatskoj firmi Firestone Duncan u Moskvi. Tokom svog boravka u Firestone Duncanu, Magnistki je radio za Hermitage Capital Management (HCM), strani investicioni fond, optužen za utaju poreza i poreske prevare od strane ruskog Ministarstva unutrašnjih poslova. 2007. godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova naredilo je pretres na kancelarije HCM-a i Fireston-a Duncan iz razloga što kompanija kojom je upravljao HCM nije platila porez. Uprkos činjenici da je nalog za pretres dozvoljavao samo oduzimanje relevantnih dokumenata za taj slučaj, ruska policija je zaplenila sve poreske dokumente kompanija, zajedno sa pečatima mnogih drugih kompanija koje su u Rusiji plaćale visoke poreze. Nedugo zatim, HCM je obavešten o postojanju tužbe protiv kompanije po kojoj je HCM dugovao stotine miliona dolara. Sergi Magnistki je dodeljen da istraži slučaj.⁴

Tokom istrage, Magnitski je otkrio da je materijal zaplenjen tokom akcije pretresa policija delila sa ruskim organizovanim kriminalcima. Ovi zadnji su koristili zaplenjeni materijal da preuzmu kontrolu nad tri ruske kompanije pod upravom HCM-a i da nezakonito

² Pogledajte <https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2017/07/14/the-magnitsky-act-explained/>

³ Pogledajte <https://www.nhc.nl/the-magnitsky-act-comes-to-the-eu-a-human-rights-sanctions-regime-proposed-by-the-netherlands/>.

⁴ Pogledajte <http://russian-untouchables.com/rus/docs/PO1E.pdf>.

povrate 240 miliona dolara poreza koji je HCM platio. Magnistki je, između ostalog, otkrio da su dokumenti zaplenjeni tokom pretresa korišćeni za falsifikovanje promena u vlasništvu HCM-a i ugovora prema kojima je HCM imao milijardu dolara obaveza prema svojim „šel“ kompanijama.⁵

Nakon zaključka istrage, HCM je obavestio nadležne ruske vlasti o nalazima Magnitskog. Umesto da pokrenu istragu protiv policajaca koji su umešani u slučaj, ruske vlasti su uhapsile Sergeja Magnistkija pod optužbom da je ovaj sarađivao sa HCM-om u vršenju prevara i utaji poreza. Sergej Magnistki bio je više od jedanaest meseci u zatvoru bez suđenja. Za to vreme Magnitskom je zabranjeno porodično posećivanje, mučenje i uskraćena medicinska pomoć. 16. novembra 2009. godine, samo 8 dana pre nego što je trebalo da bude pušten iz zatvora ako se ne bi pojavio na sud, Sergi Magnitsi je umro u svojoj zatvorskoj ćeliji.⁶

Vesti o postupanju prema Sergeju Magnitskog i posledičnoj smrti u zatvoru izazvale su veliki bes međunarodne zajednice i izazvale globalnu reakciju protiv kršenja ljudskih prava. Kao što je gore pomenuto, SAD su bile prva zemlja koja je nametnula ciljane sankcije osobama za koje se sumnja da su odgovorne za smrt Magnitskog putem Akta „Magnitsky“ usvojenog 2012. godine. 2016. godine izmenjen je Akt „Magnistky“ kako bi se proširio njegov delokrug. Globalni akt „Magnistky“ sada pokriva sve kršiocyte ljudskih prava bez obzira na nacionalnost. Bes zbog slučaja Sergeja Magnitskog nije prošao nezapažen ni u Savetu Evrope ni u Evropskoj uniji. Obe strukture izdale su rezolucije u kojima pozivaju države članice da uvedu sankcije usmerene na kršiocyte ljudskih prava.

Stoga će koncept dokument analizirati potrebu i mogućnost uvođenja takvih sankcija u pravni okvir Kosova. Tokom ove analize poseban fokus biće na evropskim standardima i najboljim praksama koje predviđaju ciljane sankcije za kršiocyte ljudskih prava.

Poglavlje 1.2: Evropski standardi

Prilikom pripreme ovog koncept dokumenta, Ministarstvo pravde je uzelo u obzir niz međunarodnih instrumenata koji se odnose na sankcionisanje kršioca ljudskih prava. S obzirom na delokrug ovog koncept dokumenta, istraživanje sprovedeno za potrebe ovog odeljka fokusiralo se samo na zakonodavstvo podstaknuto slučajem Magnistki.

⁵ Pogledajte <http://russian-untouchables.com/rus/docs/P01E.pdf>.

⁶ Pogledajte <http://russian-untouchables.com/rus/docs/P01E.pdf>.

Prva reakcija Saveta Evrope u vezi sa slučajem Magnitski usledila je 2014. **Rezolucijom 1996 (2014)**⁷. Ova rezolucija pozvala je nadležne ruske vlasti da istraže okolnosti smrti Sergeja Magnitskog i razmotre mogućnost pokretanja krivičnog postupka protiv službenika umešanih u njegovu smrt.

Za potrebe ovog koncept dokumenta relevantna je činjenica da je Savet Evrope, ovom Rezolucijom, podstakao sve države članice da podstaknu nadležne ruske vlasti da otvore istrage u slučaju Sergeja Magnistkog.

Rezolucija 1996 (2014), nažalost, nije dala željene rezultate. Nakon procene nivoa sprovođenja svojih preporuka, Komitet za pravna pitanja i ljudska prava Saveta Evrope utvrdio je da Ruska Federacija nije napredovala u njenoj primeni. U stvari, ruske vlasti su učinile suprotno nastavljajući da vrše pritisak na kolege i članove porodice Magnitskog. U cilju rešavanje ove zabrinutosti, Savet Evrope je 2019. godine doneo **Rezoluciju 2252 (2019)**⁸.

Rezolucija 2252 (2019) potvrđuje posvećenost Saveta Evrope kažnjavanju kršioca ljudskih prava i održavanju vladavine zakona. Ovom Rezolucijom, Savet Evrope poziva sve države članice, države posmatračice i druge države koje sarađuju da donesu zakonodavstvo kojim će se kazniti kršioci ljudskih prava, koji u zemlji porekla ne mogu biti kažnjeni iz političkih razloga ili na osnovu koruptivne prakse. Rezolucija kao odgovarajuće sankcije predlaže odbijanje viza i zamrzavanje računa lica osumnjičenih za teške povrede ljudskih prava.

Pored gore pomenutih rezolucija, za analizu ovog koncept dokumenta važna je odluka Evropskog suda za ljudska prava, koji je u novembru 2019. godine presudio protiv Rusije u slučaju *Magnitski i drugih protiv Rusije*⁹. U ovom slučaju, Sud je utvrdio da su ruske vlasti prekršile pravo na život (član 2 Evropske konvencije), pravo da ne budu podvrgnuti mučenju (član 3), pravo na slobodu i sigurnost (član 5 (3)).), pravo na pravično suđenje i pretpostavku nevinosti (članovi 6 (1) i 6 (2)).

Pored Saveta Evrope, naponi za uspostavljanje zajedničkog režima kažnjavanja kršilaca ljudskih prava nalaze se i na nivou Evropske unije. U februaru 2019. godine, Evropski parlament je odobrio **Rezoluciju (2019/2580)**¹⁰ o evropskom režimu sankcija za prekršioca ljudskih prava. Ovom Rezolucijom, Evropski parlament najoštrije osuđuje

⁷ Pogledajte <https://pace.coe.int/en/files/20409/html>.

⁸ Pogledajte .

⁹ Pogledajte <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=25352&lang=en>.

¹⁰ Pogledajte https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0215_EN.html#def_1_21.

kršenje ljudskih prava širom sveta. Istovremeno, poziva Savet da uspostavi autonoman, fleksibilan i reagirajući režim sankcija na nivou EU koji cilja svakog pojedinca, državnog i nedržavnog aktera i druge entitete odgovorne ili umešane u ozbiljna kršenja ljudskih prava.

Kao odgovor na ovaj poziv, 7. decembra 2020. godine, Savet Evropske unije odobrio je **Odluku (CFSP) 2020/1999**¹¹ i **Uredbu 2020/1998**¹² o restriktivnim merama protiv osoba umešanih u ozbiljna kršenja ljudskih prava. Ova dva obavezujuća akta pružaju pravni osnov za izricanje restriktivnih mera protiv osoba umešanih u ozbiljna kršenja ljudskih prava u bilo kojoj zemlji sveta. Odluka (CFSP) 2020/1999 i Uredba 2020/1998 zapravo predstavljaju prvi globalni i sveobuhvatni režim ciljanih sankcija protiv kršilaca ljudskih prava koji je usvojila Evropska unija. Usvajanje takvog režima još jednom naglašava da promocija i zaštita ljudskih prava ostaje kamen temeljac politike Evropske unije. Ovaj režim se, između ostalog, odnosi na lica koja čine ozbiljna kršenja ljudskih prava, poput mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, ropstva, vanskudskih pogubljenja i ubistava, brzih ili proizvoljnih, prinudnih nestanaka lica, tajna zadržavanja ili hapšenja. Sankcije koje se mogu izreći osobama koje su umešane u takve ljudske zloupotrebe uključuju zamrzavanje sredstava i drugih ekonomskih resursa, zabranu stavljanja sredstava i ekonomskih resursa na raspolaganje fizičkim ili pravnim licima sa crne liste i zabranu ulaska ili putovanja kroz zemlje Evropske unije.

Vredi napomenuti da Globalni režim sankcija za ljudska prava Evropske unije¹³ nema za cilj određenu zemlju ili njeno stanovništvo. Umesto toga, ove sankcije ciljaju specifične politike i aktivnosti stranih kršilaca ljudskih prava i odvraćaju od ilegalnih aktivnosti. Razvoj ovog globalnog režima sankcija na nivou Evropske unije vrlo je složen proces koji uključuje različite aktere. Sve odluke o odobravanju, izmenama, uklanjanju ili obnavljanju ciljanih sankcija donosi Savet nakon detaljnog ispitivanja od strane relevantnih stručnih grupa Saveta. Nakon toga, Evropska služba za spoljne poslove komunicira i sarađuje sa državama članicama Evropske unije radi sprovođenja odluka i propisa u ovoj oblasti. Konačno, svesna da režim globalnih sankcija najbolje funkcioniše kada ga sprovodi širok spektar međunarodnih partnera, Evropska unija takođe sarađuje sa drugim zemljama koje su usvojile slične kaznene politike prema stranim kršiocima ljudskih prava. ljudi, kao što su SAD, Australija, Norveška itd.

¹¹ Pogledajte <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2020:410I:FULL&from=ES#ntr1-L12020410EN.01000101-E0001>.

¹² Pogledajte <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2020:410I:FULL&from=ES#ntr1-L12020410EN.01000101-E0001>.

¹³ Pogledajte https://eeas.europa.eu/topics/sanctions-policy/423/european-union-sanctions_en.

Poglavlje 1.3: Politički i zakonodavni okvir Kosova

U Republici Kosovo do danas postoji nivo propisa u vezi sa strancima, njihovim prisustvom u Republici Kosovo, sankcijama protiv stranaca i drugim srodnim pitanjima. Ovaj pravni okvir, koji je predmet razrade u sledećoj tabeli, sastoji se od sledećih pravnih akata:

1. *Zakon o strancima;*
2. *Zakon o izmenama i dopunama Zakona o strancima;*
3. *Zakon o državljanstvu Kosova;*
4. *Zakon o azilu;*
5. *Zakon o izvršenju međunarodnih sankcija;*
6. *Nacrt zakona o sprovođenju ciljanih međunarodnih finansijskih sankcija, i*
7. *Niz podzakonskih akata koji proizilaze iz ovog zakonodavstva.*

Takođe, pored ovog pravnog okvira, vezanog za temu koja je obrađena u ovom koncept dokumentu, nalazi se i Nacrt zakona o sprovođenju ciljanih međunarodnih finansijskih sankcija, koji je prošao fazu javnih konsultacija.¹⁴

Pored toga, sledeća tabela govori o drugim pravnim aktima koji se trenutno ne odnose na pitanje sankcija protiv stranih prestupnika, ali ih radna grupa vidi kao akte na kojima će se proširiti uticaj na analizu i eventualnu integraciju odredbi „Magnitsky“. Dakle, pravni akti koji su potencijalno povezani sa sankcijama protiv stranih kršioca ljudskih prava su:

1. *Krivični zakonik Republike Kosovo;*
2. *Zakonik o krivičnom postupku Republike Kosovo;*
3. *Zakon o proširenim nadležnostima za konfiskaciju imovine;*
4. *Zakon o upravljanju zaplenjenom i konfiskovanim imovinom;*
5. *Zakon o stranim ulaganjima.*

Dakle, u donjoj tabeli su izbrojani pravni i podzakonski akti relevantni za pitanje koje se obrađuje u ovom koncept dokumentu, identifikovane su institucije odgovorne za primenu i odgovarajuće nadležnosti ovih institucija.

¹⁴ Nacrt zakona nalazi se na sledećem linku: <https://konsultimet.rks-gov.net/viewConsult.php?ConsultationID=40723>

Slika 2: Relevantni dokumenti, zakoni i podzakonski akti

Dokument politike, zakon ili podzakonski akt	Veza sa Službenim glasnikom	Državne institucije odgovorne za sprovođenje	Uloga i zadaci institucije(a)
Zakon br. 04/L-219 o Strancima	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=8876	Ministarstvo unutrašnjih poslova Diplomatska i konzularna predstavništva Granična policija Komisija za žalbe u vezi sa izdavanjem putnih isprava Kosovska obavestajna agencija Sud	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: DSHAM u okviru MUP-a izdaje putne dozvole u okolnostima predviđenim zakonom, donosi odluke o produženju vize, i razmatra zahteve za dozvolu boravka. Sprovođenje zakonodavstva: izdaju putne dozvole za strance u slučajevima predviđenim zakonom. Sprovođenje zakonodavstva: izdaje vize na graničnom prelazu, u izuzetnim slučajevima predviđenim zakonom. Sprovođenje zakonodavstva: odlučuje o žalbama zbog odbijanja izdavanja i pribavljanja putne isprave. Sprovođenje zakonodavstva: vrši bezbednosne provere stranaca u svrhe državne bezbednosti i daje prethodnu saglasnost za izdavanje viza u slučajevima predviđenim zakonom. Sprovođenje zakonodavstva: Ispituje pitanja relevantna za strance u upravnom sporu.

Zakon br. 06/L-036 o izmeni i dopuni zakona br. 04/L-219 o Strancima	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=16333	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: u određenim slučajevima zakon proglašava stranca nepoželjnom osobom, može da razmotri zahtev za ulaz, vizu ili boravišnu dozvolu. Takođe, uz saglasnost Ministarstva inostranih poslova, može da imenuje osoblje za migracije u misijama u inostranstvu. DSHAM u okviru MUP-a donosi odluke u vezi sa zahtevima za boravišnu dozvolu za rad, može da zadrži podnosioca zahteva u Pritvorskom centru, kao i da obavlja druge dužnosti predviđene zakonom.
Administrativno Uputstvo br. 01/2014 ¹⁵	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=10166	Ministarstvo inostranih poslova Diplomatska i konzularna predstavništva	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: odgovoran za razvijanje postupaka u vezi sa izdavanjem viza strancima.
Administrativno Uputstvo (MUP) br. 04/2020 ¹⁶	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8876	Ministarstvo unutrašnjih poslova Granična policija	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: donosi odluku u vezi sa odbijanjem ulaska stranaca u Republiku Kosovo.
Zakon br. 04/L-215 o državljanstvu Kosova	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8873	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: odgovoran za razvoj procedura i donošenje odluka u vezi sa sticanjem i gubitkom državljanstva i drugih srodnih postupaka, kao i održavanje registra građana.

¹⁵ Administrativno Uputstvo o postupcima izdavanja viza za strance iz diplomatskih i konzularnih misija Republike Kosovo.

¹⁶ Administrativno Uputstvo o odbijanju ulaska u Republiku Kosovo. Ovo administrativno uputstvo je u postupku izmena i dopuna kako bi se definisao sistem uzbunjivanja, u skladu sa pravnom tekovinom EU - Uredba 1987/2006

Zakon br. 06/L-026 za Azil	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=16389	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: Nadležan za odobravanje privremene zaštite. DCAM koji deluje u okviru MUP-a odgovoran je za prvostepeno odlučivanje o zahtevu za međunarodnu zaštitu. Sprovođenje zakonodavstva: odgovorna za razmatranje žalbi na odluke DCAM-a. Sprovođenje zakonodavstva: Ispituje administrativne odluke u vezi sa pitanjem azila.
Zakon br. 03/L-183 o sprovođenju međunarodnih sankcija	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2674	Ministarstvo inostranih poslova	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: Odgovoran za sprovođenje međunarodnih sankcija u granicama svoje nadležnosti. Koordinira sprovođenje međunarodnih sankcija u Republici Kosovo i pruža informacije o pitanjima relevantnim za sprovođenje međunarodnih sankcija.
Zakonik br. 06/L-074 Krivični zakonik Republike Kosovo	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=18413	Vlada Ministarstvo Pravde Sudovi	Sprovođenje zakonodavstva: Odlučuje o modalitetima i opštim uslovima sprovođenja međunarodnih sankcija i nadzoru nad sprovođenjem; u okviru svojih nadležnih odeljenja sprovođa međunarodne sankcije. Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: Kada zaplena imovine ili sredstava koja su pribavljena krivičnim delom nije moguća, sud nalaže počiniocu da plati ekvivalentan iznos ili će sud oduzeti bilo koju imovinu okrivljenog ekvivalentne vrednosti.

Zakonik br. 04/L-123 i Krivičnog Postupka	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2861	Ministarstvo Pravde Sudovi Državni Tužilac	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: razmatraju zahteve tužilaštva za naređivanje zaplene, izdavanje privremenih mera, izdavanje zabrane približavanja i odlučuju o konfiskovanju imovine. Sprovođenje zakonodavstva: vrši identifikaciju i traženje nelegalne imovine, privremeno ograničenje imovine, podnošenje relevantnih zahteva sudu itd.
Zakon br. 06/L-087 za proširene nadležnosti za konfiskovanje imovine	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=18337	Ministarstvo Pravde Sudovi Državni Tužilac	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: između ostalog, odlučuje o zahtevu za verifikaciju imovine i drugim zahtevima tužioca, održava saslušanje za verifikaciju imovine i može da nastavi krivični postupak i postupke za prošireno oduzimanje imovine u slučajevima predviđenim zakonom. Sprovođenje zakonodavstva: ovlašćen da podnese zahtev za proveru imovine osuđenog i da dokaže vlasništvo okrivljenog, može pokrenuti istragu za konfiskovanje, zatražiti nalog za otkrivanje podataka, može predložiti sudu nastavak krivičnog postupka i postupka konfiskacije itd.
Zakon br. 05/L-049 za upravljanje zaplenjenom i konfiskovanom imovinom	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12360	Ministarstvo Pravde AAPSK	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: AAPSK čuva i administrira zaplenjenu ili konfiskovanu imovinu u saradnji sa tužilaštvom, sudom ili drugim organima.

Zakon br. 04/L-220 o stranim ulaganjima	https://gzk.rs-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8982	Ministarstvo trgovine i industrije Sud	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: Vodi registar stranih investitora. Odgovorna je, između ostalog, AIPN koja deluje u okviru MTI je između ostalog odgovorna za zaštitu i promociju investicija Sprovođenje zakonodavstva: razmatra sporove u vezi sa stranim ulaganjima.
Nacrt zakona o sprovođenju ciljanih međunarodnih finansijskih sankcija		Ministarstvo inostranih poslova Ministarstvo unutrašnjih poslova, Državno tužilaštvo, Kosovska obaveštajna agencija, JFO-K, Carina, PAK, Odeljenje za kontrolu strateške robe Nadzorni odbor JFO-K	Izrada zakonodavstva i nadgledanje sprovođenja Sprovođenje zakonodavstva: sa stranom državom u slučajevima uvrštavanja na zahtev strane države Sprovođenje zakonodavstva: Predlog za određivanje lica na lokalni spisak ciljanih međunarodnih finansijskih sankcija ili za uklanjanje sa spiska. JFO-K takođe nadgleda sprovođenje takvih sankcija. Sprovođenje zakonodavstva: Razmatranje predloga i donošenje odluke o uvrštavanju lica određenih na lokalni spisak ili o brisanju sa spiska.

Poglavlje 1.4: Razrada glavnog problema

Na Kosovu, posebno nakon oslobođenja 1999. godine, postoji veliko prisustvo stranaca koji posećuju ili borave na Kosovu iz ekonomskih, turističkih ili drugih razloga. Oni ulaze na Kosovo i obavljaju svoje ekonomske aktivnosti, u skladu sa važećim zakonom. S tim u vezi, postoji rizik da strana lica, koja su bila ili su i dalje umešana u ozbiljna kršenja ljudskih prava u raznim delovima sveta, budu prisutna na Kosovu. Njihovo prisustvo može biti fizičko ili putem privredne aktivnosti, odnosno pokretne i nepokretne imovine, bankovnih računa, vlasništva ili udela u preduzećima, ugovorima ili transakcijama sa lokalnim licima i drugima.

Tačan broj osoba u ovoj kategoriji na Kosovu trenutno nije poznat. To je zbog činjenice da njihovo prisustvo nije posebno sankcionisano zakonskim okvirom Kosova. Štaviše, kao što je objašnjeno u nastavku, do sada ne postoji odgovarajuća institucionalna koordinacija koja bi sveobuhvatno identifikovala takve osobe. To su osobe koje su obično viši zvaničnici ili saradnici sa njima i nisu predmet krivične istrage ili sankcija u svojoj ili drugim državama, a sa druge strane Kosovo nema nadležnost da ih krivično goni. Dakle, ostaju nekažnjeni za svoja dela, što je situacija koja bi ih mogla naterati da takva dela ponove.

Radna grupa smatra da bi uvođenjem takvih sankcija ne samo da se mogli identifikovati slučajevi koji već postoje iz ove kategorije na Kosovu, već bi se i obeshrabrili potencijalni budući kršioci ljudskih prava.

Sledi stablo problema koje ispituje uzroke i posledice ovog problema.

Slika 3: Stablo problema koja predstavlja glavni problem, njegove uzroke i efekte

Efekat	Ugrožavanje nacionalne bezbednosti, spoljne politike i ekonomije Kosova
Glavni problem	Moguće prisustvo stranih lica umešanih u ozbiljna kršenja ljudskih prava na Kosovu
Uzroci:	Pravni nedostaci za ciljane sankcije protiv ovih lica

Radna grupa je utvrdila da pravni nedostaci u ciljanim sankcijama protiv stranih kršilaca ljudskih prava predstavljaju ključni uzrok pitanja kojima se bavi ovaj koncept dokument. Smatra se da postojeće domaće zakonodavstvo ne pruža delotvornu garanciju nacionalne i kolektivne bezbednosti u pogledu stranih kršilaca ljudskih prava prava ulaska i boravka u Republici Kosovo i drugih povezanih prava. Dakle, dok jedan broj zemalja napreduje u pogledu ciljanih sankcija, kada se vratimo domaćem zakonodavstvu, vidimo da Kosovo nema jasne i dovoljne odredbe u vezi sa ciljanim kažnjavanjem stranaca koji krše ljudska prava.

Vredi ponoviti da Kosovo ima zakon o sprovođenju međunarodnih sankcija¹⁷ koji su uspostavile Ujedinjene nacije ili druge međunarodne organizacije, ali koji ne pokriva pitanje ciljanih sankcija, kao što je gore pomenuto.

Međutim, u drugim delovima zakonodavstva primećuje se da je izricanje sankcija stranim prekršiocima tretirano na ovaj ili onaj način. Dakle, Zakon o azilu predviđa da izbeglički status neće biti priznat osobama za koje postoje ozbiljni razlozi za koje se smatra da su počinili ozbiljan nepolitički zločin van Republike Kosovo.¹⁸ Dalje, Zakon o državljanstvu predviđa da niko ne može da stekne državljanstvo Republike Kosovo ako je davanje državljanstva u suprotnosti sa interesima države, posebno sa unutrašnjom i spoljnom sigurnošću, ili u suprotnosti sa međunarodnim odnosima Republike Kosovo.¹⁹

Od 2018. imamo i napredak u lokalnom zakonodavstvu²⁰ u pogledu ciljanih sankcija za strance klasifikovane kao „nepoželjne osobe”.²¹ Dakle, Zakon o izmenama i dopunama Zakona o strancima identifikuje okolnosti kada i koji stranci mogu biti proglašeni nepoželjnim licima.

Konkretnije, zakon predviđa da:

*„Ministar unutrašnjih poslova za važne interese države, ustavni i pravni poredak, državnu bezbednost i javni red ... proglašava stranca nepoželjnom osobom ako: .. 1.2. je član terorističkih organizacija ili podržava i deluje protiv vladavine zakona; 1.3. predstavlja pretnju za zemlju ili utiče na odnose Republike Kosovo sa drugim zemljama; ... 1.5. je umešan u organizovani kriminal, trgovinu ljudima, drogom, kao i u bilo koju drugu ilegalnu trgovinu, prema podacima dobijenim od odgovornih institucija nacionalne bezbednosti ”.*²²

¹⁷ Zakon br. 03/L-183 o sprovođenju međunarodnih sankcija.

¹⁸ Zakon br. 06/L- 026 o azilu, član 8.

¹⁹ Zakon br. 04/L-215 o državljanstvu Kosova, neni 9.

²⁰ Zakon br. 06/L -036 o izmeni i dopuni zakona br. 04/L-219 o Strancima.

²¹ ibid. Član 17.

²² ibid.

Dalje, zakon definiše da strancu proglašenom za nepoželjnu osobu, prema gore navedenim kriterijumima, zabranjuje ulazak ili boravak u Republici Kosovo.²³ Dalje, tokom septembra ove godine, usvojen je podzakonski akt koji ima za cilj da reguliše odbijanje ulaska u Republiku Kosovo²⁴ za strance koji ne ispunjavaju zakonske uslove, tačnije, način na koji se ovo odbijanje sprovodi.

Pored toga, Ministarstvo spoljnih poslova pokrenulo je inicijativu za izradu zakona o sprovođenju ciljanih međunarodnih finansijskih sankcija. Ovaj Nacrt zakona trenutno je prošao fazu javnih konsultacija i očekuje se da ga odobri Vlada. Razlika između njega i politike koja je obrađena u ovom koncept dokumentu je u pogledu obima. Nacrt zakona ima za cilj izricanje finansijskih sankcija, odnosno zamrzavanje imovine, osobama povezanim sa terorizmom i aktivnostima oružja za masovno uništavanje. Osobe umešane u kršenja ljudskih prava trenutno su van delokruga ovog Nacrta zakona.

Uzimajući u obzir sve pravne akte i Nacrt zakona kao što je gore navedeno, rezultat je da, iako zakonodavstvo na snazi u Republici Kosovo u izvesnoj meri reguliše ciljane sankcije protiv neželjenih stranaca, ciljane sankcije „Magnitsky“ prirode nedostaju. Čak i postojeće odredbe u vezi sa sankcionisanjem stranih prestupnika nalaze se rastrkane u brojnim pravnim instrumentima koji ne olakšavaju situaciju u pogledu pristupa izvršenju.

Analiza urađena za potrebe ovog koncept dokumenta, naglašava potrebu za pružanjem procedura, specifičnosti, detaljnih kriterijuma koji se odnose na proglašenje nepoželjnom osobom, kao i minimalnih standarda proceduralne zaštite i pravne sigurnosti protiv lica kojima se suočavaju ciljane sankcije. Razmišljajući o vladavini zakona, poznato je da se pravilno sankcionisanje krivičnog dela vrši napadom ne samo na subjekat koji vrši ilegalne aktivnosti već i na njegovu imovinu, posebno onu stečenu tim delovanjem. Stoga, koliko god govorili o sankcijama koje ciljaju strane prestupnike, optimalni efekat zaštite nacionalne bezbednosti, ali i izbegavanja štete po lokalnu ekonomiju postigao bi se zamrzavanjem bogatstva takvih osoba, ili čak zaustavljanjem investicija koje dolaze od njih.

U vezi sa prvim, naglašava se da nigde u zakonodavstvu za kosovske strance, posebno u pogledu stranaca proglašanih nepoželjnim, nije predviđeno zamrzavanje imovine. Stoga se smatra da u Republici Kosovo postoji pravni nedostatak u pogledu sankcionisanja imovine za strane prekršiocyte ljudskih prava. Što se tiče drugog, odnosno pitanja

²³ Ibid. parag. 2.

²⁴ Administrativno Uputstvo (MUP) br. 04/2020 o odbijanju ulaska u Republiku Kosovo.

investicija, trenutni pravni okvir u našoj zemlji ne nudi zabrane u vezi sa ličnošću stranaca, kao što je slučaj sa proglašenjem nepoželjne osobe.

Gore navedeni pravni nedostaci omogućavaju potencijalnim stranim licima da budu prisutna na Kosovu umešana u ozbiljna kršenja ljudskih prava. Ovo ima određene socijalne i ekonomske efekte. Tačnije, njihovo prisustvo u početku ugrožava nacionalnu bezbednost. Osobe iz ove kategorije, svojom delatnošću na Kosovu, potencijalno bi mogle biti uključene u određene akcije, bilo sa drugim stranim licima ili u saradnji sa lokalnim licima, koje ugrožavaju stabilnost kosovskih institucija i bezbednost njenih građana. Takođe, na spoljnu politiku Kosova može negativno uticati nedostatak informacija i sankcije protiv osoba iz gornje kategorije. Doprinos Kosova kolektivnoj bezbednosti, bez sankcionisanja ovih lica, takođe ostaje ograničen. Konačno, ekonomija Kosova može biti oštećena prisustvom ovih osoba, koje bi potencijalno mogle biti umešane u slične ili druge zabranjene akcije, čak i na Kosovu.

U međuvremenu, Vlada Kosova, dokazujući posvećenost Republike Kosova da traži odgovornost za kršenje ljudskih prava u svetu, nedavno je (2. aprila 2021) sankcionisala četiri visoka zvaničnika iz kineskog entiteta u vezi sa kršenjem ljudskih prava etničkim i verskim manjinama u Kineska Regiji Sindijang. Ove sankcije Vlade Republike Kosova su u okviru sankcija koje je odobrila Evropska Unija, a restriktivne mere se sastoje od zabrane putovanja na teritoriju Kosova do zamrzavanja imovine koja se nalazi na teritoriji Kosova za ove osobe. Takođe, ovom Odlukom, Vlada je zabranila licima ili entitetima na Kosovu da stave na raspolaganje - direktno ili indirektno - sankcionisanim licima i entitetima. Sugestija se, prema Vladi, zasniva na njihovom učešću u kršenju prava etničkih i verskih manjina u Sindijangu, uključujući: masovna proizvoljna zadržavanja i ozbiljna fizička zlostavljanja Ujgura, pretežno muslimanskog stanovništva u Sindijangu i druge etničke i verske zajednice manjine u ovom regionu. Donošenje takve odluke, prema Vladi, doprinosi nastavku bliske saradnje sa SAD, kao važnim strateškim saveznicima, EU i drugim partnerima u zaštiti zajedničkih vrednosti. S tim u vezi, vredni napomenuti da je 22. marta ove godine EU saopštila da je sankcionisala Chen Mingguo-a, direktora Biroa za javnu bezbednost Ksinjiang-a i potpredsednika Ujgurske autonomne oblasti Ksinjiang, bivšeg lidera KSUAR-a Zhu Haiula-a kao Vang Mingshan i Vang Junzheng - dva visoka zvaničnika kineske administracije u KSUAR-u. Takođe je sankcionisana i građevinska firma.

Poglavlje 1.5: Zainteresovane strane

Sledeća slika navodi identifikovane zainteresovane strane na osnovu definicije problema. Slika takođe pokazuje da li su na njih uticali uzroci, posledice ili oboje. Pored toga, poslednja kolona rezimea pokazuje kako to utiče. Poglavlje 5 pruža informacije o tome kako su konsultovane ove zainteresovane strane.

Slika 4: Pregled zainteresovanih strana zasnovan na definiciji problema

Ime zainteresovane strane	Uzrok-ci sa kojima je stranka povezana	Posledica-e sa kojima je stranka povezana	Način na koji je stranka povezana sa ovim uzrokom ili posledicama
Ministarstvo inostranih poslova	Pravni nedostaci	Opasnost protiv spoljne politike	Ministarstvo inostranih poslova je nadležno telo za vođenje spoljne politike.
Ministarstvo unutrašnjih poslova	Pravni nedostaci	Ugrožavanje nacionalne	Ministarstvo unutrašnjih poslova je nadležni organ za održavanje nacionalne bezbednosti.

Komisija za žalbe u vezi sa izdavanjem putnih isprava		bezbednosti i ekonomije Kosova	Komisija za žalbe u vezi sa izdavanjem putnih isprava je nadležni organ koji odlučuje o prigovorima zbog odbijanja izdavanja i pribavljanja putne isprave.
Sudovi	Pravni nedostaci	Ugrožavanje nacionalne bezbednosti i ekonomije Kosova	Sudovi su nadležni organ za donošenje rešenja o oduzimanju i zamrzavanju računa.
Državni Tužilac	Pravni nedostaci	Ugrožavanje nacionalne bezbednosti i ekonomije Kosova	Državni tužilac je nadležni organ za izdavanje početnog naloga za oduzimanje i zamrzavanje računa.
Kosovska Policija	Pravni nedostaci	Ugrožavanje nacionalne bezbednosti i ekonomije Kosova	Kosovska policija je nadležni organ za oduzimanje imovine.
Granična policija			Granična policija je nadležni organ za odbijanje ulaska na teritoriju Kosova.
Agencija za upravljanje konfiskovanim ili zaplenjenom imovinom	Pravni nedostaci	Ugrožavanje kosovske ekonomije	Agencija za upravljanje konfiskovanim ili zaplenjenom imovinom je nadležni organ za upravljanje konfiskovanim i zaplenjenom imovinom.
Centralna banka Kosova	Pravni nedostaci	Ugrožavanje kosovske ekonomije	Centralna banka je nadležni organ za zamrzavanje bankovnih računa.
Kosovska obaveštajna agencija	Pravni nedostaci	Ugrožavanje spoljne politike, nacionalne bezbednosti i ekonomije Kosova	Kosovska obaveštajna agencija je nadležni organ za bezbednost i obaveštajne službe na Kosovu. Ova agencija identifikuje pretnje koje ugrožavaju bezbednost Kosova.
Jedinica za finansijsko obaveštavanje	Pravni nedostaci	Ugrožavanje kosovske ekonomije	Jedinica za finansijsko obaveštavanje je nadležni organ za traženje, pribavljanje, analizu i širenje nadležnom organu i

				objavljivanje informacija o potencijalnom pranju novca i finansiranju terorizma.
--	--	--	--	--

Poglavlje 2: Ciljevi

Poglavlje 1 definiše glavni problem, njegov uzrok i posledice. Takođe su navedene relevantne politike i zakoni i identifikovane zainteresovane strane. Ovo poglavlje definiše ciljeve koji se žele postići ovom politikom.

Prvo, strateški cilj ove politike je jačanje države, unapređenje demokratije, borba protiv negativnih pojava, posebno kriminala i korupcije, što proizilazi iz glavnog planskog dokumenta Vlade.²⁵ Ova politika takođe ima za cilj da doprinese kolektivnoj bezbednosti i promoviše Kosovo kao zemlju koja se zalaže za zaštitu ljudskih prava. Kao specifični ciljevi u okviru ovih strateških ciljeva je stvaranje odgovarajuće infrastrukture koja sprečava ili ciljano cilja prisustvo stranih lica umešanih u ozbiljna kršenja ljudskih prava. To će se postići merama o kojima se govori u poglavlju 3 ovog koncept dokumenta.

Figure 5: Relevantni ciljevi Vlade

Relevantni cilj	Naziv relevantnog planskog dokumenta (izvor)
<i>Strateški cilj</i> Cilj 2: Reforma krivičnog, građanskog i upravnog sistema pravosuđa, Program Vlade Republike Kosovo 2021 - 2025	Program Vlade Republike Kosovo 2021-2025.
<i>Specifični cilj</i> - Do kraja 2023. godine Kosovo ima potrebnu infrastrukturu da spreči ili ciljano usmeri prisustvo stranih lica umešanih u ozbiljna kršenja ljudskih prava.	Prema ovom Koncept Dokumentu.

Poglavlje 3: Opcije

Stoga se koncept dokument bavi tri ključne opcije u vezi sa izricanjem ciljanih sankcija prekršiocima ljudskih prava. opcija bez ikakvih promena koje omogućavaju očuvanje statusa quo; opcija za poboljšanje primene i primene zakonskog okvira koji ne predviđa zakonodavne promene već se fokusira na primenu zakona koji već postoje; i na kraju opcija sa zakonodavnim izmenama koja predviđa dve podopcije za izricanje ciljanih sankcija prekršiocima ljudskih prava.

²⁵ Program Vlade Republike Kosovo 2020-2023, strana 4. Dostupan na: <https://kryeministri-ks.net/wp-content/uploads/2020/06/Programi-Qeverises-2020-2023-final-05062020.pdf>.

Poglavlje 3.1: Opcija bez promene

Opcija bez promena znači da neće biti preduzete nikakve implementacione ili zakonodavne mere za rešavanje glavnog problema, prethodno objašnjenog. Uz opciju bez promene, glavni problem bi i dalje bio nedostatak odgovarajućeg zakonodavstva za izricanje ciljanih sankcija prekršiocima ljudskih prava. Shodno tome, efekti koje prisustvo ovog problema može proizvesti i dalje će ostati potencijalni rizik.

Kao što je gore objašnjeno u poglavlju o glavnom problemu, iako Kosovo ima niz zakona koji sankcionišu kršitelje ljudskih prava, delokrug ovih zakona uglavnom je ograničen na kosovske građane ili strance nad kojima su nadležni naši sudovi da ih gone. Do danas ne postoji zakon koji nameće ciljne sankcije stranim državljanima za koje se sumnja da su počinili ili su umešani u kršenje ljudskih prava. Nedostatak takvih zakonskih odredbi omogućava prisustvo stranih kršilaca ljudskih prava, bilo fizički, bilo kroz ekonomsku aktivnost. Zbog toga njihovo prisustvo ugrožava nacionalnu bezbednost, legitimnu ekonomiju i spoljnu politiku Kosova.

Poglavlje 3.2: Opcija za poboljšanje primene i izvršenja

Opcija za izmenu i dopunu postojećeg zakonskog okvira razrađuje mogućnost izmene i dopune Zakona o strancima. Integrisanje ciljanih sankcija u okvir izmena Zakona o strancima moglo bi se izvršiti u dva oblika. U početku je mogućnost da se dopuni i izmeni i dopuni zakon na takav način da se doda novo poglavlje posebno za rešavanje ciljanih sankcija. Druga alternativa bi bila da se zakon o izmenama usmeri na postojeće članove zakona koji su relevantni i da ih dopuni / izmeni i integriše regulaciju ciljanih sankcija.

U kojem god obliku da se odluči da se nastavi, Zakon o izmenama i dopunama važećeg zakona o strancima treba da definiše modalitete u vezi sa ciljanim sankcijama protiv stranih prestupnika, kao što je predviđeno u nastavku, pored opcije 3.

Logika uvođenja odredbi sa ciljanim sankcijama u okviru Zakona o strancima leži u činjenici da se i odredbe „Magnitski“ i predmetni zakon bave sličnim poljem delovanja, odnosno i pristup strancima i uslovi za prisustvo u teritoriji Republike Kosovo.

Međutim, iako je integracija ciljanih sankcija kao dela domaćeg zakonodavstva moguća i prihvatljiva da se postigne alternativom zakonskim izmenama / promenama, postoje i rezerve u pogledu koristi koje izbor ovog modela može doneti. S tim u vezi, treba uzeti u obzir da je Zakon o strancima već jednom dopunjen / izmenjen. Postojanje više pravnih akata o istom pitanju koji su rezultat izmene i dopune osnovnog zakona, bez prakse zvaničnog predstavljanja prečišćene verzije zakona u našoj zemlji moglo bi da izazove neizvesnost.

Zaključno, ovaj model se može razmotriti, ali ne garantuje razumevanje i shodno tome pravilno sprovođenje ciljanih sankcija protiv stranih kršilaca ljudskih prava.

Poglavlje 3.3: Treća opcija [definisana odvojeno za svaki koncept dokument]

Ova opcija razmatra mogućnost usvajanja posebnog zakona čiji se opseg sastoji u nametanju ciljanih sankcija prekršiocima ljudskih prava. Ovaj zakon bi se zasnivao na najboljoj praksi država koje su usvojile zakonodavstvo „Magnitskog“ (vidi sliku 6).

Usvajanje opcije 3 kao ključne koristi obezbedilo bi regulisanje izuzetno važne oblasti u jedinstveni pravni instrument. Ovo bi ne samo olakšalo rad agencija za sprovođenje zakona, već i poboljšalo ukupnu pravnu sigurnost u pogledu ciljanih sankcija.

Usvajanjem posebnog zakona o nametanju ciljanih sankcija, za razliku od izmene i dopune postojećih zakona, Kosovo bi se sve više pridruživalo rastućoj grupi država koja kažnjava kršenje ljudskih prava i korupciju. ozbiljno. Istovremeno, usvajanje posebnog zakona o ciljanim sankcijama za prekršioca ljudskih prava pokazaće odlučnost Kosova da zaštiti i promoviše ljudska prava..

Novi zakon o izricanju ciljanih sankcija prekršiocima ljudskih prava dodatno bi ojačao kosovski pravni okvir u polju ljudskih prava, definišući, između ostalog:

- **Kriterijumi za izricanje ciljanih sankcija.** U skladu sa evropskim državama koje su uvele takve sankcije, novi zakon će ozbiljna kršenja ljudskih prava i ozbiljnu korupciju definisati kao izričite uslove za izricanje ciljanih sankcija. U cilju transparentnosti i pravne sigurnosti, novi zakon će pružiti jasne definicije oba ova kriterijuma. Definicije se mogu izraditi na sledeći način:
 - o *Ozbiljno kršenje ljudskih prava* uključuje međunarodno priznata kršenja ljudskih prava, kodifikovana kao mučenje ili okrutno, nehumano ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje; , kao i druga flagrantna uskraćivanja prava na život, slobodu ili sigurnost osobe.
 - o *Ozbiljna korupcija* uključuje zloupotrebu državne imovine, eksproprijaciju privatne imovine radi lične koristi, korupciju u vezi sa vladinim ugovorima ili vađenjem prirodnih resursa ili podmićivanje; prenos ili omogućavanje prenosa prihoda stečenog korupcijom.
- **Vrste ciljanih sankcija.** Postoje dve vrste sankcija koje su nametnule države koje u svom pravnom okviru imaju zakonodavstvo „Magnitskog“: odbijanje ulaska stranaca na teritoriju svoje države i zamrzavanje imovine stranaca koji se nalaze na teritoriji njihove države. Slično tome, novi zakon bi odbijanje ulaska na Kosovo i zamrzavanje imovine koja se nalazi na Kosovu, uključujući zabranu stavljanja sredstava i ekonomskih resursa na raspolaganje ciljanim pravnim i fizičkim licima, definisala kao sankcije za strance koji krše ljudska prava. Kao sankcija koja se

odnosi na odbijanje ulaska, može se razmotriti ukidanje viza osobama kojima su vize odobrene pre njihovog uvrštavanja na crnu listu.

- **Nadležni organ za sastavljanje crne liste.** Zakon definiše Vladu Kosova kao nadležni organ za sastavljanje liste. Zakon će osigurati da nadležni organ za uvrštavanje pojedinaca sa liste na crnu listu ima ovlašćenje da koristi informacije dobijene isključivo u svrhu sastavljanja ove liste. Ovom organu će biti dozvoljeno da razmenjuje informacije sa drugim relevantnim institucijama u zemlji, kao i sa nadležnim organima drugih zemalja, posebno sa onima koji su izdali svoju verziju zakona Magnitskog, odborom za sankcije UN i relevantnim institucijama EU. od - sve u skladu sa i u granicama utvrđenim nacionalnim zakonom. Novi zakon će takođe predvideti obavezu da ovaj crni spisak pregleda na šestomesečnoj osnovi.
- **Nadležni organ za odlučivanje o predloženoj sankciji.** Uopšte se predlaže da se za ovu vrstu sankcija organ koji prikuplja informacije razlikuje od onog koji izriče sankcije. Razmatrana je mogućnost imenovanja Skupštine (zakonodavnog tela) kao tela za izricanje sankcija. Ovo je važno kako bi se osigurala politička nepristrasnost, s obzirom na to da je opozicija uključena u rad Skupštine i da bi potencijalno mogla da pruži direktan doprinos takvim sankcijama. Druga opcija bila bi poveravanje donošenja odluka Vladi. Međutim, вреди napomenuti da činjenica da se organ koji prikuplja informacije mora razlikovati od organa koji donosi odluke ne mora nužno značiti da moraju biti deo različitih grana državne vlasti. Na primer, u Litvaniji Ministarstvo spoljnih poslova identifikuje potencijalne kršitelje ljudskih prava, dok Ministarstvo unutrašnjih poslova odlučuje o definicijama sa crne liste. Ideja parlamentarnog odbora koji nadgleda postupak dobra je opcija. Druga opcija bila bi uspostavljanje multidisciplinarne komisije sastavljene od predstavnika različitih grana državne vlasti (na primer, sudija, dva zamenika, jedan iz opozicije, predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova i predstavnik civilnog društva).
- **Identifikacija stranih lica sa crne liste.** Tačno i tačno identifikovanje informacija je od suštinskog značaja kako bi se osiguralo da ciljane sankcije ne utiču na osobe i entitete koji nisu ciljani. Stoga će novi zakon obavezati nadležni organ za sastavljanje crne liste da tačno identifikuje ciljanu osobu. Bilo koji predlog za stavljanje na crnu listu trebalo bi da bude potkrepljen obrazloženjem, uključujući što je više moguće određene izvore pouzdanih i proverljivih informacija koje podržavaju slučaj. Kad god je to moguće, telo koje donosi odluke trebalo bi da pronade najmanje dva odvojena izvora informacija. Svaka informacija treba biti u potpunosti i pažljivo procenjena samostalno i zajedno sa svim ostalim relevantnim informacijama. Podaci o identifikaciji pojedinaca i entiteta treba da budu

standardizovani koliko god je to moguće. U odnosu na fizička lica, informacije moraju sadržavati određena imena (tamo gde je to primenljivo na izvornom jeziku) sa odgovarajućom transliteracijom kako je predviđeno putnim ispravama, pseudonimima, polom, datumom i mestom rođenja, državljanstvom i trenutnom adresom, matičnim brojem ili brojem pasoša. Što se tiče grupa, lica ili pravnih lica, podaci moraju sadržati puno ime, glavno mesto poslovanja, mesto registracije kancelarije, datum i broj registracije. U slučajevima kada sankcije ciljaju ne samo pojedinca, već i članove njegove porodice, u principu, njihova deca mlađa od 18 godina ne bi trebalo da budu meta.

- **Izvori informacija u svrhu sastavljanja crne liste.** Istraživanje sprovedeno za potrebe ovog koncept-dokumenta identifikovalo je dve vrste izvora koje nadležni organ može uzeti u obzir prilikom sastavljanja crne liste: interni izvori i spoljni izvori. Kosovska obaveštajna agencija, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo spoljnih poslova ulaze u prvu kategoriju izvora sa informacijama koje potonji poseduju kao rezultat svoje funkcije. S druge strane, u okviru spoljnih izvora, nadležni organ može pregledati verodostojne informacije koje su objavile ili pružile druge države. Ovde je vredno napomenuti da do sada ne postoji formalna procedura za razmenu informacija između država koje primenjuju zakonodavstvo Magnitskog i da bi svaki takav postupak trebalo da bilateralno raspravljaju i regulišu države koje sprovode zakonodavstvo kao i bilo koji drugi sporazum o bilateralnoj saradnji. Pored toga, države mogu dobiti informacije od nevladinih organizacija koje nadgledaju kršenje ljudskih prava. Konačno, sudski dokumenti i računi za finansijske transakcije mogu pružiti korisne informacije prilikom sastavljanja ove liste. Takođe, u zavisnosti od njihove verodostojnosti, razne vesti i novinski članci mogu se smatrati izvorima.
- **Uklanjanje sa spiska sankcija.** U slučajevima kada (i) postoje pouzdane informacije da lice nije uključeno u aktivnost za koju je sankcionisano; (ii) da je lice krivično gonjeno zbog delatnosti za koju su sankcije primenjene; pouzdano se ne bave kršenjem ljudskih prava i kada je (iv) ukidanje sankcija u interesu nacionalne bezbednosti Kosova; tada će zakon o ciljanim sankcijama protiv prekršilaca ljudskih prava odrediti njihovo uklanjanje sa crne liste od strane istog nadležnog organa radi uvrštavanja ovih lica na spisak.
- **Proceduralne garancije za izricanje sankcija.** Kao i svaka mera koja ograničava lična prava i slobode, izricanje i sprovođenje ciljanih sankcija prema ovom zakonu garantovaće pošteno i nepristrasno suđenje, pravo na efikasan pravni lek i proporcionalnost sankcije cilju sankcionog režima. Istovremeno, zakon će utvrditi mogućnost obeštećenja u slučaju pogrešne kazne.

- **Sudska revizija uključivanja na crnu listu.** Efikasnost režima sankcija može se dalje ojačati sudskim nadzorom. Sudska praksa Suda Evropske unije (ESP) u vezi sa restriktivnim merama koje je nametnula EU može biti korisna u obezbeđivanju osnovnih principa za sprovođenje režima sankcija i, samim tim, u poboljšanju njihove efikasnosti. Shodno tome, novi zakon će utvrditi mogućnost pobijanja odluke za stavljanje na crnu listu pred nadležnim sudom. Osiguravanje sudskog nadzora nad bilo kojom odlukom bilo koje vladine agencije kada ona utiče na lična prava ili slobode pojedinca trebalo bi da bude u skladu sa standardom zaštite ljudskih prava koji su postavili Savet Evrope i EU. Budući da Zakon Magnitskog utiče na strane državljane, isti sudski organ koji nadgleda sprovođenje prava i obaveza stranih državljana može preuzeti zadatak nadzora režima sankcija.
- **Izveštavanje Skupštini Kosova.** Da bi se izbegla proizvoljna upotreba ovlašćenja predviđenih ovim zakonom, biće obezbeđena obaveza Vlade Kosova da izveštava Skupštinu o spisku stranih sankcionisanih lica, kriterijumima, vrstama sankcija i licima protiv kojih su sankcije istekle.
- **Objava crne liste.** Praksa država u vezi sa objavljivanjem crne liste osoba protiv kojih su nametnute ciljane sankcije je nedosledna. Iako su neke države objavile crnu listu, neke druge su procenile da objavljivanje ove liste nije u javnom interesu. Koncept Dokument je identifikovao nekoliko praksi vezanih za objavljivanje crne liste. Praksa države izvora ovog zakona, na primer SAD, predviđa da je njegova crna lista javna. Pored SAD-a, Velika Britanija na javnim spiskovima imenuje osobe kojima se podležu finansijske sankcije, dok osobe kojima se zabranjuje ulazak nisu javno imenovane. Estonija, Litvanija i Letonija objavljuju svoju listu Magnitskog i odražavaju američku listu.

Novi zakon bi transponovao Odluku (CFSP) 2020/1999 i Uredbu EU 2020/1998, a zasnivao bi se na najboljim praksama zemalja razrađenih u ovom koncept dokumentu (videti sliku 6 dole).

Sledeća tabela predstavlja uporednu analizu zemalja koje su svoj pravni okvir upotpunile ciljanim sankcijama bilo usvajanjem prvog ili drugog modela.

Slika 6. Uporedna analiza zemalja koje su usvojile zakonodarstvo „Magnitsky“

DRŽAVA	ZAKONODAVSTVO	KRITERIJUMI ZA IZLAGANJE SANKCIJA	SANKCIJE	DELOKRUG ZAKONA
SAD	Sergei Magnitsky- Zakon o Vladavini Zakona i Odgovornosti (2012)	Stranac je odgovoran za pritvor, zlostavljanje ili smrt Sergeja Magnitskog, bio je umešan u pokušaje prikrivanja pravne odgovornosti za pritvor, zlostavljanje ili smrt Sergeja Magnitskog, imao je finansijsku korist od zadržavanja, zlostavljanja ili smrti Sergeja Magnitskog, ili je umešan u zločinačku zaveru koju je otkrio Sergej Magnitski. Stranac je odgovoran za vansudska ubistva, mučenja ili druga ozbiljna međunarodno priznata kršenja ljudskih prava počinjena nad pojedincima u stranoj državi koji žele: a) razotkriti nezakonite aktivnosti zvaničnika Vlade Ruske Federacije; b) da podržava, vrši, štiti i promoviše međunarodno priznata ljudska prava i slobode, kao što su sloboda veroispovesti, izražavanja, udruživanja, okupljanja i pravo na pravično suđenje i demokratske izbore; Stranac je delovao kao agent ili u njegovo ime za obavljanje bilo koje od aktivnosti opisanih u stavovima 1 i 2 (vidi gore).	Zamrzavanje imovine Odbijanje vize	Građani Ruske Federacije
Estonija	Zakon o obavezi napuštanja i zabrani ulaska (2016)	Stranac je učestvovao ili doprineo kršenju ljudskih prava u stranoj zemlji, što je rezultiralo smrću ili ozbiljnom povredom osobe, neosnovanom osudom osobe za delo inspirisano političkim motivima ili drugim teškim posledicama.	Odbijanje vize	Globalno

SAD	Globalni Akt 'Magnitsky' (2016)	Stranac je odgovoran za vansudska ubistva, mučenja ili druga ozbiljna međunarodno priznata kršenja ljudskih prava počinjena nad pojedincima u stranoj zemlji koji žele: a) razotkriti nezakonite aktivnosti državnih službenika; b) da podržava, vrši, štiti i promovira međunarodno priznata ljudska prava i slobode, kao što su sloboda veroispovesti, izražavanja, udruživanja, okupljanja i pravo na pošteno suđenje i demokratske izbore; Stranac je delovao kao agent ili u njegovo ime u obavljanju bilo koje od aktivnosti opisanih u stavu 1 (vidi gore); Stranac je državni službenik ili bliski saradnik državnog službenika koji je odgovoran ili saučesnik u naređivanju, kontroli ili na drugi način usmeravanju koruptivnih dela na visokom nivou, uključujući upotrebu dužnosti za ličnu korist, povezanu korupciju. vladinim ugovorima ili vađenjem prirodnih resursa, primanjem mita ili omogućavanjem ili prenošenjem proizvoda korupcije u strane jurisdikcije; Stranac je sponzorisao ili pružio finansijsku, materijalnu, tehnološku podršku ili je pružio robu ili usluge kao podršku aktivnosti opisanoj u stavu (3).	Zamrzavanje imovine Odbijanje vize	Globalno
Velika Britanija	Izmene i dopune Zakona 'Magnitsky' o krivičnim finansijama (2017)	Stranac je počinio ozbiljnu zloupotrebu ili kršenje ljudskih prava, poput mučenja, okrutnog, nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja osobe, na osnovu toga što je ta osoba tražila da ostvari, izvrši,	Zamrzavanje imovine	Globalno

Kanada	Zakon o pravosuđu za žrtve krumpiranih sranih zvaničnika (2017)	zaštiti ili promoviše ljudska prava ili je pokušala da razotkrije ilegalne aktivnosti bilo kog javnog zvaničnika.		
		Stranac je odgovoran za vanskuska ubistva, mučenja ili druga ozbiljna međunarodno priznata kršenja ljudskih prava počinjena nad pojedincima u stranoj zemlji koji žele: a) razotkriti nezakonite aktivnosti državnih službenika; b) da podržava, vrši, štiti i promoviše međunarodno priznata ljudska prava i slobode, kao što su sloboda veroispovesti, izražavanja, udruživanja, okupljanja i pravo na pošteno suđenje i demokratske izbore; Stranac je delovao kao agent ili u njegovo ime u obavljanju bilo koje od aktivnosti opisanih u stavu 1 (vidi gore); Stranac je državni službenik ili bliski saradnik državnog službenika koji je odgovoran ili saučesnik u naređivanju, kontroli ili na drugi način usmeravanju koruptivnih dela na visokom nivou, uključujući upotrebu dužnosti za ličnu korist, povezanu korupciju. vladinim ugovorima ili vađenjem prirodnih resursa, primanjem mita ili omogućavanjem ili prenošenjem proizvoda korupcije u strane jurisdikcije; Stranac je sponzorisao ili pružio finansijsku, materijalnu, tehnološku podršku ili je pružio robu ili usluge kao podršku aktivnosti opisanoj u stavu (3).	Zamrzavanje imovine Odbijanje vize	Globalno

Litvanija	Zakon o izmenama i dopunama člana 133 Zakona br. IX-2206 o pravnom statusu stranaca (2017)	Strani državljani počinio je teško ili ozbiljno krivično delo protiv osobe u stranoj državi, kršeći time univerzalna ljudska prava i slobode; je počinio krivično delo koruptivne prirode ili krivično delo sa naznakama pranja novca kako je definisano međunarodnim zakonima ili ugovorima Republike Litvanije; ili je na neki drugi način podsticao ili na drugi način učestvovao u izvršenju takvih krivičnih dela i / ili je iz tih razloga stranac stavljen na nacionalnu listu za neupisivanje u drugoj državi članici EU, član Evropskog trgovinskog udruženja Free ili mesto organizacija Severnoatlantskog pakta.		Globalno
Letonija	Parlamentarna rezolucija (2018)	Strani državljani predstavlja pretnju nacionalnoj bezbednosti ili javnoj politici Litvanije.		
Gibraltar	'Izmene Magnitsky' Zakona o prihodima od kriminala (2015)	Ciljana osoba počinila je ozbiljna kršenja ljudskih prava i zločine kao što su velike šeme finansijskih prevara i korupcija. Stranac je mučio ili na bilo koji drugi način postupao na okrutan i ponižavajući način osobu koja je nameravala da: (i) izlažu nezakonite aktivnosti koje je javni funkcioner ili bilo koje drugo lice preduzimalo u vršenju javne funkcije; (ii) sticanje, vršenje, zaštitu ili promociju osnovnih prava i sloboda. Stranac je mučio ili na drugi način postupao sa osobom na svirep i ponižavajući način iz bilo kog od gore navedenih razloga.	Odbijanje vize Zamrzavanje imovine	Lica umešana u smrt Sergija Magnitskog Globalno

Velika Britanija	Izmene 'Magnitsky' Zakona o sankcijama i zabrani pranja novca (2018)	Stranac je bio javni službenik ili je vršio bilo koju drugu javnu funkciju ili drugo lice koje nije spadalo u ovu gornju kategoriju kao rezultat insistiranja ili potvrde javnog zvaničnika ili drugog lica na javnoj funkciji. Stranac je počinio ozbiljna kršenja ljudskih prava koja uključuju: mučenje osobe koja je pokušala da razotkrije nezakonite aktivnosti javnog službenika ili mučenje osobe koja je od zvaničnika tražila zaštitu ljudskih prava ili osnovnih sloboda javnosti ili licu koje deluje u službenom svojstvu.	Odbijanje vize	Globalno
------------------	--	--	----------------	----------

Poglavlje 4: Identifikovanje i procena budućih uticaja

Ovo poglavlje predstavlja najvažnije uticaje koji su identifikovani u odnosu na opcije analizirane u ovom koncept dokumentu.

U međuvremenu, prilozi 1 do 4 predstavljaju procenu svih uticaja u skladu sa alatima za identifikovanje ekonomskih, socijalnih, ekoloških i osnovnih prava. Ovi alati su navedeni u Priručniku za izradu koncept dokumenta. Četiri priloga takođe pokazuju procenu značaja različitih uticaja i željeni nivo analize.

Sledeća tabela navodi najvažnije uticaje koji su identifikovani za prve dve opcije..

Slika 7: Najznačajniji uticaji identifikovani za kategoriju uticaja

Kategorije uticaja	Identifikovani relevantni uticaji
	Opcija 1
Ekonomski uticaji	Nema direktnih uticaja
Društveni uticaji	Nema direktnih uticaja
Uticaji na životnu sredinu	Nema direktnih uticaja
Uticaji na osnovna prava	- Imovinska prava i sloboda poslovanja - Smatra se da opcija 1, odnosno opcija bez promene, utiče na osnovna ljudska prava jer doprinosi amnestiji, a time i stimulisanju stranih prekršilaca. Dakle, Kosovo može propasti u svojoj odgovornosti da doprinese unutrašnjoj, ali i kolektivnoj bezbednosti.
Uticaj na pol	Nema direktnih uticaja
Uticaji socijalne jednakosti	Nema direktnih uticaja
Uticaji na mlade ljude	Nema direktnih uticaja
Uticaji na administrativni teret	Nema direktnih uticaja
Uticaj MSP	Nema direktnih uticaja

Najvažniji uticaji koji se mogu pojaviti ako se odluči da se problem identifikovan u ovom koncept dokumentu reši zakonskim promenama u sledećoj tabeli. Ova razrada primenjivaće se istovremeno na opcije 2 i 3.

Slika 8: Najznačajniji uticaji identifikovani za kategoriju uticaja za opcije 2 i 3

Kategorije uticaja	Identifikovani relevantni uticaji – opcije 2 i 3
Ekonomski uticaji	Nema direktnih uticaja
Društveni uticaji	Nema direktnih uticaja
Uticaji na životnu sredinu	Nema direktnih uticaja
Uticaji na osnovna prava	<i>- Imovinska prava i sloboda poslovanja -</i> Opcija promene pravnog okvira Republike Kosovo, kako je predstavljena u ovom dokumentu, smatra se da ima uticaja na imovinska prava stranaca koji krše osnovna ljudska prava i njihovu slobodu poslovanja. Da bi se analizirao uticaj koji rezultira izricanjem ciljanih sankcija na ove prekršiće, u kontekstu analize u ovom koncept dokumentu, eminentni slučajevi su razrađeni sudskom praksom Evropskog suda pravde iz kojih su izvedeni neki principi koji vredi razmotriti u slučaju regulacije i izricanja ciljanih sankcija. Tako se spojeni slučaj, C-402/05 P i C-415/05 P²⁶ poznat kao Kadi I, koji se saslušao pred Evropskim sudom, bavi žalbom dve osobe koje su bile meta ciljanih sankcija, posebno zamrzavanje imovine, od strane Evropske unije, nakon što je identifikovana kao potencijalna podrška Al-Kaidi. Sud je u ovom slučaju utvrdio da je povređeno pravo podnosilaca zahteva na imovinu. S tim u vezi, Sud je došao do nalaza: - Pravo na imovinu je veoma važno, ali nije apsolutno; - Pravo na imovinu treba posmatrati u odnosu na njegovu funkciju u društvu i može biti ograničeno iz razloga od javnog interesa; - Ograničenje, u odnosu na razlog ograničenja, ne bi trebalo da bude nesrazmerno i nepristupačno tako da ošteti suštinu prava svojine;

²⁶ Pogledajte:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=67611&pageIndex=0&doclang=EN&mode.>

	- Da bi se procenile granice svojinskih prava, treba razmotriti Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Protokol I, član 1, koji predviđa ovo pravo; - mora se uspostaviti ravnoteža između javnog i ličnog interesa pojedinca; - U vezi sa konkretnim slučajem, na osnovu zahteva osobe, može se odlučiti da se ne podiže imovina koja je neophodna za zadovoljenje osnovnih potreba kao što su: hrana, lekovi, stanarina, porezi itd.; - Primenljivi postupci treba da budu takvi da razumno omogućavaju napadnutoj osobi da svoju zabrinutost reši pred nadležnim organom. Slično tome, slučaj, rasti T-306/01²⁷ (<i>Ahmed Ali Jusuf i Al Barakaat International Foundation protiv Saveta Evropske unije</i>)²⁸ odnosi se na sankcije za veze sa terorističkim grupama, koje je Evropska unija nametnula fizičkim i pravnim licima, što je podrazumevalo i zamrzavanje imovina kao sankcija. Oni su se žalili nadležnom sudu Evropske unije. Povodom navoda o povredi imovinskih prava, sud je utvrdio sledeće: - Pravo svojine spada u delokrug međunarodnog prava i samo proizvoljno odstupanje od njega smatralo bi se suprotnim normama jus cogens. - Zamrzavanje imovine, za razliku od oduzimanja, ne utiče suštinski na pravo vlasništva, već samo napada upotrebu imovine; - Postoje mehanizmi za periodično preispitivanje potrebe za uvedenim sankcijama; - Stranka može u bilo kom trenutku podneti svoj slučaj na uvid nadležnim organima. Sud je utvrdio da sankcija preduzeta u ovom slučaju nije proizvoljno, neprimereno ili nesrazmerno mešanje u pravo na imovinu.
--	--

²⁷ Pogledajte:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=59905&pageIndex=0&doclang=en&mode>.

²⁸ Pogledajte:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=59905&pageIndex=0&doclang=en&mode>.

Dalje u slučaju T - 256/11²⁹, C - 220/14 P (*Ahmed Abdelaziz Ezz i drugi protiv Saveta*)³⁰ ispituje se zakonitost sankcija izrečenih osobi za koju se smatra da je prisvojila egipatska državna sredstva. Prema Savetu Evropske unije, ova zloupotreba bila je toliko teška da je egipatskom narodu oduzela blagodati održivog ekonomskog i socijalnog razvoja i potkopala demokratski proces u zemlji. U međuvremenu, sud je u ovom slučaju došao do sledećih zaključaka u vezi sa pravom na imovinu:

Ograničenje u ostvarivanju prava svojine u svakom slučaju mora ispunjavati tri uslova:

- Izrečene restriktivne mere moraju imati pravni osnov;
- Ograničenje treba da se odnosi na cilj od opšteg interesa koji je kao takav prepoznala Evropska unija. Ovaj cilj treba da bude podrška demokratiji, vladavini zakona i ljudskim pravima, kao i održivi razvoj zemalja u razvoju sa osnovnim ciljem iskorenjivanja siromaštva;
- Potvrđeno da bi ograničenje trebalo da bude samo onoliko koliko je potrebno i proporcionalno cilju koji se želi postići.
- Potvrđeno da se izricanjem restriktivnih mera treba rukovoditi principom proporcionalnosti.

Slučaj T-715/14 (*Rosneft protiv Saveta Evropske unije*)³¹ je nedavno i smatra se prilično važnim u kontekstu ciljanih sankcija Evropske unije. U ovom slučaju rešavalo se pravo na imovinu, ali i sloboda poslovanja. Činjenice slučaja govore za Rosneft, rusku kompaniju, koja se žalila nadležnom sudu Evropske unije protiv restriktivnih mera koje su joj izrečene. Sud je u ovom novom slučaju potvrdio da:

- pravo svojine i sloboda poslovanja nisu apsolutni i mogu biti ograničeni iz razloga od javnog interesa;
- Mora se poštovati načelo proporcionalnosti - preduzete mere koje utiču na imovinska prava moraju biti

²⁹ Pogledajte: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62011TJ0256&from=HR>

³⁰ Pogledajte: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62011TJ0256&from=HR>

³¹ Pogledajte:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=205646&pageIndex=0&doclang=en&mode>

	odgovarajuće predviđenom cilju i ne smeju ići dalje od onoga što je neophodno. - <i>Pravo na efikasnu sudsku zaštitu i pristup podacima</i> - Ocenjeno je da opcija 3 koncept dokumenta ima potencijalni uticaj na pravo na efikasnu sudsku zaštitu i pristup podacima. U službi analize zajedno sa ovim koncept dokumentom, praksa Suda Evropske unije je takođe pregledana u pogledu prava o kojima je reč, kako bi se izvukla razmatranja koja treba uzeti u obzir prilikom izrade zakona u vezi sa ciljanim sankcijama za strane prestupnike. Primećuje se da se pravo na efikasnu sudsku zaštitu i pristup podacima takođe široko bavi sudskom praksom Evropskog suda pravde. Prethodno razrađeni slučaj T-715/14, pored prava na imovinu, sadrži i nalaze u vezi sa efikasnom sudskom zaštitom. Ovde je podnosilac zahteva, Rosneft, obelodanio pred sudom navod da mu izrečene sankcije nisu u skladu sa obavezom da obrazloži i, shodno tome, obezbedi pravo na odgovarajući postupak i efikasnu sudsku zaštitu. Prema Rosnjeftu, obrazloženja navedena u aktu kojim se cilja nisu dovoljna da osiguraju preispitivanje zakonitosti sankcija protiv njega. Takođe je naglasio da je u vrlo kratkom vremenu bio prinuđen da se suprotstavi merama i dok su mu sankcije primenjivane tokom celog postupka pred sudom. S tim u vezi, sud je utvrdio: - Obrazloženje za izricanje ciljanih sankcija trebalo bi da bude razrađeno na takav način da omogući uključenim subjektima da jasno razumeju razloge i procene da li je vredno osporiti izrečenu sankciju na sudu; - Okolnosti slučaja određuju šta je uključeno u svaku obrazloženje; - Da li je obrazloženje dovoljno procenjuje se ne samo u smislu obima već i sadržaja i svih relevantnih pravnih pravila;
--	--

- Poštovanje prava na zaštitu uključuje pravo na saslušanje i pravo na pristup dosijeu, a podleže legitimnim interesima u održavanju poverljivosti.
- Glavni razlozi koji se odnose na bezbednost Evropske unije ili država članica mogu ograničiti otkrivanje informacija ili dokaza oštećenoj strani.
- Pravo na odbranu ne znači da svi nepoverljivi dokumenti treba da budu obelodanjeni sankcionisanoj stranci bez njegovog / njenog zahteva, sve dok je on / ona obelodanila dovoljno podataka koji će mu / joj pružiti prostor da izrazi svoje stavove.

U slučaju T-423/13 (*Good Luck Shipping LCC protiv Saveta Evropske unije*)³² sud je utvrdio da Savet nije pružio osnovane razloge za odluku o zamrzavanju imovine privatne prevoznice kompanije sa sedištem u Dubaiju.

U ovoj presudi, Sud je prvobitno potvrdio da bi stranka trebalo da bude obavestena o razlozima za uvrštavanje na listu ciljanih sankcija i da ima pravo da efikasno iznese svoj stav po tom pitanju.

Sud je takođe utvrdio da:

- Dužnost je nadležnog organa Evropske unije da u slučaju prigovora utvrdi da su razlozi na koje se oslanjao prilikom izricanja restriktivnih mera protiv dotičnog lica osnovani;
- Po pravilu, zakonitost spornih mera može se oceniti samo na osnovu elemenata činjenica i zakona na osnovu kojih su izrečene, a ne na osnovu informacija do kojih je došlo saznanjem institucije Evropske unije nakon usvajanja tih mera.

Slučaj T - 307/12 i T - 408/13 (*Adib Maialeh protiv Saveta Evropske unije*)³³ ispituje zakonitost restriktivnih mera izrečenih pojedincu koji je smatran odgovornim za pružanje ekonomske i finansijske podrške sirijskom režimu kao guverner Centralne banke Sirije. Presuda opisuje i ponovo potvrđuje sledeće principe:

³² Pogledajte: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62013TJ0423&from=EN>

³³ Pogledajte: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62012TJ0307&from=EN>

	- Subjekt koji izriče restriktivne mere dužan je da lice kome su mere namenjene obavesti o konkretnim razlozima zbog kojih su mere protiv njega morale biti odobrene i da utvrdi činjenična i pravna pitanja koja čine pravni osnov za mere o kojima je reč. - Pod izgovorom opšte sigurnosti dozvoljeno je zabraniti otkrivanje određenih informacija. - Savet dostavlja svoju odluku dotičnoj sankcionisanoj osobi, uključujući razloge za njegovo / njeno uvrštavanje na spisak, bilo direktno, ako je adresa poznata, bilo objavljivanjem obaveštenja, pružajući priliku da iznese svoje stavove. - Prema sudskoj praksi, poštovanje prava na odbranu, a posebno pravo na saslušanje, u vezi sa restriktivnim merama, ne zahteva od vlasti Evropske unije da joj saopšte razloge za navođenje prirodnih ili pravno lice. u pitanju pre nego što ga uvrsti na spisak za izricanje restriktivnih mera. - Pravo na saslušanje pre usvajanja akata koji sadrže restriktivne mere prema licima koja su već obuhvaćena pretpostavlja da je Savet dobio nove dokaze protiv tih lica. - Uzimajući u obzir gore navedene slučajeve pred Sudom Evropske unije i druge slučajeve koji podržavaju ove nalaze, možemo proceniti da treća opcija ovog koncept dokumenta može imati uticaja na ljudska prava i slobode kao što su: imovinsko pravo, sloboda poslovanja, zatim pravo na efikasnu sudsku zaštitu i pristup podacima. Međutim, prema Sudu Evropske unije, ta prava mogu biti ograničena, pod uslovom da ograničenja odgovaraju ciljevima javnog interesa i ne predstavljaju nesrazmerno i nepodnošljivo mešanje u nameru koja se teži na štetu same supstance zagaranтованиh prava.
Rodni uticaj	Nema direktnih uticaja
Uticaji socijalne jednakosti	Nema direktnih uticaja
Uticaji na mlade ljude	Nema direktnih uticaja

Uticaji na administrativni teret	Nema direktnih uticaja
Uticaj MSP-a	Nema direktnih uticaja

Poglavlje 4.1: Izazovi sa prikupljanjem podataka

Tokom izrade koncept dokumenta, nisu predstavljeni značajniji izazovi u prikupljanju podataka. Međutim, ovaj koncept dokument je izrađen tokom perioda ograničenja zbog pandemije COVID-19, usled čega su sastanci radne grupe i drugih relevantnih aktera bili ograničeni. S tim u vezi, potrebne informacije za razvoj analize i izrade ovog koncept dokumenta pružaju se putem istraživanja u elektronskoj formi, u smislu postojećeg domaćeg zakonodavstva, prakse drugih država i pravnih akata međunarodne jurisprudencije. Pored toga, pruženi su veoma dragoceni podaci zahvaljujući drugim relevantnim saradnicima, naime međunarodnim partnerima u ovom procesu.

Poglavlje 5: Komunikacija i konsultacija

Ovo poglavlje predstavlja sprovedeni plan komunikacionih i konsultativnih aktivnosti za ovaj koncept dokument. Većina internih zainteresovanih strana (onih predstavljenih na slici 4 poglavlja o definiciji problema) bili su delo radne grupe i izradili su dokument ili su konsultovani tokom izrade dokumenta.

Preliminarne konsultacije u skladu sa Poslovníkom Vlade sprovedene su od 14. januara do 4. februara 2021. U ovoj fazi primljeni su komentari od: Pravne kancelarije Kancelarije premijera, Agencije za ravnopravnost polova, Kosovske policije i kancelarije EU na Kosovu. Njihovi konkretni komentari biće predstavljeni u izveštaju o javnim konsultacijama, koji takođe navodi da li su uzeti u obzir ili ne. Tokom faze javnih konsultacija dobili smo samo jedan komentar od NVO Kosumatori i njihovi komentari su uzeti u obzir.

Ovaj koncept dokumenat je takođe pokrenut na mrežnoj platformi za javne konsultacije od 16.02.2021 do 10.03.2021. kojim su od NVO „Konsumatori“ primljeni konkretni komentari i koji su se uzeli u obzir.

Slika 9: Sažetak komunikacionih i konsultativnih aktivnosti izvedenih za koncept dokument

Ij procesa konsultacija je bila:

Dobijanje mišljenja zainteresovanih strana u vezi sa novom politikom uopšte, kao i sa određenim merama i naročito sa ostalim njenim elementima (za više videti poglavlje 3 ovog dokumenta - Opcije).

Glavni cilj	Ciljna grupa	Aktivnost	Komunikacija/ obaveštenje	Indikativni rok	Neophodan budžet	Odgovori osoba
Consultacije sa relevantnim institucijama	Kosovske institucije	Preliminarne konsultacije	Putem e-maila	Januar, 2021	Administrativni troškovi	Lulzim Beqiri, M.
Consultacije sa poljnim zainteresovanim stranama	Sve zainteresovane strane	Objavljivanje konsultacija na portalu za javne konsultacije	Putem platforme	Februar - Mars, 2021	Administrativni troškovi	Lulzim Beqiri, M.
Consultacije sa poljnim zainteresovanim stranama	Sve zainteresovane strane	Javna konsultacija	Putem e-maila	Februar - Mars, 2021	Administrativni troškovi	Lulzim Beqiri, M.

Poglavlje 6: Upoređivanje opcija

Da bi se rešilo problem postavljen u ovom koncept dokumentu, razmotrene su tri opcije: opcija bez promene, opcija za poboljšanje primene trenutnog pravnog okvira i opcija sa zakonskim promenama. Budući da su sve tri opcije detaljno razmotrene u poglavlju 3, ovaj deo koncept dokumenta će se ukratko fokusirati na njihovo poređenje uzimajući u obzir njihove prednosti i nedostatke i oslanjajući se na višekriterijumsku analizu. Kriterijumi koji su uzeti u obzir su sledeći:

- Promocija i zaštita ljudskih prava
- Utvrđivanje prisustva stranih lica umešanih u teška kršenja ljudskih prava i ozbiljnu korupciju
- Mogućnost sankcionisanja stranih osoba umešanih u teška kršenja ljudskih prava i ozbiljnu korupciju
- Troškovi za primenu opcije.

Opcija 1 koja ne predlaže bilo kakvu promenu, već predviđa očuvanje statusa quo, ne sadrži nikakve koristi. Usvajanjem ove opcije, nedostatak pravne osnove za izricanje ciljanih sankcija prekršiocima ljudskih prava i dalje će biti izraženi problem. Shodno tome, neće biti primećen napredak u promociji i zaštiti ljudskih prava. U isto vreme, i dalje će ostati prisutni izazovi u vezi sa utvrđivanjem prisustva osoba umešanih u teška kršenja ljudskih prava i dela ozbiljne korupcije, nemogućnost njihovog kažnjavanja, moguće podsticanje ovih lica da nastave nezakonita dela.

Kao rezultat, potencijalno, ugrožavanje nacionalne bezbednosti, spoljne politike i legitimne ekonomije Kosova ostaće problematično. Čini se da je činjenica da ova opcija ne zahteva nikakve dodatne troškove jedina njegova korist.

U poređenju sa prvom opcijom, očekuje se da druga opcija, koja predlaže dopunu Zakona o strancima sankcijama usmerenim na strane prekršioca ljudskih prava, ponudi veće koristi. U početku će dopunjavanje postojećeg pravnog okvira dodatnim sankcijama usmerenim na strane prekršioca ljudskih prava nesumnjivo imati pozitivan uticaj na promociju i zaštitu ljudskih prava. Istovremeno, upotpunjavanje pravnog okvira takvim sankcijama uključuje uspostavljanje struktura i postupaka koji će omogućiti identifikaciju i kažnjavanje stranih lica umešanih u kršenja ljudskih prava i dela ozbiljne korupcije. Ipak, ovde je vredno napomenuti da delokrug Zakona o strancima, koji se predlaže da se promeni ovom opcijom, prevazilazi ciljane sankcije protiv kršilaca ljudskih prava. Prema tome, dopunjavanje Zakona o strancima odredbama „magnitske“ prirode može dovesti do prekomerne složenosti zakona, ugrožavajući tako dvosmislenost u primeni njegovih odredbi.

Konačno, očekuje se da će treća opcija ponuditi najveće koristi povezane sa identifikovanim problemom. Prvo, usvajanje zakona „Magnitskog“ obeshrabrilo bi kršitelje ljudskih prava da pokušaju da uđu na teritoriju Kosova ili ovde obavljaju svoju ekonomsku aktivnost. Usvajanje takvog zakona šalje snažnu poruku o posvećenosti Kosova promociji i zaštiti ljudskih prava. Vredi napomenuti da radna grupa smatra da je jedna od najvažnijih blagodati usvajanja treće opcije činjenica da bi Kosovo postalo model u regionu i šire za zaštitu i ispitivanje ljudskih prava. Pored toga, usvajanje zakona „Magnitski“ omogućilo bi identifikaciju stranih lica prisutnih na teritoriji Kosova, osoba umešanih u ozbiljna kršenja ljudskih prava i dela ozbiljne korupcije. Podsećamo da trenutno broj takvih osoba na Kosovu ostaje nepoznat upravo zbog nedostatka zakona „Magnitski“. Dalje, pored identifikacije, zakonodavstvo „Magnitski“ bi kosovskim institucijama dalo ovlašćenje da izriču ciljane sankcije osobama koje su umešane u ozbiljna kršenja ljudskih prava i dela ozbiljne korupcije. Ove sankcije ne bi samo očuvale nacionalnu bezbednost i spoljnu politiku Kosova, već bi izbegle i ugrožavanje legitimne ekonomije zemlje. Na kraju, vredi napomenuti da su troškovi primene ove opcije uglavnom administrativni, troškovi koji su povezani sa izradom novog zakona ili izmenama zakona o strancima.

U ovaj koncept dokument slede planovi za primenu druge opcije koja predviđa poboljšanje primene trenutnog pravnog okvira i treće opcije koja predviđa dopunu pravnog okvira ciljanim sankcijama za kršitelje ljudskih prava. Naravno, koncept dokument ne pruža plan primene prve opcije, jer ova opcija omogućava skladištenje statusa kuo. Na kraju, koncept dokument upoređuje tri opcije na osnovu višekriterijumske analize i uzimajući u obzir njihove planove primene.

Poglavlje 6.1: Planovi primene za različite opcije

Slika 10: Plan primene za opcije 2 i 3

Svrha politike								Cifra očekivanih troškova	
Strateški cilj	Jačanje države, unapređenje demokratije, borba protiv negativnih pojava, posebno kriminala i korupcije								
	Proizvodi, aktivnosti, godina i odgovorna organizacija / odeljenje								
Specifični cilj 1 Do kraja 2023. godine Kosovo ima potrebnu infrastrukturu da spreči ili cilijano sankcioniše prisustvo stranih lica umešanih u ozbiljna kršenja ljudskih prava.	Proizvod Zakon o izmenama i dopunama Zakona o strancima ili novi zakon		God.1	God.2	God.3	God.4	God.5	Odgovorna institucija / odeljenje	
		Aktivnost 1.1.1 Izrada zakona	x					MP	
		Aktivnost 1.1.2 Konsultacija sa zakonom	x					MP	
		Aktivnost 1.1.3 Dostavljanje zakona institucijama nadležnim za sprovođenje	x					MP	
		Aktivnost 1.1.4 Obuka službenika uključenih u sprovođenje		x	x	x	x		
		Aktivnost 1.1.5		x	x	x	x		

		Umrežavan je sa drugim državama i međunarod nim organizacij ama za sprovođenj e zakona							
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

Poglavlje 6.2: Tabela poređenja sa sve tri opcije

Slika 11: Upoređivanje opcija

Sredstvo za upoređivanje: Višekriterijumska analiza			
Relevantni uticaji	Opcija 1: Nema promene	Opcija 2: Izmeniti i dopuniti postojeći pravni okvir	Opcija 3: Usvojiti poseban zakon kojim se nameću ciljane sankcije protiv stranih kršilaca ljudskih prava
Promocija i zaštita ljudskih prava	---	+	+++
Utvrdjivanje prisustva stranih lica umešanih u teška kršenja ljudskih prava i ozbiljnu korupciju	-	-	+++

Mogućnost sankcionisanja stranih osoba umešanih u teška kršenja ljudskih prava i ozbiljnu korupciju	-			-			+++		
Troškovi za primenu opcije	++			-+			-+		
Procena očekivanog budžetskog uticaja	God.1	God.2	God.3	God.1	God.2	God.3	God.1	God.2	God.3
Zaključak	Ne preporučuje se			Ne preporučuje se			Preporučuje se		

Poglavlje 7: Zaključci i sledeći koraci

Na osnovu gore navedenog, radna grupa smatra da je opcija 3 predstavljena u ovom poglavlju 3 ovog koncept dokumenta u mnogim aspektima najprikladnija opcija za postizanje vladinih ciljeva. Stoga se Vladi Republike Kosovo predlaže da odobri ovaj koncept sa preporučenom opcijom 3, odnosno izrada novog zakona o izricanju ciljanih sankcija stranim kršiocima ljudskih prava i sprovođenje drugih aktivnosti predviđenih planom sprovođenja naveden u nastavku.

Slika 612: Plan za primenu željene opcije

Svrha politike	Ciljne sankcije za kršioca ljudskih prava							Cifra očekivanih troškova	
Strateški cilj	Jačanje države, unapređenje demokratije, borba protiv negativnih pojava, posebno kriminala i korupcije								
	Proizvodi, aktivnosti, godina i odgovorna organizacija / odeljenje								
Specifični cilj 1 Do kraja 2023. godine Kosovo ima potrebnu infrastrukturu da spreči ili ciljno sankcioniše	Proizvod Zakon o izmenama i dopunama Zakona o								
			God.1	God.2	God.3	God.4	God.5	Odgovorna institucija / odeljenje	
		Aktivnost 1.1.1 Izrada zakona	x					MP	

	Aktivnost 1.1.2 Konsultacija sa zakonom	x					MP	
	Aktivnost 1.1.3 Dostavljanje zakona institucijama nadležnim za sprovođenje	x					MP	
	Aktivnost 1.1.4 Obuka službenika uključenih u sprovođenje		x	x	x	x		
	Aktivnost 1.1.5 Umrežavanj e sa drugim državama i međunarod nim organizacija ma za sprovođenje zakona		x	x	x	x		

Poglavlje 7.1: Odredbe za praćenje i procenu

Sprovođenje aktivnosti predviđenih Akcionim planom, ali i ovim zakonom uopšte, nadgledaće Ministarstvo pravde. 2026. godine predviđeno je da se pripremi ex-post izveštaj, koji će odražavati nalaze sprovođenja i informisati buduće kreiranje politike u ovoj oblasti.

Prilog 1: Obrazac za procenu ekonomskog uticaja

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i / ili pojedinaca	Očekivana korist ili cena uticaja	Poželjni nivo analize
		Da	Ne			
Poslovi ³⁴	Da li će se povećati trenutni broj radnih mesta?		x	Visoko/Nisko	Visoko/Nisko	
	Da li će trenutni broj radnih mesta biti smanjen?		x			
	Da li će to uticati na nivo plaćanja?		X			
	Da li će to uticati na lakoću pronalaska posla?		X			
Poslovanje	Da li će to uticati na pristup finansijama za poslovanje?		X			
	Da li će određeni proizvodi napustiti tržište?		X			
	Da li će određeni proizvodi biti dozvoljeni na tržištu?		X			
	Da li će preduzeća biti prisiljena da se zatvore?		X			
Administrativni teret	Da li će se otvarati nova preduzeća?		X			
	Da li će preduzeća biti primorana da ispune svoje nove obaveze u pogledu informacija?		X			
	Da li su pojednostavljene obaveze pružanja informacija preduzećima?		X			

³⁴ Kada to utiče na radna mesta, biće i socijalnih uticaja.

Trgovina	Da li se očekuje da će se trenutni tokovi uvoza promeniti?	X				
Prevoz	Da li se očekuje da će se trenutni izvozni tokovi promeniti?	X				
	Da li će to uticati na način prevoza putnika i / ili robe?	X				
	Da li će doći do promene vremena potrebnog za prevoz putnika i / ili robe?	X				
	Da li se očekuje da kompanije ulažu u nove aktivnosti?	X				
Investicije	Da li se očekuje da će kompanije otkazati ili odložiti investicije?	X				
	Da li će se povećati ulaganja iz dijaspore?	X				
	Da li će se ulaganja iz dijaspore smanjiti?	X				
	Da li će se povećati direktne strane investicije?	x				
	Da li će se smanjiti direktne strane investicije?	x				
	Da li će se povećati poslovna cena proizvoda, poput električne energije?	x				
Konkurentnost	Da li će se cena poslovnih inputa, poput električne energije, smanjiti?	x				
	Da li će se verovatno promovisati inovacije i istraživanja?	x				
	Da li će inovacije i istraživanja biti ometene?	x				
	Da li su kompanije uglavnom pogođene MSP?	x				

KONCEPT DOKUMENT O CILJNIM SANKCIJAMA PROTIV KRŠIOCA LJUDSKIH PRAVA (Globalni akt 'Magnitsky')

Cene i konkurencija	Da li će se povećati broj dobara i usluga dostupnih preduzeću ili potrošačima?		x			
	Da li će se smanjiti broj dobara i usluga dostupnih preduzeću ili potrošačima?		x			
	Da li će se cene postojećih roba i usluga povećati?		x			
	Da li će cene postojeće robe i usluga pasti?		x			
Regionalni ekonomski uticaji	Da li će to uticati na bilo koji određeni poslovni sektor?		x			
	Da li je ovaj sektor koncentrisan u određenom regionu?		x			
Opšti ekonomski razvoj	Da li će to uticati na budući ekonomski rast?		x			
	Može li to uticati na stopu inflacije?		x			

Prilog 2: Obrazac procene socijalnih uticaja

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i / ili pojedinaca	Očekivana korist ili cena uticaja	Poželjni nivo analize
		Da	Ne			
Poslovi ³⁵	Da li će se povećati trenutni broj radnih mesta?		x			
	Da li će trenutni broj radnih mesta biti smanjen?		x			
	Da li su to pogođena poslovima u određenom poslovnom sektoru?		x			
	Da li će to imati uticaja na nivo plaćanja?		x			
	Da li će to uticati na lakše pronalaženje posla?		x			
Regionalni socijalni uticaji	Da li su socijalni uticaji koncentrisani u određenom regionu ili gradu?		x			
Uslovi rada	Da li su ugrožena prava radnika?		x			
	Da li su predviđeni ili ukinuti standardi za rad u opasnim uslovima?		x			
	Da li će to uticati na to kako se razvija socijalni dijalog između zaposlenih i poslodavaca?		x			
Socijalno uključivanje	Da li će to imati uticaja na siromaštvo?		x			
	Da li je pogođen pristup šemama socijalne zaštite?		x			
	Da li će se cena osnovnih dobara i usluga promeniti?		x			

³⁵ Kada to utiče na radna mesta, biće i ekonomskih uticaja.

Obrazovanje	Da li će to uticati na finansiranje ili organizaciju šema socijalne zaštite?		X				
	Da li će to imati uticaja na osnovno obrazovanje?		X				
	Da li će to imati uticaja na srednje obrazovanje?		X				
	Da li će to imati uticaja na visoko obrazovanje?		X				
	Da li će to uticati na stručno osposobljavanje?		X				
	Da li će to uticati na obrazovanje radnika i celoživotno učenje?		X				
	Da li će to imati uticaja na organizaciju ili strukturu obrazovnog sistema?		X				
	Da li će to imati uticaja na akademsku slobodu i samoupravu?		X				
	Da li opcija utiče na kulturnu raznolikost?		X				
	Da li opcija utiče na finansiranje kulturnih organizacija?		X				
Kultura	Da li opcija utiče na mogućnosti da ljudi iskoriste kulturne aktivnosti ili učestvuju u njima?		X				
	Da li opcija utiče na očuvanje kulturnog nasleđa?		X				
	Da li opcija utiče na sposobnost građana da učestvuju u demokratskom procesu?		X				
	Da li se prema svakoj osobi postupa jednako?	X					
Upravljanje	Da li će javnost biti bolje informisana o određenim pitanjima?	X					

Javno zdravlje i sigurnost ³⁶	Da li opcija utiče na način funkcionisanja političkih partija?		X				
	Da li će to imati uticaja na civilno društvo?		X				
	Da li će to imati uticaja na život ljudi, kao što su očekivano trajanje života ili stopa smrtnosti?		X				
	Da li će to uticati na kvalitet hrane?		X				
	Da li će se rizik po zdravlje zbog štetnih materija povećavati ili smanjivati?		X				
	Da li će doći do zdravstvenih efekata zbog promena nivoa buke ili kvaliteta vazduha, vode i / ili tla?		X				
	Da li će doći do zdravstvenih efekata zbog promena u upotrebi energije?		X				
	Da li će doći do zdravstvenih efekata zbog promena u odlaganju otpada?		X				
	Da li će to uticati na način života ljudi, poput nivoa interesovanja za sport, promene u ishrani ili promene u upotrebi duvana ili alkohola?		X				
	Postoje li određene grupe koje se suočavaju sa mnogo većim rizicima od ostalih (određenih faktorima, kao što su starost, pol, invalidnost, socijalna grupa ili region)?		X				
Zločin i sigurnost	Da li su to pogođene šanse za hvatanje kriminalaca?		X				

³⁶ Kada to utiče na javno zdravlje i bezbednost, tada redovno ima uticaje na životnu sredinu.

KONCEPT DOKUMENT O CILJNIM SANKCIJAMA PROTIV KRŠIOCA LJUDSKIH PRAVA (Globalni akt Magriisky)

	Da li je to pogođeno potencijalnom dobiti od zločina?		x			
	Da li utiče na nivo korupcije?		x			
	Da li je to pogođeno kapacitetom za sprovođenje zakona?		x			
	Da li ima uticaja na prava i sigurnost žrtava zločina?		x			

Prilog 3: Obrazac za procenu uticaja na životnu sredinu

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i / ili pojedinaca	Očekivana korist ili cena uticaja	Poželjni nivo analize
		Da	Ne			
Stabilna klima i životna sredina	Da li će to uticati na emisiju gasova sa efektom staklene bašte (ugljen-dioksid, metan, itd.)?		x			
	Da li će to uticati na potrošnju goriva?		x			
	Da li će se promeniti raznolikost resursa koji se koriste za proizvodnju energije?		x			
	Da li će doći do promena cena ekološki prihvatljivih proizvoda?		x			
	Da li će određene aktivnosti postati manje zagađujuće?		x			
Kvalitet vazduha	Da li će to uticati na emisiju zagađivača vazduha?		x			
Kvalitet vode	Da li opcija utiče na kvalitet slatke vode?		x			
	Da li opcija utiče na kvalitet podzemnih voda?		x			
	Da li opcija utiče na izvore vode za piće?		x			
Kvalitet zemljišta i korišćenje zemljišta	Da li će to uticati na kvalitet zemljišta (u vezi sa zakiseljavanjem, zagađenjem, upotrebom pesticida ili herbicida)?		x			
	Da li će to imati uticaja na eroziju tla?		x			
	Da li će se zemljište izgubiti (izgradnjom, itd.)?		x			

	Da li će se zemljište dobiti (dekontaminacijom, itd.)?		x				
	Da li će doći do promene u korišćenju zemljišta (npr. Od korišćenja šuma do poljoprivredne ili urbane upotrebe)?		x				
Otpad i reciklaža	Da li će se količina nastalog otpada promeniti?		x				
	Da li će se način na koji se postupa sa otpadom promeniti?		x				
	Da li će to imati uticaja na mogućnosti recikliranja otpada?		x				
Korišćenje resursa	Da li opcija utiče na upotrebu obnovljivih izvora (riblji fond, hidroenergija, sunčeva energija, itd.)?		x				
	Da li opcija utiče na upotrebu resursa koji se ne mogu obnoviti (podzemne vode, minerali, uglji itd.)?		x				
	Da li će to uticati na verovatnoću opasnosti, poput požara, eksplozija ili nesreća?		x				
Nivo opasnosti po životnu sredinu	Da li će to uticati na spremnost u slučaju prirodnih katastrofa?		x				
	Da li je pogođena zaštitna društva od prirodnih katastrofa?		x				
	Da li će to imati uticaja na zaštićene ili ugrožene vrste ili područja na kojima žive?		x				
Biodiverzitet, flora i fauna	Da li će to biti pogođeno veličinom ili vezom između područja prirode?		x				
	Da li će to uticati na broj vrsta na određenom području?		x				

KONCEPT DOKUMENT O CILJNIM SANKCIJAMA PROTIV KRŠIOCA LJUDSKIH PRAVA (Globalni akt Magnitsky)

Dobrobit životinja	Da li će to uticati na tretman životinja?		x				
	Da li će to uticati na zdravlje životinja?		x				
	Da li će to uticati na kvalitet i sigurnost stočne hrane?		x				

Prilog 4: Obrazac procene uticaja osnovnih prava

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i / ili pojedinaca	Očekivana korist ili cena uticaja	Poželjni nivo analize
		Da	Ne			
Dostojanstvo	Da li opcija utiče na dostojanstvo ljudi, njihovo pravo na život ili integritet osobe?		x			
	Da li opcija utiče na pravo na slobodu pojedinaca?		x			
Sloboda	Da li opcija utiče na pravo osobe na privatnost?	x		U	L	U
	Da li opcija utiče na pravo na brak ili zasnivanje porodice?		x			
	Da li opcija utiče na pravnu, ekonomsku ili socijalnu zaštitu pojedinaca ili porodice?		x			
	Da li opcija utiče na slobodu misli, savesti ili religije?		x			
	Da li opcija utiče na slobodu izražavanja?		x			
	Da li opcija utiče na slobodu okupljanja ili udruživanja?		x			
	Da li opcija uključuje obradu ličnih podataka?	x		U	L	U
	Da li su zagarantovana prava pojedinca na pristup, pravno sredstvo i prigovor?	x		U	L	U
	Da li je način na koji se obrađuju lični podaci jasan i dobro zaštićen?	x		U	L	U
Azil	Da li ova opcija utiče na pravo na azil?		x			

Imovinska prava	Da li će imovinska prava biti pogođena?	X		U		L		L
	Da li opcija utiče na slobodu poslovanja?	X		U		L		L
Ravnopravan tretman ³⁷	Da li opcija štiti princip jednakosti pred zakonom?	x						
	Da li je verovatno da će određene grupe biti oštećene direktno ili indirektno diskriminacijom (npr. Diskriminacija na osnovu pola, rase, boje kože, etničke pripadnosti, političkog ili drugog mišljenja, starosti ili seksualne orijentacije)?		x					
	Da li opcija utiče na prava osoba sa invaliditetom?		x					
Dečja prava	Da li opcija utiče na prava deteta?		x					
Dobra administracija	Da li će se administrativne procedure zakomplikovati?		x					
	Da li je to pogođeno načinom na koji administracija donosi odluke (transparentnost, proceduralni rok, pravo na pristup dosijeu itd.)?		x					
	O krivičnom zakonu i predviđenim kaznama: da li su pogođena prava okrivljenog?		x					
	Da li je ugrožen pristup pravdi?	x		U		L		L

³⁷ Ravnopravnost polova obrađena je u *Proceni Rodnog Uticaja*.

